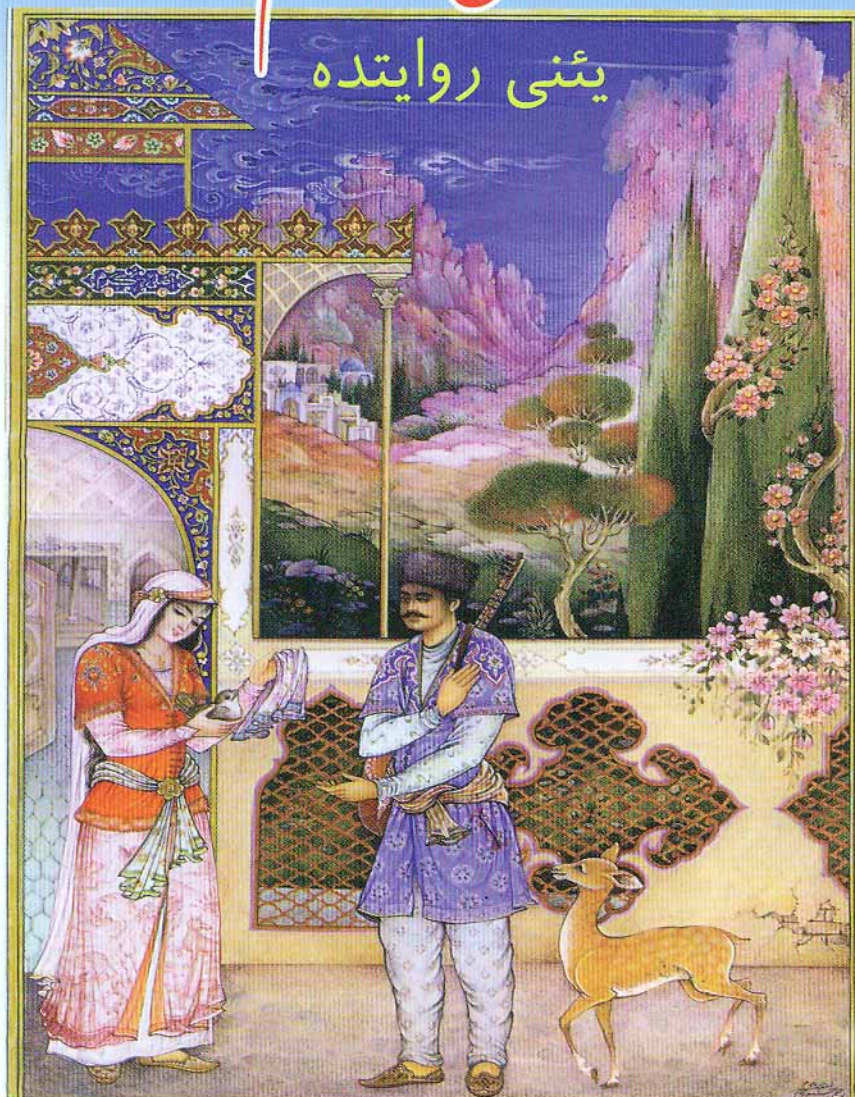

اصلی - کرم

یئنی روایتده

حمید احمد زاده (تئلیم خانلی)

اصلی-کرم

ایران مرکزینده یاشایان تورک دیللی ائل لرین
دیلیندن

حمید احمد زاده (تئلیم خانلی)

انتشارات پینار

۱۳۸۸

احمد زاده ، حمید
اصلی کرم (تورک دونیاسینین محبت ناغیلاریندان) / حمید احمد زاده
، پینار ، ۱۳۸۸ .

۹۷۸-۹۶۴-۲۶۶۸-۵۴-۰

داستان های ترکی - ایران - قرن ۱۴

PL ۱۳۸۷ ۶ الف ۲۶۴ الف / ۳۱۴

۸۹۴/۳۶۱۳

۱۳۲۶۸۱۰

اصلی - کرم (تورک دونیاسینین محبت ناغیلاریندان)

حمید احمد زاده

پینار ، ۱۳۸۷

جیلدین طرحی : رحیم چرخ

جیلدین ایشله یه نی : پینار یابین ائوی

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۳۰۰۰

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۲۶۶۸-۵۴-۰

نشانی انتشارات: کرج- چهارراه طالقانی- بلوار طالقانی شمالی-

خیابان شهروز- پلاک ۹۰

۰۹۳۵۷۲۸۳۹۲۳-۰۹۱۲۳۴۱۶۱۸۳-۰۲۶۱-۲۲۲۸۴۹۶

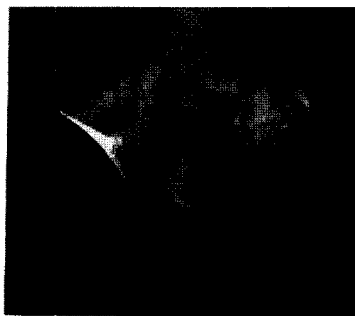
Email: pinar-۱۳۸۴@yahoo.com

Taria-roshan.blogfa.com

عمور بویو باشی اوجا یاشایان و طاغوت دورونده ساواک طرفیندن یاخالانیب و
ایل بویو زندانلارین قباغیندا بالالارینین حسرتینده قالان آنام
«آغا خانیم موسوی یه» ایتحاف .

سایقی لارلا :

حمید احمدزاده (تنلیم خانلی)

(شاعیر بهروان ایله — احمد زاده)

(شاعیر جعفریله — آشیق بولود) — (آشیق اکبر اییکی قربانی ایله احمدزاده)

اۈن سۆز

آشيقلار، شفاهى ادبياتىمىزىن، آخىرا قالمىش سىنگرىنىن آلېنماز، قالاسى دىر كى، دوغولوب، دوغان گوندن اۈز حياتىنا، سارسىلماز جاسىنا دوام وئىرلر.

بىز اونون اىستى نفسىنى، بشرىت تارىخىنىن ذهنىندە قالان، اوسطوره لىمىزدن الدە ئندىرىك، و بويولدا، بىر زامان، سومر كىتېه لىرىنىن، قىل قمىش (بىلقامىس) داستانىندا، بىر زامان زوروان اينام لارىندا، بىر واقتلار، ايلامى داش يازى لارىندا بويوك شاه سايلان، اون داش قال و دوران داش قال فرمانلارىندا و بىر زامان، قوپوز اليندە آشيق صورتيندە چاغا زنبىل قازىنتى لارىندا و بىر زاماندا بو قوپوزون سسى، ددە قورقودون، سازىنىن تىل لرىندىن، قولاغىمىزدا گلير چاتىر.

بو حرىكت دوامىنا آرتىرير وگونوموزه ياخين لاشير و اوز حرىكتيندە، بىر گون يونوس امرە، بىر گون نسىمى، بىر گون پىر سلطان ابدال، بىر گون خستە قاسم، بىر گون عباس توفارقانلى، بىر گون تىلىم خانلى، بىر گون عاشيق على عسىگر و بوگون خلف اولادلارى اولان، تورك دىللى آشيق لارىنىن طرفىندىن قورونماقدادىر.

بو گونكو تورك دىللى انسانلار، چىن توپراقلارىندىن توتاراق، ايتاليايا قدر آراسى قىرىلمادان، قارداش سايلاراق، اوموز، اوموزا (كورك-كورگە) وئىرىپ ياشاماقدادىرلار

طبيعى دىر كى بو بۇيوك جغرافىيى مسافە دە يايىلان كولتورده، بىرناغىل و يا داستان، چىشىتلى قوللاردا يايىلا بىلسىن. او جملە دن، كور اوغلو داستانى، كى توركمىن لىر آراسىندا، گوراوغلو اولدوغو معلوم اولور. ها بىللە قشقاىى تورك دىللى قارداشلارىمىز، او داستانى اۈز لىرىنە عايىد بىلىپ وىللە دوشونورلر كى، ايواز خان، قشقاىى خانىنىن اوغلودور. آما گىچىركدن بىزىم نظرىمىز جە، بو دولتىن بورجودور كى، اوز خزانە سىندىن بودجە تعيىن ائلە سىن و ايراندا داغىلمىش حالا دوشن شفاهى خلق ادبياتىنىن ياردىمىنا چاتسىن. نئجە كى دولتىمىز، انسان سئور و مثبت بىر ايش گورورك افغانستانىن ويا تاجكىستانىن، فارسى دىلدە اولان فرهنگ ومدنىيتىندىن حمايت ائلە يىر، يئرى واردير كى، اوز مملكتىمىزدە ياشايان، ايران تورك لىرىنىن طاغوت دوروندىن

تايدالانميش فرهنگ و مدنيتينين، يارديمينا گلسين. اميدميز واردير كى بو اونملى مسئله يه بوندان آرتيق توجه اولسون آنجاق درد چوخ، دئمه گه امكان يوخ، يئرى دوشدو كجه بو موريدرله يئنه ده دردله شيب، بئله موشكوللرين حل اولماسينا يول آراياجاييق .

ايندى كى هر نه علتله گوره دولتميز بو مسئله ده قصور ائله يير، بيز اؤزوموز بو يولدا چيرمالانمالييق.

بيز اصلى كرم داستانينى، كرج شهرينده، تحقيق ائندنده، بير نئجه واقعيت ايله اوز به اوز اولدوق. بيرى بو داستانين، نئجه ياييلماغى، قزوين، نظرآباد، كرج، آوج، بوئين زهرا، على شاه عوض، ملارد، ساوا، اراك، كاشان، اصفهان، كرمان، شيراز و خوزستان توركلرينين طرفيندن ايدى: نئجه كى بيلير سينيز. اصلى كرم داستانى، بو گونكو آذربايجان توپراق لاريندا اوز وئريب دير. و بيز، بو اتفاقين آذربايجاندا اولماغين، اصلى كرم داستانينين، آذربايجاندا ياييلان متنيندن اويره نيريك. بير حالدا كى، اصلى كرم داستانينى، ايرانين مركزيده يئر لشيپ ياشايان توركلرين قولوندا تحقيق ائندنده، اصلى - كرم داستانينين، بو ماحال لاردا اولدوغونودا باشا دوشوروک. آشاغيدا گلن شعرلر، الده ائتديگيميز فيكرين، ندنى (علتى نى) سايىلا بيلر...

بو گوروكن، «آلا كسير»، «ورورك»

ايريدى جيگريم، قالمادى اوره ك

سندن خبر آليم، «خرابه توفك»

اصلى خانيم بوردان گئچدى، گوردون مو؟

نئجه كى بيلير سينيز. «آلا كسير و ورورك» بوئين زهرانين، قبله سمتينده يئر لشيبيدير. و ها بئله «توفك» بوئين زهرانين ياخين يئرلريندن دير

الینده عصاسی، چینگینده پوستو
 کرمی گۆرمه سین بو گونده، دوستو
 ایکی یول آراسی، «آرا سنگ» اوستو
 اصلی خانیم بوردان گئچدی، گۆردون مو؟

«آرا سنگ» بوگونکو، بوئین زهرادان، ساوا شهرینه گئندنه، یول اوستونده یئرله شیبیدیر.
 و هابئله:

هامیدان اوجا دیر، تکهنین داغی
 اریدی اوره گیم، قالمادی یاغی
 اووچو لار اوولاغی، «بوغو بولاغی»

اصلی خانیم بوردان گئچدی، گۆردون مو؟

«تکه داغی» و «بوغو بولاغی» بوئین زهرا دان مردآبادا طرف گئندنه، واقع اولوب دور. بو کیمین شعرلر، بیزی بو قرارا گتیردی کی الیمیزده اولان آز امکانات دان، چوخ فایدا لانیب، و باشاردیغیمیز قدر، بو زمینه ده آراشدیرماغا باشلاباق. آتا لار دنمیشکن: «هئچ ایشین اولین، نه دوست گۆرسون، نه دوشمان» بو یولوندا، اؤزونه گۆره اؤزل چتین لیگی واردیر، ائله بیریده منیم علمی یوکومون یونگول اولدوغو دور. یاشیمین گئچمیشینه، و بیر بویرگیمین آرادان گئتمه سینه باخمیاریاق، وهابیلله قندیمین و یاغیمین، قانیمدا چوخلوغونا اؤنم (اهمیت) وئریمه رک، بو اللی یاشلاریمدا، بیر دفعه ده، بو قرارا گلدیم کی بوینوما قویولان گوره وی (وظیفه نی) گنج لیگیم کیمی بیرده باشلیام، قلم کاغاذ گۆتوروب، بو طرفلرده، آشیق اولان، کند و قهوه خانالارا، یوللاندیم و بو اونودولموش ائل هنرمندلری ایله، بوئین زهرا و کرج اطرافیندا اولان آشیق لاردان، اورنکلر آلدیم آغ ساققال آتالار و آغ بیرچک آتا لار ایله، دنه، دانیشیغیم اولدو. چوخلو کاستلر دولدوردوم، نهایت، الیمه چاتان، اسگی ال یازمالاریندان، اصلی و کرم داستانین، ساوا و بوئین زهرا قولو ایدی کی آغیزدان آغیزا گزیب، و بو گون گلیب بیزیم الیمیزه چاتیب دیر. آرتیرمالی یام من بو یولدا بیر ال یازماسینا، ال تاپدیم کی او

ال یازمانی حدودا یوز اون ایل بوندان اؤنجه (۱۳۲۵هـ- ق ایلینده، رحمت لیک، عاشیق یوسف قارا خانلی یازمیشدیر. اصلی یازی نین بیر نئجه صفحه‌سی، ایتیپ آرادان گئتمیشدی و قالانلاری دا چورومک حالیندا ایدی.

ال یازماسی، ایل لر بویو فرش آلتیندا و یا نملی رطوبتلی طویله و آنبارلاردا قالمیش- ایدی کی رطوبت اثرینده، اونون یازی لاری، چتین اوخونوردو. من او یازی لاری او قدر کی اوزوم اوخویا بیلیردیم. اوخودوم، اوخونمویان سوزلرین یثرین بوش قویوب، سونرا اوخوماسیندا، سؤز عالیم لریمیزدن فایدا لار آلدیم. من بو یولدا، بوئین زهرا لی آغ ساققال شاعیر، استاد بهروان جنابلاریندان، بوللو و دهیرلی معلومات اله گتیردیم. شاعیر دوستوم آقای زین العابدین جعفری، صمد مرادی و رحمان مهرزاد و ارشد اکبری و م. اکبری و قادیر بابایی و یعقوب بیرقدار و استاد راشدی و استاد حسین مختاری جنابلاریندان کی بو یولدا زحمت لر چکیبلر، اوز سایغی لاریمی بیلدیریرم، من بو یولدا، نئجه گئجه و گوندوز، آشیق اکبر ایپکی قوربانی ایله، شعرلری معلوم حالا گتیردیک سونرا مردآبادلی آشیق علی دانش بیات، مشهور آشیق بالا خانین نظریندن کئچیردیم و آشیق مسیح الله رضائی نین و آشیق بولودون محضرلریندن، فیدالار آپاردیم. آشیق اکبر قوربانی نین دئدیگینه گوره، رحمت لیک آشیق یوسف قارا خانلی بو شعرلری رحمت لیک آشیق ابوالمعصوم دان آلمیش ایدی. رحمت لیک آشیق ابو المعصوم دا بو شعرلری، بویوک آشیق ساییلان، رحمت لیک آشیق رضعلی دن اورگنیمیشدی. آشیق رضعلی ده، تیلیم خانین قیز نوه‌سی دیر کی اوزوده آدلیم شاعیر و آشیق دیر.

گویا تیلیم خانین داستانی نین یاییلماسیندا، آشیق رضعلی نین بویوک نقشی واردیر. آشیق رضعلی حدوداً یوز الی ایل اونجه، مزلقان محالینین کندلریندن ساییلان «مره‌فی» کندننده، یاشاییرمیش همان کند کی بویوک تورک شاعیری «تیلیم خان» دا او ماحالدان دیر. دئمه‌لیک آشیق رضعلی نین مکتبینه چوخلو آشیق و هنرمند یئتیشیدیر. استاد آشیق قوربانی دبیردی کی، او بویوک آشیغین شاگردلریندن، یاددا قالانلاری بئله سایماق اولار: آشیق چراغ علی، آشیق نظرعلی، آشیق میرزا حسین و آشیق امام علی او استاددان درس آلیبلار. کی آشیق قوربانی، آشیق میرزا حسین و

آشیق امام علی نی چوخ قوجا چاغ لاریندا گؤرموش ایدی. آشیق قوربانی دئیردی: «آشیق ابوالمعصوم یوز ایلدن چوخ یاشادی و نهایت تهراند، الی بوش اولوب و ۱۳۴۶- جی گونش ایلینده، حیاتین دگیشدی. او بویوک آشیقین شاگردلریندن بو آشیق لارا، اشاره ائله مک اولار: آشیق شاه مرادی، آشیق یوسف قاراخانی کی آشیق محرمده آشیق یوسفون شاگردی اولوب دور، آشیق قوربانی ده آشیق ابوالمعصومون آخیرا قالمیش شاگردی ایدی. بیلیرم کی گوردوگوم ایش، عیب سیز دئییل، آتالار دئمیشکن، چچم ساقیزی دیر چوبان سوغاتی؛ آرزو ائله بیرم کی بو شعرلری اوخویان، تورک دیللی باجی قارداشلاریم منیم بوینوما منت قویوب، یانلیشلاریمی منه بیلدیرسینلر. بلکه عومور اولورسا اونلارداندا فایدالانیب گلن چاپلاردا یئرینده ایشله دک .

یئری گلمیش کن، آنام، «آغا خانیم موسوی تسلیم خانلی و حیات یولداشیم رحیمه محمدی «کلئی» لی و باج اوغلو مهدی اللهیاری کی بو کتابین فنی زحمتلرین و تصحیح و مقابله سین بوینونا آلیب و اوغلو م ایلدیریم و یاشار کی بو کتابین حاضیرلاماغیندا منه هر زامان معنوی یاردیم ائدیبلر، اوز سایغی لاریمی بیلدیریرم، مکاتبه آدرسیم: کرج، جاده ملارد، مقابل بانک تجارت حافظیه ساختمان احمدزاده:

تلفن ۰۶۶۱۱۶۶۰ - ۰۲۶۱ موبایل: ۰۹۱۲۳۰۳۱۳۶۴

بويوك آلاھين آدى ايله

بىر گون وار ايدى، بىر گون يوخ ايدى الله دان سونرا ھىچ كيم يوخ ايدى. گونلرين بىر گونونده شاه عباس، الله وئردى خان وزىرى ايله بىرلىكده درويش پالتارينا دوشوب گنجه شھرىندن گۇرۇش ائلمك اوچون، او شھره طرف يولا دوشدولر. ياز فصلى اولدوغونا ھاوا بىردن-بىره دومان اولوب، قارىشدى، ائله كى يولچولار گنجه شھرىنين يولونو ايتىردىلر. الله وئردى خان وزير دئدى: قبله ي عالم ساغ اولسون، بىز كى بو يولو ايتىردىك و يول آدوقه ميزيده قورتولوب، مومكون دور آجىمىزدان ھلاك اولاق و ياقورد-قوشلارا يئم اولاق. اما اللاهين ھول قدرتيندن، دومان گنديب گون چىخيپ و ھاوا چوخ خوش اولدو، اوزامان گۇردولر قاباقدا كى تھپەنين قىراغيندا بىر بولاغين يان دورەسىندە، بىر سورو قويون ياتىب-دير. الله وئردى خان وزير دئدى، قديم دن دىيرلر: آجىقدين چوبانا، يورولدون سروانا، سوسوزدون باغبانا يئتيش!

شاه عباس وزىرى ايله بىرلىكده چوبانا چاتىب، سلام وئريب يورولموياسان دئدىلر. چوباندا اونلار يان جاوابيندا چوخ ساغ اول سىز دئدى. الله وئردى خان وزير دئدى: چوبان قارداش بىز چوخ آجىق، اوزوموزونده، يئمە يە، بىر زاديمىز يوخدور سىن يئمگە بىر زادين وار يا يوخ؟

چوبان دئدى: چۇرك قورتارىب، اما گومانيم گنجى سوتونه گلىر. ايندىجە گنجىنى ساغيپ سوتون سىزه گتيرەرم. چوبان كاسانى گۇتوروب، بىر گنجىنى ھر نه قووالادى دوتا بيلمەدى. شاه بو منظرەنى گۇروب. دئدى:

چوبان قارداش او بیرى قویون و گئچی لردن ساغ.
چوبان، شاهین جوابیندا دئدی: او بیرى حیوانلار، ائل مالی دیر . منیم مالیم
یالنیز بو گئچی دیر.

شاه عباس دئدی: نه عیبی وار اوبیری لردن ساغیب گتیر، نه اولار؟
چوبان شاهین جوابیندا دئدی: گؤرونور کی سن، درویش سن، گرهک
حلال - حرامی یاخشی بيله سن. دئدیم او بیرى حیوان لار ائل مالی دیر.
منیم اؤز مالیم دان اولان حلال سوت، یالنیز بو ساری گئچی دیر.
شاه عباس، الله وئردی خان وزیرینه دئدی: الله وئردی، من ایسته ییرم سوتو،
ایچندن سونرا، بو چوبانی بیردفعه ده سینایام:

نهایت چوبان گئچی نی ساغاندان سونرا، شاه ایله وزیرینه، دویونجا سود
وئردی. اما شاه یئنه دئدی:

چوبان قارداش بیز دویمادیق.
چوبان دئدی: ایندی گئچینی کسب و اتین دن سیزه کباب حاضیرلایارام.
شاه دئدی: آخی کئچی نین بالاسی وار. الله ها خوش گئتمز. چوبان دئدی:
محکم حدیث لردن بیرى بودور کی دیر : «قوناق عزیز دیر، حتی کافیر
اولموش اولار».

بو زامان شاه عباس دئدی: اوندان وئردیین سوتون پولون مندن آل. چوبان
دئدی: مگر من بورادا سوت و یا ات ساتیرام کی سن منیم زحمتیمی پول
ایله قارشیلماق ایسته ییرسن؟

شاه عباس جاواب وئردی: سن بیر پولسوز و یوخسول بیر چوبان سان. اگر
بو پولو مندن آلسان، دار گونونده دردیوه دگر. چوبان شاهین جوابیندا

دئدى: حيف كى سن منيم قوناغيم سان و بيرده قوجا درویش سن. يوخسا بورادا او قدر سنى ويرارديم كى آنادان امديگين سود بورنوندان گلردى. و دوغدوغووا پشمان اولاردين الله وئردى خان دئدى: ايندى كى بئله اولدو، معلوم اولوركى سن بير حق آداميسان.

سنده، بيزه سؤز وئر اگر يولون اصفهان شهرينه دوشدو، گليب درویش عباسا و منه قوناق اولاسان. اوندا الله دئين اولسا، بيزده سنى بير تيكه يايان چؤره گه قوناق ايليه بيلهريك. چوباندا قبول ائله دى. اوزامان، وزير دئدى: چوبان قارداش سنين آدين نه دير؟ چوبان دئدى: منيم آ ديم زياد دير.

وزير دئدى: بوندان سونرا بيزده سنه ديئهرىك زياد خان. چوبان دئدى: درویش بابا، چوباندان كى خان اولماز. درویش دئدى: بيز دئسك اولار. اوزون سؤزون قيسساسى، شاه ايله وزير، زياد خاندان آيريليب يولا دوشورلر و چوباندا داوارلارى يايماغا باشلايير. اما اؤز اؤزوننه، درویش دئين سؤزلره فيكىرلشيردى. بير مدت بو ماجرانين اوستوندن كئچدى. زياد خاندا چوبان ليغين تركين قيليب دوشور دونياني دولانماغا. زياد خان، گزه گزه گلير چاتير اصفهان شهرينه. او بير زامان بو شهرده سير و سياحت ائله ييردى، تا اوزامانا قدر كى، پولو- پاراسى توكه نير. اوندا يادينا درویش عباس و يولداشى الله وئردى دوشور. اؤز - اؤزوننه دئير: ايندى كى منيم پولوم، پارام، توكه نيب، ياخشى دير، گئديم، بير نئچه گونده، من درویش عابباسا قوناق اولوم. اما زياد خان هر كس دن درویش عباسى سوروشور، فايدا وئر مير و بير كس درویش عباسى و اونون يولداشى نى، تانيمير. و زياد

خانین جوابیندا دییرلر: نه چوخ درویش، نه چوخ عابباس. اما زیادخان، یئنه ده مایوس اولمادی. داها قاش قارالیردی. زیاد خان بیر کوچهنین باشیندا بیر قوجا آروادا قوناق اولدو. او قاری آرواد، جهره اگیرمک ایله، دولانیشیغین، دولاندیرردی. او جهره اگیره - اگیره، بو شعری اوخویوردو:

بد اصیل لر منزل باشا یئتیرمز

امک وئرن، امگینی ایتیرمز

زیاد خان، اؤز، اؤزونه دئدی: قوی شانسیمی بیر داها سیناییم و بو قاری آروادا دردیمی دییب اوندان درویش عباسین کیم اولدوغونو، سوروشوم شاید بو قوجا آرواد درویش عباسی تانیا بیلسین.

زیاد خان دئدی: قاری نهنه. من بو شهرده غریبم. بیر دوستوم وارییدی، اونون آدی درویش عباس دیر سن بئله بیر آدمی تانیرمیسان؟

قاری نهنه، بیر دنیا گؤرموش آدم ایدی. و زیاد خانین جوابین وئرمه دن اوندان سوروشدو؟ اوغلو، سن او درویشی هارادا و نه جور گؤروب تانیش اولوب سان کی اونون هارادا تاپیلما سینی بیلیرسن.

او زامان زیاد خان اؤز احوالاتین درویش عباس ایله، قاری نهنه یه سویله دی. قاری نهنه دئدی: سن نه بیلیر سن کی او اصفهانین هاراسیندادا اولمالی دیر؟ زیادخان دئدی: او درویش اؤزو منه دئدی، هر زامان یولون اصفهان شهرینه دوشرسه، گل منی تاپ. منی هر کیم دن سوروشاسان، او سنه منی گوسترر. قاری نهنه، زیاد خانین جوابیندا دئیر: معلوم دور سن بو یئرلی

دگیل سن. اوغول سن ائله بیل داغ چوبانی سان. زیاد خان دئدی: دوغرو دور. من گئچمیشده، داغ چوبانی ایدیدم. ائله درویش عباس دا منی چوبان لیق زامانیدا گۆرموش ایدی. قاری نه نه دئدی: ائله ایسه او درویش دئدیگین، شاه عباس و یولداشی دا، الله وئردی خان وزیر دیر کی او زامان درویش قیلیغیندا، دنیانی گزیر میشلر.

زیاد خان دئدی: بابا سنین عقلین هاردا دیر. اونلاردان نه شاه نده وزیر چیخار؛ او کی بیر یئیم چورگه محتاج ایدی. قاری نه نه دئدی: او تۆرک شاهی دیر، و تۆرک شاهلارینین آراسیندا بئله ایشلر رسم دیر.

بئله اولمازسا او مملیكت باشی ساخلیا بیلمز. شاه عباس، منیم له ده بیله گۆروشو اولوبدور. او چوخ زامان بیر یئره گئندنه گلر منیم له وداع لاشار. سن ایندی دور گئت شاه عباسین دربارینا اگر سندن سوروشسالار، سنی بورا کیم گۆندردی؟ سویله کی باغدا گول آنا منی بورایا یولا سالدی. ایندی دور گئت، بو یولون قورتولانی، همان عالی قاپی دیر او قاپی، شاهین قاپیسی دیر.

سن اورا وارمالیسان. زیاد خان، قاری نه نه ایله اؤپوشوب، گۆروشوب و عالی قاپی یا طرف یولا دوشدو. آنجاق قاپی نین قوللوق چولاری زیاد خانین، قاپیدان ایچهری گیرمه سیننه مانع اولدولار. شانسا او زامان، شاه و وزیر بیرلیکده گزیر دیلر کی، گوزلری بو اولایا (حادثه یه) دوشور، زیاد خان قارا قوللار ایله دارتیشیب و اونلارین الیریندن زوپالارین آلیب و هر بیر سیلر بیر طرفده هوش سوز سالمیشدی!

وزیر دئدی: قبله عالم ساغ اولسون، بو آدام همان زیادخان دیر کی اونو گنجه

داغلاريندا گوروب و دانيشميش ايديق.

شاه عباس دئدى: پس تئز اول آيرى اولاي (حادثه) چيخمادان، زيادخانى دربارين ايچرى سينه گتير.

الله وئردى خان، گئديب و زياد خانى ايچهرى آير و شاه عباسا تحويل وئير، شاه عباس چوبانى اؤز حرمسرا سينا گتيرير.

شاه عباس بير نئچه گون، زياد خانى اورادا قوناق ساخلار و اؤز حرمى نه دئير: خانيم بو آدام چوخ دوز آدام دير. من بو آدامين، دوزلوگونو گنجه داغلاريندا سيناميشام. من بو گوندن بو كيشى نى بو حرمسرادا، قولوق چو ائله ييرم. شاهين خانيمى دئدى: قبله عالم ساغ اولسۇن؛ بو كيشى بورادا نه جور قالا بيلر؟ چون كى بونون بورادا آرواد اوشاغى يوخ دور اؤزوده سوباي دير. شايد بو كيشى نى شيطان يولدان چيخاردى؟

شاه دئدى: خير من تانيدىغيم كيشى، شيطانا آلدانماز. اوچ گون بو قضيه دن كئچدى، دؤردونجو گون، شاه عباس زياد خانا دئدى: زياد خان، بيز بير نئچه گون شيكارا گئديرىك. سن حرمسرادا قولوق چولوغا دوام وئر. كنيزلره دئميشم سنه ناهار و شام حاضير لاسين لار. سن ناهار و شامى اونلار ايله بيرليكه يئيه بيلرسن.

شاه عباسين خانيمى بو زامان آيرى اوتاق دا پالتارلارين دگيشيب و اؤزونو كنيز دونونا سالدى. او ناهار زامانى، زيادى اؤز اوتاغينا چاغيردى و زياد خانا دئدى: شاهين خانيمى، منه تاپشيريپ كى زياد خان گلسين بورادا ناهار ائله سين. زياد خان اوتاغا گيريب، بير گوشه ده باشين آشاغا تيكيب و ناهارين يئمه گه مشغول اولدو.

کنیز دئدی: ای جوان کیمدن اوتانیرسان؟ منده بو ائوده سوبایام، سنده بو ائوده سوبای سان. بورادا هامی اؤز حرمی ایله خوشدور. یالنیز من بورادا عذاب چکیرم و لیلی کیمی، مجنون دئییب، گزیرم. گؤرورم سنده عذاب داسان، منده عذاب دایام، گل بیرلهشیب و دونیانین کئیفین ائله یک.

اما زیاد خان باشین آشاغا دیکیب، یالنیز سویله دی: سن منه باجی کیمی سن، من سنه قارداش. زیاد خان، نهارین یئمه دن، او کنیزین ائوین ترک ائله دی.

بو زامان شاهین خانیمی، کنیز پالتارین چیخاردیب، اؤز پالتارلارین گئیپ و گلیر زیاد خانین یانینا و اونا دئییر: زیاد خان من درباردا دگیلیدیم، دئه گؤروم کنیز سنه نهار وئردی یا یوخ؟

زیاد خان دئدی: بلی کی وئردی.

شاهین خانیمی دئدی: یئدین یا یوخ؟

زیاد خان دئدی بلی کی یئدیم.

شاهین خانیمی دئدی: نییه یالان سؤیله ییر سن؟ من اؤزوم او آروادام و گؤردوم کی سن هئچ نه یه ال ویرمادین و هئچ بیرزاد دا یئمه دین.

زیاد خان دئدی: خانیم ندن سن او قیلیغا گیرمیش ایدین؟

شاهین خانیمی دئدی: دوغرو سؤز گیزلین قالماز. من ایسته ییردیم سنی سینایام. یئدیین چؤرک و ایچدیین سو، سنه حلال اولسون.

بو حالدا شاه عباس ایچری گیردی و دئدی: نه آل وئر ائله ییر سینیز؟ بورادا نه اولوب دور؟

خانیم دئدی: بو چوبان سیناقدان باشی اوجا چیخدی. زیاد خان بیر نئچه

مدت حرمسرا دا قالدی و حرامسرانین، اؤزهل (مخصوص) قوروق چو سو اولدو. گۆنلرین بیر گۆنؤنده، کى بايرام ياخينليغى ايدى و قيزلار هاميسى چؤل چمنه، سئيره چئخميشديلار، شاه عباسين اؤز قيزى دا بو قيزلارين ايچينده ايدى. قضادان، زياد خانين گؤزو شاه عباسين قيزينين گؤزوننه ساتاشدى. و بير کؤنولدن، مين کؤنوله او قيزا، عاشيق اولدو، ائله کى بوندان سونرا زيادخانين گئجه و گوندوزو، آه و زار ايله کئچيردى.

شاه عباسين خانيمى، زياد خانين بو حالين گؤروب و شاه عباسا سؤيلهدى. قبله عالم ساغ اولسون، من بيلهنى، زيادخان، بير درده دوشوبدور، ائله که نئچه گئجه گوندوز دوركى قان آغلاير. شايد بونون بير گيزلين دردى وار. شاه، خانيمينين جوابيندا دئدى: خانيم بيزيم خلقيين ايچريسينده نه ايشيميز وار. شايد او اؤزو ايسته ميه بيز اونون درديندن خبردار اولاق. بيرده بو دينيميزين حکملريندن دير: «لا تجسس». يعنى جاسوس لوق ائله دين دوز ايش دگيل. شاهين خانيمى دئدى: اما سن، جاسوس لوق ايله ميرسن کى، سن شاه سان و اؤز رعييتى وين درديندن گرهک خبرين اولسون. بئله اولماز کى شاه اؤز ملتinden خبرسيز اولسون.

شاه دئدى: خانيم اوندا من بو سيررى وزيريم ايله بير آرايا قويماييام. شاه، الله وئردى خان وزيرينه دستور وئردى کى بو مسئله نى، ايچ ائله سين. الله وئردى خان وزير تحقيق ائله يندن سونرا بيلدى کى زياد خان عاشيق اولوب دور. او زامان، الله وئردى خان وزير، زياد خاندان سوروشدو: زياد خان، بو نه حالدير کى سن دوشوب سن؟ زياد خان جوابيندا دئدى: الله وئردى خان تانرى دان گيزلين دگيل، سندن نه گيزلين؛ بير قيز منيم عقليمى

باشدان آپاریب دیر. اوندا اللهوئردی خان وزیر دئدی: آیا عاشیق اولدوغون قیزی گؤرسن تانیارسان؟ زیاد خان جواب وئردی البتہ کؤنلومو غارت ائله ین قیزی یوخودا دا گؤرسم، تانیی ارام.

وزیر حال قضیه نی شاها بیلدیردی و شاه دستور وئردی بوتون درباردا اولان قیزلار و کنیزلر گلیب سونرا زیاد خانین گؤزونون قاباغیندان کئچسینلر. اما زیاد خان بوتون قیزلاری گؤرندن دئدی: من سئودیم قیز بونلارین هئچ بیر ی دگیل دیر. وزیر دئدی: قبله عالم ساغ اولسون. درباردا قیز قالمادی مگر سنین اؤز قیزین، ماه منیر خانیم.

شاه دستور وئردی کی ماه منیر خانیمیدا گتیرسینلر، ماه منیر خانیمدا درباردا یولا دوشدو، و ائله کی گلیب زیادخانین گؤزونه گؤروندو، زیادخانین عقلی باشیندان اوینادی.

وزیر شاها دئدی: قبله عالم سلامت اولسون، بارماغین دگیب اوز - گؤزووه. بو چوبان سنین اؤز قیزیوا عاشیق اولوب دور.

شاه دئدی: الله مبارک ائله سین. هئچ عیب ییوخ دور. او زامان شاه عباس زیاد خاندان خبر آلدی آیا منیم قیزمی، اؤزونه خانیم ئله مک ایستیه بیرسن؟

زیاد خان شاه دان اوتان دیغیندان، نه ایسته بیرم و ایسته میرم جاوابی وئره بیلمه دی. او زامان، اللهوئردی خان وزیر، زیاد خانینین یاردیمینا گلیب و دئدی: قبله عالم سلامت اولسون، بو اوغلان سنین قیزیوی چوخ سئودییگیندن و سندن اوتان دیغیندان، قادیر دگیل سنین جاوابیوی وئره بیل سین. بیرده عربلرین، بیر مثل لری وار دیر، دئییرلر ساکیت لیک، راضی لیک علامتی دیر.

شاهین خانیمی دئدی: قبله عالم سلامت اولسون اجازه وئرین قیزدان دا بیر خبر آلاق گورک قیزیمیزین نظری ندیر؟

شاه اوزون ماه منیر خانیم دوتوب و دئدی: قیزیم من بو اوغلانی تانییرام اؤزوده چوباندیر، سنه عاشیق اولوب دور. آیا سنده بو اوغلانی سئویر میسن؟ قیز دئدی: آتا سن هر نه دئیرسن، او اولسون. اما ایندی کی مندن نظر ایسته ییر سن، آتامین جوابیندا دئمه لیم کی: من ده چوخداندیر کی بو جوانی بو حرمسرادا گؤرورم و بیر کونولدن مین کونوله اونا عاشیق اولموشام. چوبان اولور اولسون نه عیبی وار من ده بو جوانی سئومیشم.

او زامان، شاه دستور وئردی بیر ملا گلیب و شاهین، قئزینین عقدین او اوغلانا اوخودولار. اوندان سونرا، نئچه گون و نئچه گنجه توی توتدولار و چوخلو آشیق او شادلیقدا، چال چاغیر ائله دیلر شاه، قیزین جاهازینین یئرینه، دستور وئردی کی بوندان سونرا گنجه شهرینین مالیاتی زیاد خانین اولسون. و دولایسی ایله گنجه شهرینین حؤکمونو وئردی زیاد خانین الینه زیاد خان ماه منیری ده گؤتوروب گلدی چیخدی گنجه شهرینه، زیاد خان او شهرده قصر سالدیردی و ماه منیرخانیمین خدمتینده بیر نئچه کنیز دوتدو.

شاه عباسین قیزی، ماه منیر خانیم، زیاد خان سالدیغی کؤشک و سرایدا یاشاییردی. بیر نئچه ایل بئله گئچدی کی ماه منیرین بویونا بیر اوشاق دوشدو. بیرنئچه آی ایدی، کی اوشاق خانیمین بویوندا ایدی.

زیادخانین بیر باغی وار ایدی، گنجه شهرینده اونا تای باغ یوخ ایدی او باغین ایچینده بیر حوض وار ایدی کی دونیادا، اونا تای بیر حوض یوخ

ایدی. بوباغدا زیادخان یالنیز قیزیل گؤل اکمیشدی. بیرده فقط
بیرآلماآغاجی وار ایدی بو باغ ماه منیر خانیمین سیرانگاهی ایدی. آما
ماه منیر خانیمین ایاهی آغیر اولدوغوندان، بیرنچه مدت ایدی کی او باغا
آیاق باسمامیشدی.

بو بورادا قالسین گل سنه خبر وئریم قارا ملیک دن.

زیاد خان ایله قارا ملیکین گۆروشمه سی

تورک دیللی ارمنی لرین بیرائل بویوگو وار ایدی، کی اونون آدی، قاراملیک اییمیش.

قارا ملیکین بیر خانیمی وار ایدی، اوخانیمین دا آدی مریم ایدی. قارا ملیک اولان ائلده، بیر کشیش ده وار اییمیش کی آدی صوفی کشیش اییمیش. قارا ملیک حشم دار لبق ایله دولانیشیغین دولاندیرارمیش.

او ایل لر ارمنی لر اولان یئرده، قورولوق ایلی اولور. اما گنجه ده چوخ یاغیش لبق اولور. اوندان اوتور کی مال حیوان آجیندان، قیریلما سین، قارا ملیک اؤز ایشچی لرینه دستور وئردی: سورونو، سورسونلر گنجه داغلارینا، شاید اوردا مال، حیوانا بیر یئر باج (اجاره) ائله سینلر.

قارا ملیکین دستوری ایله، سورو یوللانیب و گنجه داغلاریندا یئرلشدی. آلاهیین هول قودرتین دن، او چۆلده اوت، دیزه قدر قالخمیشدی. اما قارا ملیک اؤزونه اجازه وئرمه دی، او چۆلون صاحبینی گۆرمه میشدن، و او یئرلرین صاحبیندن، اجازه آلامیشدان، مال حیوان اورادا یئم یسین لر. بو زامان زیاد خان اؤز باغینا باش چکمگ اوچون خانیمینا سؤز وئردی. ماه منیر خانیم دئدی: زیاد خان من چۆخدان دیر او باغا گئتمه میشم. مومکون اولورسا، او باغدان منه بیر آتما در گتیر زیاد خان گولوب دئدی: خانیم ایلین بو فصلینده هانسی آغاجدا آتما قالار کی؟ بو زامان ماه منیرین اوره گی بولانار. و ائودن ائشیگه چیخار. ماه منیرین بو حالینی بیر قاری آرواد گۆرهر. او قاری نین آدی زلیخا نه نه ایدی. زلیخا نه نه تئز قاچیب و زیاد خاندان موشتولوق ایسته دی و دئدی: زیاد خان موشتولوغومو وئر کی

سنین خانیمین بویلودور . نیه کی بو خانیمین کؤنلو آلمانا ایسته بیر و اوره گی قالخیر. زلیخا نه نه دئدی: هر خانیم کی آلمایا یئریک لیه، اونون اوشاغی چوخ گؤزهل اولار.

زیاد خان گلیب باغدا دولانیردی و اؤز خانیمینا آلمانا آختاریردی کی بیردن گؤزوحوض قیراغیندا، آلمانا آغاجینین بیر شاخه سینه دوشدو کی بیر گؤزهل آلمانا اورادا گؤزه دییردی. او آلمانا ایکی رنگلی ایدی. بیر طرفی گون قاباغیندا قالدیقی اوچون، قیپ قیرمزی لالا کیمی و او بیر طرفی کؤلگه ده قالمادان، آغ آپباغ ایپک کیمی ایدی.

زیاد خان چوخ سئوینیپ و اؤز اؤزونه دئدی: ای کاش منیم خانیمیم مندن بیر آیری شئی ایستیه ایدی. بو زامان زیاد خان، باغدان ائشیکه چیخیپ و باغین قیراغیندان گئچن سویون قیراغیندا اوتوروب و بو عطیرلی آلمانا یووا یووا، عطیرینه مدهوش اولموش ایدی او طرفدن ده قارا ملیک، مریم خانیم دئدی: آی خانیم من گئدیرم، بو حاصل لی چؤلون صاحبی نی آختاریب و او کیشی دن، حیوان لاریمین یئم لن مه ینه راضی لیق آلیم. اوزامان خانیمی دئدی: قارا ملیک اگر یولون شهره دوشرسه، گلنده، منه بیر آلمانا آل گتیر. قارا ملیک ده مریم خانیمین جوابیندا دئدی: آی جانیم ایلسن بو فصلینده هارادا آلمانا اولار کی.

قارا ملیک آت بئلینده گزه گزه، چؤلده زیاد خان ایله قارا ملیک بیر بیرینه راست گلدیلر.

زیاد خان، قوناغین احترامی اوچون، اوتور دوغو آخار سویون باشیندان آیاغا قالخیب و قارا ملیک ایله سلام لاشدی. کیف احوال دان سونرا، قارا ملیک،

زیاد خاندان بو چؤلون صاحبی نین کیم اولدوغونو سوروشدو. زیاد خان دا جوابیندا دئدی: قارا ملیک بو یئرلر، هامیسی، بویوک الاهی ن دیر لار. اما من ایندی لیک ده، بو یئرلرین، امانت داری یام. سن بوسؤزو ندن سوروشورسان؟ قارا ملیک، زیاد خانین جوابیندا دئدی: چون منیم حشیم چوخ دور و بو ایل بیزیم یئرلریمیز یاخشی بیتمه یب، ایسته یرم اگر ممکن اولسا بو چؤلو بو ایل باج ایله یم.

زیاد خان دئدی: قارا ملیک، بو ایل کی سهل دیر، سن، نه زامانا قدر کی ایسته یر سن بو چؤلده حیوانلاریوی اوتارا بیلرسن. اما ساقین (مواظیب اول) حیوانین، اؤزگه نین یئرینه گیریپ و خلقه ضرر توخوندور ماسین. قارا ملیک دئدی: او منیم گؤزوم اوسته. اما زیاد خان، بویور گوره ک او زامان، بیز نچه پول وپارا وئر مه لی اولاریق؟

زیاد خان دئدی: قارا ملیک بیز تورکوک. تورک اوولادی، بیز اولاردان دگیلیک کی یئر ساتا و یا یئردن باج آلا. منیم اوره گیم یالنیز سنین حشیموه یانیر. قارا ملیک، زیاد خاندان چوخ راضی اولوب و دئدی: زیادخان سن بوندان سونرا منیم جانیمی دا ایسته سن، من سنه یوخ دئمهرم. اوندان سونرا، زیاد خان یئنه اوزون دوتوب قارا ملیکه دئدی: داها آیری ایسته گین وارمی؟

قارا ملیک جوابیندا دئدی: الله سندن راضی اولسون. فقط بونو سنه دئمهلیم کی من بورا گلنده، منیم خانیمیم مندن بیر آلما ایسته میشدی. اما بیلیمهرم ایلین بو فصلینده من او ایسته ین آلمانی هاردان اله گئتیره

بیله‌رم. زیاد خان دئدی: دوغرو دور. منده بیلیرهم ایندی آلمانا فصلی دگیل. اما نه ایسه منده بورا گلنده منیم ده خانیمیم مندن بیرآلمانا ایسته میش- ایدی، شانس منیم له یار اولدو، ومن بو باغدان بیر گؤزل آلمانا تاپمیشام. ایستر سن گل اونو یاری بولک. قارا ملیک قبول ائله‌دی. و اولار بیر آلمانا، ایکی یئره بولدولر قاراملیک قترمزی طرفی و زیاد خان ایسه آلمانین آغ طرفین گوتوردو. زیاد خان پارچالانمیش آلمانا ایله ائوه گلدی، و یاری بولونموش آلمانین قضیه سین خانیمی ایله آریا قویدو.

بو زامان قاری نه نه زلیخا دا، بو سؤزلری ائشیتدی و در حال دئدی: ماه منیر خانیم، او خانیم دا سنین کیمی یئرک لهیر.

زیاد خان دئدی: قاری نه نه! سن کی او آروادی گورمه یب سن، هارادان بیلر سن کی او خانیم دا ماه منیر کیمی یئرک لهیر؟ قاری نه نه دئدی: اوغلو بوایشلری، قاری نه نه لر و یاشلی آروادلار بیلرلر. نچه آی او ماجرانین اوستوندن کئچدی و او آلمانین سببین دن زیاد خانین خانیمی، بیر اوغلان و مریم خانیم، قاراملیکین خانیمی بیر گؤزهل قیز دوغدو.

زیاد خان، اوغلانین آدین محمود و قارا ملیک، قیزین آدینی نرگیز قویدو. بیر نچه ایل بو ماجرا دان کئچدی و یاواش - یاواش، بو ایکی اوشاق، بلوغ حالینا چاتدیلا. زیاد خان، اوغلو محمودا بیر له له دوتدو. محمودون له له سینین آدی، یعقوب له له ایدی. زیاد خان، اوغلو محمودا واونون له له سی یعقوبا بیر طرلان قوشو وئریب و اونلاری شیکارا گؤندریدی. محمود، له له سی یعقوب ایله بیرلیکده، شیکارا گئدیپ، و قوش اولاماق ایله، خوش دوران سوروردولر.

بو طرفدن ده قارا ملیکین قیزی نرگیز خانیم، بابا سینا دئدی: آتا بیز بورا گلنی غریب قالمیشیق. اگر ایجازه وئرسن، منده چیخیئم بوقیزلارینان، بو باغلاردان و چؤللردن عطیرلی گوللر دریم. آتاسی راضی اولوب و قیزی نرگیز خانیم، او ایجازه نی وئریب و نرگیز خانیم دا، آلتی کنیزی ایله چؤلله سئیره چیخدیلار.

نرگیز گزه - گزه ، گلیب ، اوباغا کی نئچه ایمل بوندان اول، او دادلی و گؤزهل آلما دریل میش ایدی یاخین لاشدی. نرگیز اؤزو ده بيلمزدن، او باغا گیردی. او باغا گیرمک همان، قیزین اوره گی آز قالیردی یئریندن اویناسین. نرگیز، گلیب او آغاجدان کی آلما دریلیمیشدی، اونا دایانیب و باغی سیر ایله ییردی!

بیر قیز، ساغری گول آدیندا دئدی: آی خانیم بو گون سنه نه اولوب، کی بو حالا دوشوب سن. نرگیز خانیم دئدی: ساغری گول بيلمیره منه نه اولوب اؤزوم ده تعجبوب ایله بیرم.

بوزامان، ماحمود دا اؤز لهلهسی یعقوب ایله، قوش شیکار ائله مک اوچون، او باغین، یان دوره سینده ایدیلر. بو حالدا ماحمودون آلیجی قوشو گلیب گیردی نرگیز اولان باغا. او قوش اوچدو قوندو، نرگیز خانیمین الینده اولان گولون اوستونده اوتوردو. بو زامان نرگیز خانیم الین آتیب قوشو دوتدو.

او طرفدن ماحمود اؤز آلیجی قوشونون دالیسیجا، باغا گئریب و ایسته دی گؤرسون، آلیجی ترلانی بودفعه نه اوولایب. اما داها بيلمیردی کی آلیجی ترلان، بو دفعه اؤزو اوولانیب. ماحمود، بو حالی گؤرهن کیمی آلدی بو سوزلری نرگیزه دئدی:

باشینا دوندوگوم ارمنی قیزی
 بوراخ گلسین، ترلانیمین اصلی وار
 گئدرگی یک یولدان ائيله مه بیزی
 بوراخ ترلانیمی، اصلی وار گلر

ماحمودون بو سوزدن منظوررو او ایدی کی: خانیم منیم قوشوما مانع اولما،
 اوتور قوی منیم قوشوم گلسین آما قیز اونون جوابیندا دئدی:

باشینا دوندویوم گول اوزلو اوغلان
 کرم ائيله گل قوشونو آل آپار
 دولانیم باشینا آلیم قادانی
 کرم ائيله گل قوشونو آل آپار
 ماحمود، نرگیزین جوابیندا دئیر:

گوور قیزی یئنه منی دیندیریر
 تولک ترلان آغ بیله گه میندیریر
 یاخین لاشسام ارمنی لر اؤلدو رور
 بوراخ ترلانیمین اصلی وار گلر

نرگیز خانیم ماحمودون جوابیندا بئله دئیر:

باشینا دوندویوم مسلمان اوغلو
 کرم ائيله، گل قوشونو آل آپار
 دین لرین ایچینده، آی دینی دوغرو
 کرم ائله گل قوشونو آل آپار

کرم یئنه طاقت گتیره بیلمه یب نرگیزین جوابیندا بیله سسله نیر:

گوور قیزی یئنه منی دیندیریر
 دیندیرین، دیدهم نمین سیلدیریر
 تولک ترلان آغ بیله گه میندیریر
 بوراخ ترلانیمن اصلی وار گلر

نرگیز خانیم ماحمودون سوزون بیله قارشیلایر:

سویله گوروم ایگید اوغلان نئی سن
 ارمنی سن؟ مسلمان سان؟ نئی سن؟
 آغ ترلانین صاحبی سن؟ نئی سن؟
 کرم ایله گل قوشونو آل آپار

ماحمود، نرگیزین جوابیندا بیله دئیر:

درد الیندن منده سینه داغلی یام
هاچانا جاق، سنی دئییب آغلیام
آدیم ماحمود زیاد خانین اوغلو یام
بوراخ ترلانمین، اصلی وار گلر

نرگیز خانیم دئیر:

آی مسلمان نه قورخوسان اولومدن
حسرتم، قوجاسان، اینجه بئلیمدن
ایره لی گل آل ترلانی الیمدن
کرم ائيله گل قوشونو آل آپار

ماحمود بو سوزدن سونرا، نرگیز خانم دان سوروشار: آی قیزا سن کیم سن؟
هانسی اوبادان سان؟ کیمین قیزی سان؟ اوندا نرگیز خانیم آلا، ماحمودن
سوزلرینین جوابیندا بيله دئیر:

ائل، اوبا میز نئچه بؤلوک، بؤلوک دور
درد الیندن، سینم باشی دلیک دیر
آدیم نرگیز، آتام قارا ملیک دیر
کرم ایله گل قوشونو آل آپار

بئله لیک له ماحمود ایله نرگیز بیر - بیرى ایله دئیشمه گه سون قویدولار
ماحمود قدم به قدم نرگیز خانیم یاخین لاشیب و خانیمدان اوز ترلانی،
آلماق ایسته دی!

اوندا، نرگیز دئدی: آی جوان من سنی چون سئودیم و بوندان سونرا سنین
آدینی، کرم سسلیه جه یم: اوندا ماحمود آلدی، قیزین جوانیندا بیله دئدی:

اوره گیم دردلی دیر جگریم ورم

نصیب اولا گول جمالین گورم

آدیم ماحمود ایدی، سن قویدون کرم

بوراخ ترلانیمی، اصلی وار گلر

ماحموددا نرگیز خانیم دئدی: آی خانیم منده سنین آدینی، بوندان سورا
نرگیز یوخ بلکه اصلی سسلیه جه یم، کرمین جواپیندا، اصلی خانیم بیله
سویله دی:

سحرین یئللری بو باغدا اسدی

سنین محبتین باغریمی کسدی

آدیم نرگیز ایدی، سن قویدون اصلی

کرم ائيله گل قوشونو آل آپار

آما نه یازیق کی، کرم آل اوزادیب قوشونو آلانا قدر، اصلی خانیم، ترلان
قوشونون باشین اوزوب، آتار قیراغا و کرمه بیله سویله ر:

باشینا دوندوگوم گول اوزلو کرم

ترلان منم، آیری ترلان ایسته مه

دولانیم باشینا، من آلیم قادان

جانان منم، آیری جانان ایسته مه

کرم دئیر:

یارین زولفو قالار منده نشانا

گئتمه گینله، قصد ائدیرسن بو جانا

روا دگیل یاخشی گئده یامانا

سن یاخشی سان، گئدیب یامان ایسته مه

اصلی دئیر:

آختارسان منی گوره ن تک نهان

طایفامیز ارمنی، نشان بو نشان

آتام قارا ملیک، آدیم اصلی خان

اوز یاریندان، آیری نشان ایسته مه

بو زامان کرم باغدان دیشاری (ایشیگه) چیخار، گلر له له سی یعقوبون یانینا. او زامان یعقوب سوروشار: محمود بس هانی سنین آلیجی قوشون. کرم یعقوبون جوابیندا دئیر: آی له له یعقوب. بو گون من اوزوم اولاندیم. قوشومدا منیم یولومدا فدا اولدو. داها من سن گورن محمود دگیلم، منیم آدیم بوندان بئله کرم دیر. یعقوب باخار گوره، محمود ائله بیل عقیل اوزی ایله دانیشا بیلیمیر، اوزوده چوخ پریشان دیر. اوندا سوروشار: اوغوم سنه نه اولدو، سنه او باغدا، نه یئدیرتدیلر، نه ایچیرتدیلر نیه بيله هاوایی اولدون. کرم له له یعقوبون جوابیندا بيله سویله یر:

له له جان منه اوردا هئچ نه یئدیردی، ایچیدمه دیلر، من اورادا اصلی نی گوره ن کیمی، عشق باده سیندن سرمست اولدوم، گوزوم هئچ کیمی

گورمک ایسته میر، اوره گیم هئج نه یئمک ایسته میر. من بیر اسیر قوش
میثالی، اصلی خانیمین تورونا دوشدوم. عشق اودوندا یانیرام.
له له ایله کرم، کور پئشمان او باغدان شهره ساری یولا دوشدولر. هر زامان
کرم شیکار دان قایداندا، آنا، آتاسی اونو آلقیش لایاردیلار. ائله بوگون ده
کرمین آتا، آتاسی آلقیشا چیخارکن، گوره لرلر، کرم گلیر، آمانه گلمک،
کرم چوخ اوزوگون و پریشان و راحت سیزدیر. او اسیر قوشلار میثالی
گوزه گلیر، اوندا کرمین آتاسی دئیر: اوغوم سنه نه اولوب ائله بیل سنی
اسیر گتیریرلر. بس هانی سنین آلیجی قوشون؟ سنی کیم بوگونه سالیب
اوندا کرم سازی باغرینا باسیب بيله سویله دی:

خان آتا جان، بیر گوزه لی سئومیشم
باشیندا تئللری، ترلان الینده
چیخمیشدی سیرانا باغ دا گورموشم
باشندا تئللری، ترلان الینده

اوتاق لاری واردی مئی لی مزه لی
من سئوهن قیز، قیزیل گولون ازه لی
ساغ الینده آغ ترلانی بزه دی
باشیندا تئللری، ترلان الینده

عاشیق ایدیم، معشوقوما یارادیم

شاه مردان علی وئرسین مرادیم

ماحمود ایدیم، کرم قویدو یار آدیم

باشیندا تئللری، ترلان الینده

زیادخان، کرمین بو سوزلرین، ائشیدندن سونرا، چوخ سئویندی، و دئدی:
اوغلوم بونون کی راحت سیز اولماغی یوخدور. سن هر کسین قیزی
سئوسن، بیزه یوخ دئمزلر بو توپراقدا هامی سنی اوزونه داماد ائله مه یی
بویوک آرزو بیلیر نیه کی منیم واریم یوخوم بیر تکجه سن سن.

زیاد خان اوندا اوزون دوتدو کرمه دئدی: اوغلوم سویله گورک، سن سئون
قیز هانسی ائلدن دیر؟ کیمین قیزی دیر؟ آدی نه دیر؟ اوتوردوقلاری یئر
هارا دیر؟ اوندا کرم بئله دئدی:

سحر تئزدن چیخان، دان اولدوز ودور

کولگه ده بسله نن املیک قوزو دور

آدی نرگیز، قارا ملیک قیزی دیر

باشیندا تئللری ترلان الینده

زیاد خان، قیزین کیم اولدوغونو، آتاسی نین کیم اولدوغونو باشا دوشر کن
چوخ سئویندی و دئدی: اوغلوم، دوزدور کی سن عاشیق اولدوغون قیز
ارمنی طایفاسیندان دیر. آمما اونون آتاسی، منه احترام قایل دیر او بیزم
سوزوموزو یئرہ سالماز. من ایندی جه، ائلچی لیک مراسمی نی یولا سالارام.
اگر قارا ملیک قیزی دیل ایله وئره، دیل ایله، یوخسا زور ایله ده اولموش
اولسا، من گولو، کوکوندن ده چیخارتمالی اولسام، قویمارام، گوزه ل اوغلوم،

راحت سیز و پریشان اولسون.

او زامان، زیاد خان لهله یعقوبو چاغیرار و اوندان ایستر کی. گئتسین و قارا ملیک دن، اصلی خانیمی، کرمه ائلچی لیگ ائله سین. بو زامان کرم دئیر منده گلیرهم.

لهله یعقوب دئیر: کرم سن گلمه، اگر سنی گورسه لر، دئیرلر بو نه پیس اوغلان دیر. کی اوزو ائل چی لیگه گلیب دیر. سن ایذن وئر من گئدیم و سنه ایلچی لیگ ائله یم. اگر مصلحت اولار سا، سن سونرا گلرسن. آما کرم قبول ائله مز و لهله یعقوبون جوابیندا سویله یر:

یوخ لهله یعقوب من گلمه سم شاید ائلچی لر آرانی ویرالار چون کی ائل آراسیندا مثل وار دیر لر:

اوغلان سئوه، قیز سئوه، اوندان ائلچی لر آرانی وئر ارلار لهله یعقوب چوخ دئدی آما کرم آز ائشیتدی، سونوندا، لهله یعقوب راضی اولدو کی کرمده، ائلچی ایله، بیر لیکده، ائلچی لیگه گئتسین.

او طرفدن ده، اصلی خانیم باغدان چئخیب و گلیر، گئتسین کلیسیا، تا اوز آلاهی ایله راز و نیاز ائله سین. اصلی خانیم، قیرخ اینجه قیز باشیندا، کلیسادان دونوب گلنده، کرم ایله قارشی، قارشیا چیخدیلا. اوزامان کرم سازی باغرینا باسیب و اصلی خانیم بئله سس له یر.

کلیسا دان گلن قیز لار

آغ سینه سی قار ارمنی

انجیل، تورات حق ایچون

گل اول منه یار ارمنی

الینده وار قیزیل آلما
دوداغیندا ایپک چالما
حیف سن بو دینده قالما
گل اول مسلمان ارمنی

سن سن گنجه نین لاجینی
آلیم آغ اوزدن ماچینی
آلتدان قویوب عرقچینی
اوستن اورتوب شال ارمنی

دیلین شکر، آغزین نبات
داها قیلما کرمی یاد (بیگانه)
گل ائيله کونلومو آباد
دوداق لاری بال ارمنی

ائشیت کرمین اینینی (زار اولماق)
حق گوتورمز بو ظلولومو
حسرت چکن بو قولومو
قول بوینوما سال ارمنی

اصلی خانیم کرمین بو سوزلرین دینله یندن سونرا، آجیق لانی، نیه کی او
عشقین سررینی، یادلارین یانیندا فاش ائله میشدی، اوزامان اصلی خانیم

الینده اولان قیزیل آلمانی کرمین دوشؤندن ویردی. اوزامان کرم سازی باغرینا باسیب بئله سویله دی:

نه دئدیم کونلونه دگدی
اصلی بیلمه دیم بیلمه دیم
بیر نسداق^۱ ائله کونلومه
اصلی بیلمه دیم، بیلمه دیم

قیزیل آلمانا الدهه دیشله
خنجری ینی سن گوموش له
منی مریمه باغیشلا
اصلی بیلمه دیم، بیلمه دیم

گل منیم ترکیمی ائتمه
باغیریمین باشینی دیدمه
یازیق کرمی اینجیتمه
اصلی بیلمه دیم، بیلمه دیم

کرم یئنه بو گورشمگه راضی اولموشدو و ایسته یردی، اصلی خانیمن اوره گی اوندان سینماسین اوندا بیله اوخودو:

شوکور اوزون گوردوم تاپدیم تسلی
 گل اوتور باشینا دولانیم اصلی
 کیمسه یوخدور عدل - دیوان ائيله سین
 قالدی قیامته، دیوانیم اصلی

سن نادان سان بیلمن یارین حالینی
 امه بیلسم لب لیرینین بالینی
 ساغ الیم له توتوم ممه ن سولونو
 تا گله یئرینه ایمانیم اصلی

من قوربانام یارین چشم مستینه
 جلاد اولوب گیرمه جانیم قصدینه
 آپار قوی الیمی سینه ن اوستونه
 صبریم بیتدی نجه دایانیم اصلی

سن نادان سان هئچ نه گلمز عینینه
 الله سالیب بیر نظر دیر کونلومه
 پاییز گئجه سینده گیرسم قوینونا
 بهار فصلی آنجاق اویانام اصلی

اندیم گلدیم، قارلی داغ لار بئلیندن
 قورتولمادیم ارمنی لر کنین دن
 آتان گوور، آنان مریم الیندن
 قورتولسام خوش اولار دورانیم اصلی

کرمی ائيله دین ائل دن اولوسدان
 ال گوتوره بیلیم سن کیمی دوستدان
 مخمل دوشک آسدان، آل یورقان اوستن
 آغ سینه نن ترینه بویانام اصلی

بو زامان له له یعقوب، قارا ملیکین حضورنا چاتیب و اصلی خانیمی، قارا
 ملیک دن ائلچی لیگ ائيله دی:
 قارا ملیک، له له یعقوبون جوابیندا دئدی: بیر آز منه وقت وئرن تا من بو
 مسئله نی خانیمیم مریم ایله بیر آرایا قویوم و مصلحت لشم.
 بو سوزدن سونرا، ائلچی لر، اوز ائولرینه گئری دوندولر و قارا ملیک گلیب
 عین مسئله نی، خانیمینا بیلدیردی. مریم خانیم دیدی، قارا ملیک.
 مسلمانلار دئیرلر: خیر ایشده استخاره اولماز. نه فیکر ائله بیرسن؟ بیز
 بوندان یئی اوغلان تاپا بیلیمه ریک. بوندان اعتبار لی خانواده اولماز، بیلیرسن
 بو کیم دیر؟ بو اوغلان زیاد خانین اوغلو دور بیر روایتہ گوره ایران شاهینین
 قیز نوه سی دیر.

قارا ملیک، مریم خانیمین سوزلرینین جوابیندا دئدی: من ده بیلرم بو
 اوغلان، آدلی، سانلی ائل دن دیر. آما بو ایشین چتین لیگی اوردان دیر کی

بو اوغلان مسلمان دیر. بیز ایسه ارمنی. منیم بوینوما وظیفه دیر کی، دینی مسئله نی اوز کئیشیلریمیزدن خبر آلیم. کیشیش نه دئیرسه من اونا عمل ائله مه لی یم. مریم دئیر: آمما سن زیاد خانا قول ویرمیسن کی او هر نه سندن ایسته سه، اونا یوخ دئمه یه سن، حتی اوز باشیوی دا اونندان اسیرگه میه سن قارا ملیک اورادان بیر باشا گلر چیخار صوفی کیشیشین یانینا و حال ماجرانی کیشیشه آچیقلا:

صوفی کیشیش بوتون ماجرانی بیلندن سونرا و باشا دوشندن سونرا کی بو ایکی اوشاق دونیایا گلمزدن اونجه، قارا ملیک، زیاد خانا قول وئرمیش دی کی سن هر نه مندن ایسته سن من اسیرگه مهرم. دئدی: قاراملیک بئله معلوم اولورکی، اوزامان کی زیادخان سنه ایذن وئردی، سنین قویون، قوزون اونون تارالاریندا اوتلا سین و زیادخان اونون قارشیسندا سندن پول آلماسین، ائله زیادخان او زاماندا بو فیکرده ایمیش.

قارا ملیک دئدی: کیشیش قارداش، او زامان نه منده قیزوارایدی و نه اوندان اوغلان. کیشیش دئدی: قارا ملیک آمما بو مسئله نی هیچ کیمسه اینانماز و باشقا ارمنی لر و کیشیش لر، هم منه و هم سنه عیب دوتارلار و دئیرلر: قارا ملیک، قیز وئریب و تارالا آلیب و بو حوکه صوفی کیشیش قول قویوب و دئدی: قارا ملیک سن گرکه یاخشی بیله سن کی بیز ارمنی یک، قیز توپراق آستینا یوللاریق، آمما مسلمانا وئرمه ریک.

قارا ملیک دئدی: صوفی کیشیش او گون کی من زیاد خانا دئدیم، گل، تارالاریوبین قارشیسندا، سنه پول وئریم زیادخان قبول ائله مه دی و دئدی: بیز توروکوک، هیچ زامان بیر تورک توپراقی یادا ساتماز. نه ده پای وئرر

چونکو، تورکون یاساسیندا، توپراقدان پای اولماز. او زامان منده زیاد خانا دئدیم: ایندی کی سن مندن پول آلمادین، منده سنه سوز وئریم کی اگر بیرگون منیم جانیمی دا مندهن ایسته سن، سنه یوخ دئمه رهم.

صوفی کشیش ایندی سن دئه، من بو کیشی یه نئجه یوخ جوابی وئریم؟ کشیش دئدی: ایندی که ائله دیر، سن او کیشی یه یوخ جوابی وئره بیلیمیرسن، هیچ زامان او کیشی ایله قارشی قارشی یا دورما. و باش گوتور بورادان آیاق دوتدوقجا قاچ تا او کیشی نین یانیندا بد قول اولمویاسان کشیشین بو سوزو، قارا ملیکین عقلینه باتدی و کشیشین حضورندان اجازه آلیب، گلدی چیخدی مریم خانیمین یانینا. و اورادا، کشیش هر نه دئمیشدی، مریم خانیم آنلاتدی. مریم خانیم، کشیشین بو سوزوندن، چوخ اوزگون اولدو دئدی:

قارا ملیک، گل یامان لیک ائيله مه

بو گون واللّه یاخشی لیغین گونودور

دوت الیندن، وئرکرمین یارینی

حق دئیب لر، دین کرمین دینی دیر

مریم خانیم هر نه دئدی و یالواردی، قارا ملیکه اثر قیلمادی اوندا مریم خانیم آلدی سازی بئله سویله دی:

قارا ملیک هیچ انصافا گلیمیرسن

پیغمبری سن منظوردا بیلیمیرسن

یوخسول دگیل کرمه قیز وئریمیرسن

بوگون واللّه یاخشی لیغین گونودور

قارا مليك الدن وئرمه ثوابى
قير يلدی عشرتى قالمادی تابى
قالیب بوینوموزدا قالاجاق باقى
بوگون واللّه یاخشى لیغین گونودور

مریم دئییر گول باغینی گورمه یب
قوش اولدوروب الین اله وئرمه یب
مسلمانین جمالینى گورمه یب
بوگون واللّه یاخشى لیغین گونودور

اما قارا مليك بو سوز لره قولاق وئرن دگیلدى و كؤچمك فرمانى، بوتون
ارمنى ائل لرینه وئریلدى یاری گئجه - كؤچمك باشلاندى. قارا مليکین
فرمانى بئله ایدی کی کوچ گئجه یارسى باشلاناجاق و مسلمان طایفالاری
بونو گرهگ بيلمه سین لر.

اصلى خانیم لاپ سونوندا بیلر کی قارا مليکین امرى نه قراردان دیر،
آما ایش ، ایشدن سووشموشدو علاج سیز قالان اصلى، کاغذ قلم گوتوروب
و کرمه بیر نامه یازدی و مکتوبو بیر آغاجین یاخاسیندان آسلادی.
او طرفدن کرم ده یعقوبا دئدی: لهله گور نه زامان دیر کی بیز قارا مليکین
جوابین گوز له بیریک. دور گئدک اصلى خانیمین ائل اوباسینا و قارا
مليک دن هه بعلى جوابی آلاق.

لهله یعقوب کرمه ايله برابر، آتلاری یهرله ییب و قارامليکدن جواب آلماغا
يولا دوشورلر. آز گئتديلر، چوخ گئتديلر گليب چاتديلار، اصلى خانیمین

اوبالارینا. آمما گوردولر له له کوچوب یوردو قالیر!
 کرم ایله یعقوب، قوزوو ایتیمیش جیران کیمی مله بیردیله، هر داشدان هر
 کسکدن اصلی نی سوردوشودولار آمما اصلی دن هیچ خبر یوخایدی. نهایت
 یعقوب دئدی: اوغول گل گئداک، بو ویرانه اوبالاردان فایدا چیخماز. آمما
 کرم قبول ائلیه بیلمردی کی اصلی خانیم خبرسیز اونو ترک ائلیه سین.
 آخیردا کرمین گوزو، آغاجدان آسلانمیش بیر یازی یا دوشدو. او یازی، اصلی
 خانیم یازدیگی مکتوب ایدی و بئله ایدی:

قارا ملیک کوچدو گئتدی یوردوندان
 ائل ده گئدر بوداغ، او داغ اوستوندن
 دئدیم کرم اوزون چکمه ایراغا
 گوتورمه یک، دوداق دوداق اوستوندن

بیر گوزله ال اوزاتدیم خار اولدو
 گوزوم یاشی دامجی دامجی نار اولدو
 توفان قوپدو باغیم تار و مار اولدو
 سره له نیر گور نه یارپاق اوستوندن

مناجاتا گئدک، دیله یک دیلک
 فلک قویمور نه شادلاناق نه گولک
 الیندن ائله رم من هارای فلک
 وئردین منه نییه داغ - داغ اوستوندن

آلا گوزلر خومار لاندی اوزولدو
 گوزوم یاشی سیلاب اولدو سوزولدو
 زنخدان اوستوندن خال لار دوزولدو
 خال دا دوشر گورنه دوداق اوستوندن

قیزیل گولو، دسته دسته درمه دیم
 دریب، دریب زنخدانه سرمه دیم
 حسرت چکدیم من کرمی گورمه دیم
 من ده چکدیم داغی بوداغ اوستوندن

جفانی چکمکدن جانیم اوزولدو
 گوز لریمدن قیزل قانلار سوزولدو
 یاناخ لار اوستونده خال لار دوزولدو
 ترسوزولر، یئره بوخاق اوستوندن

اصلی دئییر: دوشدوم غربت ائلره
 گوز تیکمیشم کرم گلن یول لارا
 شیدا بولبول اوچوب قونا گولره
 چه - چه سسی گلر بوداغ اوستوندن

کرمین داها صبرو قراری قالمامیشدی، اونداسازی باغیرینا با سیب

يانيق لی - يانيق لی بيله اوخودو:
 گئتمه داغ لار سندن خبر آلاييم
 سینه نده آيله نن ائللر نئجه اولدو
 آلاچادير قصر ايوان قورانلار
 يارا فراش اولان قول لار نئجه اولدو

قارا قوشون قيناغينا سرينه
 لک وئريب دير هيواسينا نارينا
 اوجا داغ لار موهور لنميش قارين
 غفله ايشله مز يول لار نئجه اولدو؟

آت اوخونو، سینه م وئرم نشانا
 سؤز گوهر دير دئمک اولماز هر شانا
 شيدا بولبول اوچوب قونا گولشانا
 سارالدي باغچالار گول لر نئجه اولدو

بو دونيا يا گليب - نئجه، نئچه لر
 يوک دو تماميش بو دونيادان کوچ ائيلر
 وارليلار، يوخسول لار، گدا بئچه لر
 آدلي سانلي مرد اوغولار نئجه اولدو؟

اصلیم گئدیب گورسن هانسی کنده
یار لبین اوخشاتدیم شکره قنده
غریب اولدوق دوغان گوندن وطنده
ایلقار وئرن شیرین دیلر نئجه اولدو

قارا ملیک آغیر ائتدی ایشیمی
تولایبیدی اوزاق یئره داشیمی
هانسی داشا ایندی ویریم باشیمی
هیچ بیلمیرم آیلاز ایلر نئجه اولدو

اوتوران بیگلردیر، دوران غازی لر
جنت تکین چای چمنلر - یازی لار
بوینو باللی مخمل چوللو تازی لار
ماراللی جیرانلی چوللر نئجه اولدو

قیزلاریندا نار مه مه لی سینه لر
الترینده، صراحی لر مینالر
یوخسا لاجین وئردی اوچدو سونالار
سونالار هور کوشدو، گول لر نئجه اولدو

گۆی اوزونو لکه بولود توتوبدور
 آی لا اولدوز بولودا ایچره باتیبدر
 دئین یوخدور گونوم هاردا باتیبدر
 باغا ساری او گئت گل لر نئجه اولدو

هر آغاجین، قودو اولار اوزوندن
 ایگیدین کیملیگی بللی سوزوندن
 ائل ایچون آغلایان اولار گوزوندن
 کرم دئیرر آغیر ائلر نئجه اولدو؟

کرم اورادا قالا بیلمز، باش گوتورب گلر اصلی خانیمی گۆردوگو باغا، آمما
 باغدا پوزولموشدو، ویرانا قالمیشدی، نه گولدن خبر وار ایدی نه بولبول
 اووخویوردو. کرم هر طرفه باخیردی غم لشگری اونا طرف هجوم گتیریردی
 کرم او باغی دا سئوگیلیسی اصلی ایله ایسته ییردی. اوندان کرم سازی
 باغیرینا باسیب یانیغلی یانیغلی اوخدو:

گیردیم یارین باغچاسینا
 بوردان اصلی خانیم گئتمیش
 باغ گۆزومه دار گورندو
 بوردان اصلی خانیم گئتمیش

من قوربانام یارین آلا گوزونه
 آغزیندان قوخوشان شیرین سوزونه
 قارا زولفون یئل توکنده اوزونه
 داراییب چیگینه تۆکه نیم گتئمیش

کرم دئییر بوردا قاللام
 دوشمنیم دن قصاص آلام
 غربت ائلده غریب اوللام
 مزاریمی قازان گتئمیش

یئنه کرم دایانماییب، اصلی خانیمین گئجه ایله گتتمه سینی خاطر لایب
 بئله سویله ییر:

یاری گئجه اوباسیندان گئدن یار
 گتتمه آباغینا قوربان اولدوغوم
 یانیجا یول لانا قول قاراواشلار
 پوزغون اوتاغینا قوربان اولدوغوم

بایراملاردا آل قیرمیزی گئیینن
 گوموش پیاله سی دولان مئی یینن
 یاری نین عشقینده قلبی دؤیونن
 قیماق دوداغینا قوربان اولدوغوم

داراق اولوم گیریم زولون پیچینه
ایذن وئرسن گیررم قوینون ایچینه
کرم دئییر حسرت قالدیم ساجینا
او آغ بوخاغینا قوربان اولدوغوم

آما بوزامان، لهله کرمه دئییر. کرم ایندی کی گوردون اصلی خانیم دان
خبر اثر یوخودر گل دونوب گئدک اوز ائومیزه ایندی هامی نین گوزو
یولدادیر. آما کرم دندی: یوخ لهله من بورالاردا قالان دگیلم چونکو بیر
یئرده کی انسانین اورهک سئوگیسی اولمادی، اویئرین نه فایداسی!
من گرگ اوز اصلیمین دالیسیجا گئدیم. او زامان کرم سازی باغرینا باسیب
بئله سؤیله دی:

باشینا دؤندوگوم گول اوزلو لهله
اصلیم گئدیپ منده بوردان گئدیرم
شیدا بولبول سالیب گوله ولوله
اصلیم گئدیپ منده بوردان گئدیرم

بیر اوخ آتدیم قارا ملیک آردینا
آخدی دوشدو نازلی یارین یوردونا
دوزه بیلیم اصلی یارین دردینه
اصلیم گئدیپ منده بوردان گئدیرم

بهار اولار چای چیمن لر اریشر
 بایرام اولار قوهوم قارداش گوروشر
 شوم گون اولار یار مندن آیری دوشر
 اصلیم گئدیپ منده بوردان گئدیرم

لهله گوردوکی کرم یولوندان دونن دگیل، او اوزدن مجبور ایدی کرمی تک
 بوراخماسین. ایکسیسی یولا دوشدولر بیر کندین کناریندان کئچنده ،
 گوردولر بیر قیز گلیر ائیله بیل کی اون دؤرد گئجه لیک آی دیر. او قیزین
 یانیندا اوچ بالاجا قارداشی، اولدوز کیمی پاریلدا یردی لار، قیز چیگینیده
 کوزه، بولاقدان دؤنموشدو . کرم اوزامان او قیزدان بیر ایچیم سو ایسته دی.
 او قیز بیر قاب سو دولدوروب وئردی دئدی بویورون ایچین. کرم سویو
 ایچدی کدن سونرا، قیزا ساغ اول دئییب قیز دئدی نوش جانین اولسون. لهله
 گوردو قیزین گوزلری، کرم دن آیریلیمیر. اؤزون چئویریپ کرمه دئدی:
 اوغلو، کرم گل بوکندن گئدک ، بو قیزین کیم اولدوغونو اویره نک سونرا
 ائلچی گونده ریب ائله بو قیزی سنه آلاق. گورورسن کی بو قیز نئجه ادبلی
 و نزاکتلی و نه قدر گوزهل دیر. لهله نین جوابیندا کرم آلدی بئله سویله دی

لهله بوردان بیر گؤزله توش اولدوم
 گوروم هامی بو گؤزله تورش اولسون
 حنالی الیندن سو وئردی ایچدیم
 شیرین دیلر ایله دئدی نوش اولسون

من قوربانام قارداش لارین اوچونه
داراق اولام زولفلری نین پیچینه
من گیررم اصلیم قوینو ایچینه
یای دولانسین، پاییز گلسین قیش اولسون

ماییل ماییل دالداردان بویلو یان
یامانلیغیم یاریانیندا سؤیله یین
منی یار دان، یاری مندن ائيله یین
قارقارام ساغالماز درده توش اولوسون

گئتدیم گوردوم کوچ ائيله ییب یوردوندا
ها گئدیرم چاتا بیلمه م آردیندا
گوور قیزی اصلی خانیم دردیندن
پرواز ائیلر گوولوم ایستر قوش اولسون

کرم دئیر: یار باغینا گیرمه دیم
ال اوزادیب قوشا نارین درمه دیم
جفا چکدیم، صفا سینی گورمه دیم
مندن سونرا گؤرنلره خوش اولسون

آنجا کرم بو سوزلری سویله مکدن منظورو بو ایدی کی، بو قیزی
ایسته میر و فقط کونولو، اصلی خانیمین یانیندا دیر. کرم یولا دوشرکن یئنه

له له كرمه يالواريردى وكرم دن ايسته يردى گل قايدىب گئدك اؤزشهر يميزه ايندى سنين آتان و آنان و منيم ائل او بامين گوزو بيزيم داليمز جادير. آما كرمين قولاغى بو سوزلره بورجلو دگيل ايدى كرم ايله له له، آز گئتديلر، چوخ گئتديلر، دره تپه دوز گتديلر يولدا بير كاروانا راست گلديلر، كاروان گنجه شهرينه يول آپاريردى و زياد خانين قديم يولداشلاريندان ايدى. تاجير باشى كرمى گورمك همان تانيدى، كرمده تاجير باشينا احترام و سايقى گوستردى تاجير باشى دئدى: اوغلو كرم سن هارا بورا هارا، هارا گئدير سن؟ كرم تاجير باشين جوابيندا بوتون باشينا گلنلرى دئدى و آرتيردى ايندى ايسه اصلى خانيمين آردينجا گئديرم. تاجير باشى كرمين جوابيندا دئدى:

اوغلو قاباق قيشا گئدير، سن دوتدوغون يولدا چوخ چتين يول دور، يايين، يايلىغيندادا سن گئتديگين او اوجا داغ يعنى ارزروم و آيرى داغلارى قاردان آيريلماز. سن ايندى اورايا يول آپاريرسان، قورخورام چولده قوردا، قوشايئم اولاسان. گل بو داشلارى اتگين دن توك، شيطاننا لعنت ائيله، دؤن گئدهك اوز يوردوموزا، انشاء الله بهار فصلى گلنده، سنده مسافرت تداركى حاضرايب يولا دوشرسن. تاجير باشى هر نه دئدى، كرم آز ائشيتدى آخيره تاجير باشى بو قرار گلدى كى بير مكتوب كرم دن آليب و كرمين آتاسى زيادخانا آپارسين، تا او كيشى نين گوزو يول لاردا قالماسين. او زامان كرم قلم داوات و كاغاذ آليب بو سؤزلرى آتاسينا يازيب و تاجير باشى ايله گنجه شهرينه يوللادى.

گئدین دئین سروان چکسین قاطاری
 درد الیندن خوش گونومو ایتیردیم
 نه گرکیر یارسیز منه بودوران
 عقل هوشوم، هر نه واریم ایتیردیم

چوخلار جفا چکدی، مورادا یئتدی
 چوخلاری آرزو سو گوگلونده گئتدی
 اوینادی - اوینادی، جیرانی ایتدی
 کماندارام من شیکاریم ایتیردیم

پوزقون گوردوم من اصلی نین باغی نی
 هیچ گورمه دیم گول آچیلان چاغینی
 گئدیب گزیم ارزرومون داغینی
 اصلی کیمی وفاداریم ایتیردیم.

لهله ایله کرم، تاجیرباشیندان وداع لاشیب واؤزیولارینا دوام وئردیلر، نئچه
 گون نئچه گئجه یول گئدن دن سونرا گلیب ارزروم داغلارینین اتگینده،
 چادر قوروموش بیر اوبایا راستلاشارلار کرم دئیر: لهله ائله بیل بو گورو کن
 اوبالار اصلی خانیم اوبالاری دیر. سن قال بورادا من گئدیم بیر سس سوراغ
 گتیریم. اوزامان لهله دئیر: اوغول سن هارا گئدیرسن، اونلار سنی تانییرلار،
 اگر سنی تک گورسه لر، دریوه سامان تپه لر، آما اگر سنین یثریوه من

گئتسم هئچ زاد ائيله يئمزله. من گئدرم هم اصلى دن سنه خبر گتيره رم
همى ده اصلى خانيمى بير سينايم. بو سؤزلر كرمن عقلينه باتيب و راضى
لاشديلار، لهله كرم دن آيريليپ و اصلى خانيمن اوباسينا گليب چيخار.
اصلى خانيم لهله يعقوبو گورمك همان تانييار و آز قالار اوره گينين بندى
قيريلسين. آنجاق اصلى خانيم اوزون ساخلايانماييب، لهله يعقوب دان،
كرمى خبر آلا. لهله يعقوب دا اصلى نين جوابيندا دئير:

اصلى خانيم سن چوخ وفادارسان آما بونو بيلملى سن كى كرم دن سنه يار
اولماز. چونكو كرم گنجه ده قاليپ و بير آيرى قيز ايله توى ائله ييبدير.
آما اصلى خانيم بو سؤزلره اصلا اينانماز و آلا لهله يعقوبون جوابيندا بئله
دئير:

باشينا دؤندوبوم گول اوزلو لهله

سويله گوروم نيه كرم گلমেدى؟

بولبول گول عومرونه ساليپ ولوله

سويله گوروم نيه كرم گلমেدى؟

يئنه لهله يعقوب دئير: آى خانيم دئديم كى كرم توى ائله ييردى نئجه
گله بيلردى؟ آما لهله يعقوبون بو سؤزلرينه اصلى خانيم اينان دگيلدى و
اونون جوابيندا بئله سويله دى:

باشيوا دولانيم وفالى لهله

نئجه قييدىن دئدين كرم گلমে دى

من گلنده تويون آلميشدين اله

باشی دوشدو قیل و قاللا گلمه دی

لهله یعقوب اصلی خانیم بو سوزلرینین جواپیندا بئله سؤیله‌دی:

باشینا دودوگوم نازلی اصلی خان

من تک گلدیم کرم بالا گلمه‌دی

من گلنده باشلامیشدی توپونو

او دوشموشدو قیل و قاللا گلمه‌دی

لهله یعقوب دئیر: اصلی خانیم، کرم دن سنه یار اولماز من بورا گلمزدن اونجه کرمین توپون دوتوب گلمیشم. اصلی خانیم اوندا یئنه لهله یعقوبون جواپیندا بئله سؤیله‌دی:

بیچاره لهله سن اولدون عاصی

یخیلسین فلکین بو غم خاناسی

نئجه توی دور یوخ الینده حناسی

سویله گوروم نیه کرم گلمه‌دی ؟

بو زامان لهله یعقوب دایانا بیلمه یب سوزون دوزنو دیله گتیردی.

اصلی خانیم منده سنی سیناردیم

سینایان عشق اودونا یاناردیم

سن دوزسیدین منده سنی قیناردیم

بارک الله ایلقارینا اصلی خان

له له نین بو سۆزوندن اصلی خانیم شاد اولار و جوابیندا بئله سؤیله ییر:

اصلی دئیر ناموس ایله عار ایله
قیزیل گولو دؤرت دورونه خوار ایله
بو له له نی گل اؤزونه یار ایله
گۆرن دئسین بارک الله اصلی خان

اصلی خانیمن جوابیندا له له یعقوب بئله سؤیله ییر:

له له دئیر قیزیل گولو درمه دیم
دریب، دریب، زنخدانه سرمه دیم
قوجالمیشام من اؤزومو بیلمه دیم
گرک منی باغیشلا سین اصلی خان

له له یعقوب اورادان دونر گلر چاتار کرم اولدوغو یئره و بوتون اولان لاری
کرمه آنلاتار. کرم ائله کی بیلدی بو ائل و اوبا اصلی خانیمایا عاید دیر.
سئوینجیندن، یئرده گوکده دورمایردی. نئچه گون بو شادلیغین دوامی
وارایدی. بیر گون قارا ملیکین ائللرینده توی وار ایمش و تویون سسی،
دونیانی بوروموشدو. قیز اوغلان، الاله وئریب و اویناییردی. تویون
سسی، کرمی ده ماراقلاندیردی. کرم بیر باخاندا اوزاقدان خیال ائله دی،
اصلی خانیم بیر اوغلان ایله الاله وئریب اوینایر، بو حالی دوشونن کرم، اود

دوتوب یانیردی، اوند اوره گی دوتولوب سازی باغرینا باسیب بئله اوخودو:

آی آغالار، سیزه تعریف ائيله یم
 یاری گؤردوم، الین وئرمیش یاد اله
 آبدال اوللام پوست پلنگ چوللاننام
 باشیم آلیب واریم گئدیم یاد ائله

قارشیمیز دا، آلا چادیر ویردیلا
 اورگیمده کوهنه دوشمن دردی وار
 هر ایگیدین آرخاسی وار، آردی وار
 یالقیز ایگید قالیب گئدهر یاد ائله

ایگید اودور سر میدانى دولویا
 قارداش اودور قارداش جانین قورویا
 اووچو یوخ دور بو مارالی اوولویا
 اوو باشینی آلیب گئدر یاد ائله

کرم دئیر آی قیز کیمین قیزی سان
 مجلسین لرین مزه سی سن، دوزوسان
 اوره گیمده قویدون اودو کوزوسن
 هیچ دئمه دین سالیب گئدهر یاد ائله

بو زامان له‌له، کرمین سسینه یوخودان آیلدی و ماجرانی کرمدن خبر
آلدی. کرم، اصلی خانیمی اوتویدا بیر آیری اوغلان ایله اویناماغین له‌له‌یه
دئدی. له‌له اوزامان، اصلی خانیمین ائلینده اولان تویا و کرمین
یاهالماسین (اشتباه ائله مه سین) کرمه بیلدیردی، اوندا کرم بوسؤزلری دیله
گتیردی:

آمان له‌له سنین یئرین بوش ایمیش
جوما (جمعه) بیر بس دوشدو قیزلار اوینادی
منیم گوزوم خیال لاندی بیلمه دیم
دئدیم بلکه اصلی خانیم اوینادی

من قوربانام قاشی گوزو قارایا
سن طبیب اول مرهم ائله یارایا
گوزه‌ل کهلیک کیمی دوشدو آرایا
آچدی قولاج - قولاج قولار اوینادی

آلا گؤزلر خمار لاندی اوزولدو
گوزوم یاشی سیلاب اولدو سوزولدو
اصلی قیا باخدی جانیم اوزولدو
اوره‌گیم باشیندا میل لر اوینادی

درین درین، دریالارا دولموشام
 سارالیبان، هئیوا کیمی سولموشام
 آمان لهله خوب گرفتار اولموشام
 کرمین باشیندا گول لر اوینادی

او طرفدن ده قاراملیک باشا دوشدو کی کرم و لهله سی، اصلی خانیمین
 دالسیجا گلیب لر، اوندا قارا ملیک بو قراره گلدی کی ینه یئترین دگیشیین
 و بو دفعه یالان دان آغیزلارا سالدی کی گویا خان بالیغا طرف گئدیر. اصلی
 خانیم خبری اولمادان، قارا ملیک گئجه یاری سی اوزه ائلینه کوچ فرمانی
 وئردی.

کرم بیر اوندا باشا دوشور کی داها ارمنی چادرلاری یئغیشیب و ائل
 کوچموشدو. کرم ده اوز لهله سی ایله اصلی نین دالسیجا لهله گریان
 دولانیردی و دولانا - دولانا گلیر چاتیر بیر گدیگین باشینا و گورور بیر
 دسته قیز خونچا آپاریرلار. کرم اوندا آلدی سازی بئله سویله دی:

باشینا دوندوبوم عثمانلی کوچو
 نشان وئرین خان بالیغا گئدیرم
 نابلدم نشان وئرین یولومو
 گوستر منه خان بالیغا گئدیرم

من قوربانام آلا گوزلر تهرینه
 دوزه بيلم نازلی یارین قهرینه
 اصلیم گئدیب خان بالیغین شهرینه
 اوندان اوتور بو یول لاری گئدیرم
 کرم دئیر: ایندی من نه ائدرم
 خنجر آلیب یادباغرینی دیدهرم
 اصلیم گئدیب اوندان اوتور گئدرم
 نشان وئرین خان بالیغا گئدیرم

کرم گنجه - گوندوز بيلمهدن، داغی داشی دولانیری آمما ائلییه بيلمیردی
 اصلی خانیمدان بیر خبر اله گتیرسین، اوایدی کرم غملی - غملی یول
 گئدیردی بو شعرلری اوخوریوردو:
 آه چکهرم هی باخارام یول لارا
 اصلیم وعده وئریب گلمز، گلمه سین
 چیخیب گئتدی، منی قویدو آوارا
 اصلیم وعده وئریب گلمز گلمه سین
 بولبول کیمی داد و فریاد ائیلهرم
 گول اولماسا گولوستانی نئیلهرم
 من اولنده بیر وصیت ائلهرم

اصلیم قبریم اوسته گلمز، گلمه سین
 بیخیلسین کافرین قالاسی، بورجو
 آلینسین وار - یوخو چاپیلسین دورجو
 گئدرم تیفلیسدن آلام بیر گورجو
 خان اصلیم کرمه گلمز، گلمه سین

کرم دئیر اولدو گوندوزوم قارا
 دئییه بیلیم اوز حالیمی من یارا
 گوور حوکوم ایثله سه چکیلسم دارا
 اصلیم التماسه گلمز، گلمه سین

کرم نه یئمک بیلردی و نه ایچمک و نه یاتماق. درهنی تهپهنی آیاقدان
 سالیردی، اصلی دئییب، یئری گویو بیر بیرینه تیکیردی. زاواللی لهله هر نه
 یالوایردی: کرم گل دونک بورادان، کرمه هئچ اثر ائيله میردی. اصلی نین
 خیالی کرمین گئجه گوندوزون دوتموشدو. کرم هر یئردن الی اوزولمشدو.
 فقط قالمیشدی آلههین اتگی، کرم او زامان اوزون چئویرییب آلههین
 درگاهینا و التماس ائيله دی:

قادر الله بودور سندن دیله گیم
 هر ایگیدین سئودگین وئر اوژونه
 قیسمت اولاقولوم سالام بوینونا
 دوداق قویام نازلی یارین اوزونه

بولود گلیر، هاوا اوزو توتوشور
آدین دئییه بیلیم، دیلیم دولاشیر
هر گوزل لیک دئسم یارا یاراشیر
الی خیضاب، سورمه چکیب گوزونه

غملی گوولوم، هیچ شاد اولماز، هیچ گولمز
سینه م غم دفتری، هیچ کیمسه بیلمز
یار سوزونو یادا دئمه گه گلمز
گره ک دئسین یار - یاری نین اؤزونه

کرم دئیر نئيله ميشم نئيله رم
خنجر آلیب باغريم باشین پئيله رم
اولن چاغدا من وصیت ائيله رم
اولنده یار باشیم آلا دیزینه

کرم هر داغا هر داشا چاتیردی. اوز عرض حالینی، داغا - داشا دئییردی،
گوزلریندن قان یاش اله بیردی. کرم او چؤل لری گزه رکن بر آشیغا راست
گلدی، آشیق کرمی گورمک همان، سلام وئردی و کرمین اوجور
راحت سیز اولماغی نین نده نی نی (علتی نی) سوروشدو: کرم اوزامان سوز
ائله دئدیگی سوزلری ساز ایله آشیغا سویله دی:

آشیق نه سوروشورسان منیم حالیمیدان
 یاردان آیریلالی نئجه اولی گووول
 بیر لیلی سی ایتیمیش، مجنون میثالی
 بو ظولوم له یقین قوجالار گووول

گاه یترده یول لانا، گاهدا آتلانار
 بیر گون شکرله نر، بیر گون دادلانار
 گاهدا اولار چوخ جفایا قاتلانار
 گاه پادشاهدان اوج آلا ر گووول

چولده بیتن ساری قارغی قمیشلر
 باغچالاردا شیرین - شیرین یئمیشلر
 گاه آزغین اولاراق آلچاغا ایشلر
 گاهدا دوغرو یولدان اوجالار گووول

کرم اورادا جوان عاشق ایله حلال لاشیب، لهله سی ایله اوز یولونا دوام
 وئردی، گلدی چاتدی بیر نئجه آداما کی اوز کندلرینه گئدیردیلر. کرم
 اونلاردان اصلی خانیمین ایزین خبر آلدی و او آداملار کرمین اوجور
 پریشان اولدوغونون علتی نی سوروشدولار. او زامان کرم او آغالارا بئله

دئدی:

آی آغالار، بیر درمان سیز دردیم وار
بیلیمیرم بو درده نه چاراقیلیم؟
خبر آلان یوخدور درد مرضیم
دردیم بئله، دئییه نه چارا قیلیم؟

نادانیدم آتام وعده آلیبدير
اوندان منی بو گردابا سالیبدير
من آتاسیز - آتا من سیز قالیبدير
پئشمان اولوب دئییه: نه چارا قیلیم

بار الاهی درد غمیم کیم بیلسین
قورخورام دوست دوشمان حالیم گولسون
کرم دئییه سوزوم حسابا گلسین
کیم آنلاسا دئییه: نه چارا قیلیم؟

او آدام لاردا، کرم ایله لهله نی چولده قویوب اوز یول لارینا دوام وئردیلر،
غربت غمی لهله نی و کرمی بوروموشدو نه بیر تانیس واریدی نه بیر اوره گی
یانان. هاوادا یاواش قارالیردی، او زامان لهله اوزون چئویریب کرمه
دئدی: آی اوغولم گورورسن کی بو دیاردا بیز غریب ایک بیر یثره گئتمه گه

امیدمیز یو خودور، آما بیز اگر ایندی اوز وطنیمزده اولسایدیق، هامی بیزیم
باشیمزا دولاناردی، هامی بیزیم منتیمیزی چکردی سنین آتا - آنان
قویمازدی سن پیس گونه دوشه سن، سن نئجه بیر دفعه اوز وطنیوی
گوزدن آتیبسان؟ اوندا کرم سازی باغرینا باسیب بئله او خودو:

ایسته رم من گئدم دیار - به دیار

کونول وطنیمدن ال چکه بیلمز

شیدا بولبول چکر گولون قهرینی

بولبولون قهرینی گول چکه بیلمز

جوان ایکن اوزاق اولدو ائل منه

فلک وئریب دردوغمی بول منه

هانی بیر کس نشان وئره یول منه

بو غم قاتاریمی قول چکه بیلمز

عومور خوش گئچمه سه دولت وار اولسا

اوستونده نظر کردگار اولسا

هر ایگیده آغام علی یار اولسا

یاپشسا قیچیندان یول چکه بیلمز

او گئجه کرم له له سی ایله بیر قایانین دیینده قالدیلار سحر تزدن، کرم ایله
له له، بیر کاروانین سسی ایله یو خودان آیلدیلار. کاروانداکی آدام لاردا

اونلاری گوروب چوخ سئوندیلر او کاروانین بویوگو فرمان وئردی،
 قلیان آلتینی (صبحانه نی)، کرم و لهلهسی اونلارا قوناق اولسون. یئمک لر
 حاضیرلاندی آمما کرمین میلی یئماغا رغبت گوسترمیردی. او کیشی لر
 کرمین راحتسیزلیقین سوروشدولار. کرم اونلارین جوابیندا آلدی بيله
 سویله دی:

آی آغالار بیر ترلانییم ایتیبدیر
 بو الیمدن او الیمه آلینجا
 اونو توتان بهره سینی گورمه سین
 من فقیرین ناله سی وار دالینجا
 بیر چیخایدیم اوجا اوجا بئلره
 بیر باخایدیم اوزاقدکی ائلره
 جانیم قوربان قارا قارا تئلره
 جانیم آلدی قول بوینوما سالینجا

من قوربانام اولوسونا، ائلینه
 داراق ویررام اصلی خانین تئلینه
 آسان دگیل ال اوزاتماق الینه
 سایا گلمز بلاسی وار دالینجا

منیم یاریم سلطان ایدی بگ ایدی
وئریدی عالمه مصلحتی اوودو
قهرلنیب بوینوم ویرسا یئی ایدی
عومور بویو گوز آردینجا اولونجا

کرم دئییر پیاله لر اوزولدو
گوزوم یاشی - قابدان - قابا سوزولودو
هر ایگیدین الی یاردان اوزلدو
اولوم اونا یئی دیر داردان قالینجا

بو سوزلردن سونرا کرم و لهله سی او کروانین بویوگو و آدام لاری ایله
وداع لاشیب ینه اوز یوللارینا دوام وئر دیلر. یاواش یاواش هوا سوویوردو
سازاق اسیردی، اوزاق لاردا بیر جیران قاچیردی گول لرده اوردک و قازلار
اوچوشوردو اوندا کرم سازی باغیرینا باسیب و بیله اوخوماغا باشلادی:

بولبول کیمی گول حسرتی چکمکدن
قان اولوبدور جیگریمین پاراسی
آغلاب - آغلاب، قان یاش توکمکدن
چکیلیب دیر گوزلریمین قاراسی

جئیرانین مسکنی چوللر اولوبدور
 اوردگین یئری ده گول لر اولدوبدور
 اوزاق منزل آغیر ائللر اولدوبدور
 بیزیم ایله نازلی یارین آراسی

آمان الله منی قورتار بو غم دن
 آغلاماقدان یاش چکیلیر دیده مدن
 یار قاشیندان بیر اوخ دگیب سینه مدن
 هیچ ساغالماز جاندا قالار یاراسی

من کرم داغ باشیندا اوتوردوم
 دردیم اللی ایکن یوزه یئتیردیم
 لقمان حکیم کیمی طبیب گتیردیم
 دئدی یوخدور عشق اوتونون چاراسی

کرم بو سوزلردن سونرا بیر اوبایا چاتدی اوبانین آغ ساققال بیر ائلجه
 بیله نی وار ایدی او کیشی کرمین و لهله نین قارشیمی نا چیخیب و اونلارا
 خوش گلدین دئدی: او قوجا کیشی ائلین قول لوقچولارینا دئدی:
 قوناق لاردان هیچ نه سوروشمامیش پذیرالیق ائله سین لر و یئمک ایچمک
 اکرام ائله سین لر. کرم ایله لهله سی یئمک ایچمک دن سونرا بیر آز
 استراحت ائله ییب سونرا او ائلین آغ ساققالی اونلار اوتوران یئره گلیب،

اولدوقلارین و هارا گنده جکلرین سوروشدو، لهله جواب وئردی: خوجا
 دده بو جوانین آدی کرم‌دیر، کرم گنجه شهرینین حاکیمی زیادخانین اوغلو
 دور من ده کرمین لهله‌سی و قاراچوخاسی‌یام.
 اوندان سونرا بوتون باشینا گلن‌لری او کیشی یه بیلدیردی. او کیشی ده
 دئدی: آی اوغول ایندی آخی هارا گئدیر سینیز. هاوا دا یاواش یاواش
 قاریشیر قیش قاباقدادیر: اوندا کرم سازی آلدی بئله سؤیله‌دی:

خوجا کیشی ائوین اولسون آوادان
 هیچ بیلیمیرم نه دیارا گئدیرم
 درد الیندن گنجه گوندوز یوخ منه
 مجنون کیمی من آوارا گئدیرم

بیر اووچونون اووو گئتسه یارالی
 اونون نئجه گلر صبر و قراری
 ایترمیشم اصلی کیمی مارالی
 آختارماغا وارا وارا گئدیرم

بیر کس یوخوم جان یاندیرا حالیم
 یئتیک اولامینم حال زاریم
 من ویریلدیم بیر قارا گوز ظالیم
 ایلقار وئریب او ایلقارا گئدیرم

هیچ بیلیمیرم هارالی یام هارالی
 اوز یوردومدان یامان دوشدوم آرالی
 اووچو کیمی قاچیرمیشام مارالی
 دالسیجان بختی قارا گئدیرم

ایگید اودور یارا سنوگی بسلیه
 سسله ننده داغ داش اونو سسلیه
 کرم دئیر: جلوو دارام اصلی یه
 یوک دوتموشام زنگبارا گئدیرم

بو سوزلری ائشیدن قوجا کیشی دئدی: اوغول بئله کی سن دئیرسن،
 اوزون ده بیلیمیرسن هارا گئدیرسن. سن هارا، زنگبار هارا، من سندن چوخ
 خوشوم گلیر، اورگیم ده ایسته میر بو قیشین گونونده شیرین جانیوا قیاسان.
 گل بیزیم ائلده قال سن هر کسی ده ایسته سن من سنه آلام. لاپ دوغروسو
 بیر نوه م واردیر، آدی ساری گول. بو ائلین جوانلارینین گوزو منیم نوه مین
 دالیزی جادیر، او زامان ساری گول اورادان کئچیردی، قوجا کیشی ساری
 گوله ایشاره ائله ییب: باخ گور همان بو قیزدیر. له له بو سوزلری ائشیدن
 کیمی، کرمه یالوارماغا باشلادی کی اوغول گل بو گوزهل قیزی آل هم اوز
 جانیوی قورتار، هم منیم جانیمی قورتار، گورورسن کی گوزل لیک ده
 اصلی دن ده گوزل دیر آتا آناسی دا اصلی نین آتا آناسیندان دوشون دیر دولت
 دده اصلی دن وارلی و دولتی دیرلر، هئچ کس ده بو ایش ایله مخالف دگیل.

دردلی کرم هر يئرده يارين اوير
 خورمايي ساچلاري دابانين دوير
 دونيانين ماليندان علاوه دئير
 آلا گوزلو مهربانيم ساري گول

آغ ساققال كيشي چوخ دونيا گوروموش بير آدام ايدى كرمين بو
 سؤزلريندن سونرا بيلدى كرم اوردا قالان دگيل، او گوزه گورنمز زنجير ايله
 اصلى خانيمن دالينجا سورنمكده دير. او ايدى دئدى : اوغول يولون اوغورلو
 اولسون سيزى آلاها تاپيشيرديم.

يئنه لهله قالدى كرم ايله بيرده باشا چاتماز يول لار، بير طرفدن مقصد
 معلوم دگيل، بير طرفدن سازاق سازين كوكله ييب، بير طرفدن ده صبا
 يئلى اسير، اوندا كرم سازى باغرينا باسيب ينهده اوز حاليني صبا يئلينه
 دئدى:

اگلش اگلش سندن خبر سوروشوم
 آليب، قالخيپ گئدن باد صبا هئى!...
 قير بلسين دوشمانين قولو، قانادى
 هيچ كيمسه دوشمه سين ياردان آيرى هئى!...

دورمايير آخيري گوزومون ياشى
 دوشدو يو يئرلرده دليري داشى
 بئله ايمش هر دم فلكين ايشى

نه خان بیلر، نه شاه ایله گدا هئی!...

یودوم اوره گیمی بیاض ائيله دیم
سیلیدیم گووول یاسین آياز ائله دیم
من ترسا فلکه نیاز ائيله دیم
فلک وئردی منه بئش گون جفا هئی!...

کرم دئیر یوخسول ایله تای اولدوم
قیمت بیلمز یار الینده زای اولدوم
قحبه فلک مجلیسنده پای اولدوم
بوشاتیلدیم بو قابدان او قابا هئی!...

کرمین چاره‌سی هرئیردن اوزولموشدو هر قاپیا باش وئیردی باغلی
گلیردی. اللرین گوگه قالدیریب آلاها التماسا باشلایب و راز و نیاز ائله
دی:

عالمی یارادان کرم لی آلاه
آلاه منی یئتیر یار آیاغینا
وئرگینن مطلبیم، آلیم مورادیم
شهبازام دوشه‌نیم، یار آیاغینا

گوگده ملائکه سانا گلیبدير
 قيرخ ايلين اولموشو جانا گليبدير
 داد آغالار بير زمانا گليبدير
 يوخسول اوزون چكير وار آياغينا

بیزدن سلام اولسون او نازلی یارا
 اگنینه گوی گئیپ، باشینا قارا
 گول سولوبدور بولبول قالیب آوارا
 یازیق اوزون چکیر خار آياغينا

باشینا دوندوگوم مدد قیل منه
 یارین قوربانی دیر جان دونه دونه
 آلا گوز اصلینی تاپارسام گینه
 گوزومو سورتهرم یار آياغينا

دردلی کرم دیئر اولموشام ناچار
 ناحق یولو گئدن حق یولدان قاچار
 باغلی دویونومو یارادان آچار
 باشیمی چکیمه میش دار آياغينا.

کرمین ارزروم ماجراسی

کرم ایله له له سی آز گئندیلر، چوخ گئندیلر گلیب چاتدیلار ارزروم داغینین
 اتکلرینه هاوا لاپ سویوق لامیشدی، یامان یئل اسیردی چولده هیچ نفس
 چکن یوخایدی، له له هر طرفه باخیردی اوره گین غم بورویوردو، اینانیردی
 بو شاختا بوراندان ساغ باش قورتارا بیلیمک جک لر. له له نین دیلی دوتار
 دوتماز، کرمه یالوارماغا باشلادی. گوردو بو سؤزلر کرمه اثر ائله میسر اوندان
 سازی باسیب باغیرینا کرمه بئله سویله دی:

دومان آلدی بوداغ لاری

کرم، گل دونک، گل دونک

قار باغلادی جادالاری

بالا گل دؤنک گل دونک

سن سنویرسن بالام اصلی

سینه سی جنتین قصری

گنده ک، گلک بهار فصلی

یاوریم گل دؤنک گل دؤنک

دولو بادا ایچه بیلیمک

باغلی جادا آچا بیلیمک

بو داغ لاری آشا بیلیمک

بالام گل دونک گل دؤنک

له له دئیهر: کرم گئتمه
 خنجر له باغریمی دیتمه
 گل یعقوبو سن اینجیتمه
 کرم گل دؤنک، گل دؤنک

آما کرم له له سنین سؤز وایله راحت لاشماییب له له سنین جوابیندا دئییر:
 اگر بو داغلاری آشماق سنه زور گلیر، قاییت گئت. من اؤزوم تک یوللانا رام
 چون بو ایش منیم ایشم دیر، سنین تقصیرین ندیر کی؟ کرم باش آلیر یول
 اوزونو، یولا دوشور بو حالی گورن له له، اورگیندن وار گلمیر کی کرمی تک
 یولا سالیسن بیرده دوشونور کی کرم یولوندان دؤنن دگیل، او زامان کرمین
 دالیسی ایله یولا دوشور، گئت به گئت هاوا قاریشیر، قار یاغماغا باشلاییر.
 یئل کولک ائله ییر و قاری آلاچارپاز کرمین و له له سنین اوزونه ویریردی.
 یاواش - یاواش، گؤز گؤزو گؤرموردو اوندا کرم سازی باغیرینا باسیب ارزروم
 داغینا بئله اوخودو:

ارزرومون، داغلارینا واراندا
 باخدیم گؤردوم، بیریم - بیریم قار گلی
 له له م دئدی: گل قاییداق بورادان
 زیادخان اوغلو یام منه عار گلی

پاییز اولار باغ لار تؤکر خزلی
من سئومیشم، اصلی کیمی گؤزلی
هر ایگیدده اولسا الله نظری
بهشت باغچاسیندان اونا نارغلی

آچسا ایدیم سینن ده کی باغ لاری
امسه ایدیم لبینده کی یاغ لاری
قسمت اولا آشیب گئدک داغ لاری
گورهن دئییر بیر اسره میش نر گلی

باهار اولار بنوشه لر ترپشه ر
آی ایله گون، گردیش ائیلر، توتوشار
دالی قالسام بلا گلر یئتیشر
قاباق واران قارشیمیزا شر گلی

داد ائله رم بیر چاتان یوخ دادیما
بیر غریبم گلن یوخ امدادیما
هر زامان کی اصلیم دوشر یادیما
گوز اونونده بیر جوت قوشا نارغلی

کرم دئییر نه آشنایام نه یادام
 عاریم گلیر من بورادان قاییدام
 الله بیلیر قولو باغلی صیادام
 هر طرلانا تور قورارام سار گلی

کرم لهله سینه اوره ک وئیردی و دئیردی، اگر بوداغی آشاییلسک او طرف
 گون چیخان دیر و یئنه اوبالار، او طرفده گورونر، باخما کی بو طرفده قار،
 کولک قویماییب بیر نفس چکن قالسین. او زامان کرم ایله لهله بیر گولون
 قیراغیندان کئچردیلر، گولون اوستو یاواش یاواش بوز باغلاییردی. بیله
 وضعی گورهن کرم سازی باغرینا باسیب بئله سویله ییر:

من بیلیمیرم، نئجه داغ سان ارزروم
 ائله بیل کی اوردک او چوب گولوندن
 قارقیش ائتسم قارقیش سنه، یاراشار
 چکین گیلن بویازیغین دیلیندن

کرم دئیهر: آهو کیمی ملهرم
 آهیم ایله داغی، داشی دلهرم
 اصلیم هارا گئتسه من ده گئدرم
 آیاق یالین، قارلی داغلار بئلیندن

یئل، توفان کرمین آمانین کسیردی، لهله‌نین آیاقلاریندا تاب قالمامیشدی،
نه‌قدر قاباقا گئدیردیلر، یئل اولاری دالی قایتاریردی، کرم یئلین الیندن
جانا گلمیشدی، ائله بو پیس گونده، اصلی ایله خوش گونلری
خاطیرلاییردی و بئله اوخویوردو:

ارزرومون گدیگینه واراندا
آمان بوران اسمه گینن قیش گونو
قادر الله اوزون یئتیش دادیما
دوت الیندن منیم کیمی دوشگونو

قیسمت اولا خان اصلی نی آلام من
سینه سینده کوشک و سارای سالام من
مجلس قورام منزلینده، قلام من
فلک ییخما هیچ بیر کسین کوشگونو

من سئومیشم اصلی کیمی خانیمی
نئشتر تک کیپریگی توکدو قانیمی
اجل چاتیب فلک گل آل جانیمی
چرخ چونموش میننت قویما بئش گونو

کرم دئییر: یالان گلمز دیلیمه
 چارا یوخدور حقدن گلن اؤلومه
 جانیم وار کن سالانمارام الیمه
 اصلیم ایله کئچیردیگیم خوش گونو

گئت به گئت، کرمین ده امیددی آزالیردی، داها اوزونو مزمت ائله بیردی.
 اوجا- اوجا سس ایله اوزون دانلاییردی و بئله اوخویوردو:

آی آغالار مندن خبر آلان یوخ
 ندن اوترو غربت ائله دوشموشم؟
 گئجه گوندوز دولانیرام داغ لاری
 مجنون کیمی دیلدن دیله دوشموشم

داغ دوونده درین درین بولاقلار
 سویله ندن کاراولوب دور قولاق لار
 من گئدیرهم آمما گلیمیر آیاق لار
 نه وار بویول لاردا بئله دوشموشم

قطارا دوزولموش نرلر مایالار
 باشیما سالایدی اصلیم سایالار
 باشی قارلی داغلار، اوجا قایالار
 آهو کیمی چولدن چوله دوشموشم

محمد امتی آلاھا بئده
 آلاھ سالماسین بئده نی بئده
 قارا ملیک بوردان کوچوب گئدندە
 دالیسیجا من دە یولا دوشموشم

کلام الله عالیم لرین الینده
 قرآن اوخویارلار عرب دیلینده
 کرم دئییر خان اصلی نین یولوندا
 قارا گونه سئله یئله دوشموشم

آمما کرم دایانماق بیلیمیردی، اؤزون او طرف بو طرفه ویریردی، تا بیر یول
 تاپسین و او مهلکه دن جان قورتارسین، اؤز - اؤزونه دئییردی؛ اگر لهله نین
 باشینا بیر ایش گلسه باعیشی منم ارزروم داغین اورتالارینا قدر
 چخمیشدیلا، یئلین کوشولتوسو قولاغی دلیردی، لهله نین بورنونون اوجو
 قیزامیش ایدی، کرمین اللری آز قالیردی دونسون اوندا سازی کؤکله ییب
 بو سوزلری اوخودو:

ارزرومون گدیگینه واراندا
 من چاغیررام قادیر آلاھ آمان هئی
 بیر طرفدن بولود اوینار قار یاغار
 بیر طرفدن آمان کسر دومان هئی

ھاوا یاغسا، من بورادا یاتارام
 ھاوا آچسا، خان اصلی یہ چاتارام
 نذر ائدیرم، اوچ آی اوروج توتارام
 قبول اولسا حق یولوندا دوام هئی

وفالی دگیل کی قدرینی بیلم
 وفاسیز دگیل کی ترکینی قیلام
 نیله یہ رم بوردا چاتسا اعلیم
 باشیم اوسته اوخونارسا قرآن هئی

عاشیق اودور اودسوز قازان قاینادا
 ایگیت اودور آت میداندا اوینادا
 کرم دئیهر اولوم حق دیر دونیادا
 اصلی اوزون گورم اولم اوندان هئی

کرم ایله لهلهنی سویوق یاواش- یاواش کیریدیردی کرم هر نه لهلهنی
 دیندیریدی، لهلهدن بیر جواب گلمیردی بو وضعیت کرمی چوخ راحتسیز
 ائدیردی اوند اوزون دوتوب لهلهیه بئله سویلهدی:

باشینا دوندوگوم گول ازولو له له
 دانیس له له، دیللن له له، گول له له
 بولبول کیمی گوله سالان ول وله
 دانیس له له دیللن له له - گول له له

اوز یئریمده سلطان ایدیم خان ایدیم
 گوزوم آچدیم منده سنی تانیدیم
 له له کی یوخ منه شیرین جان ایدین
 دانیس له له دیللن له له گول له له

کیم ائشیدر صحبتیمی سازیمی
 کیم اوینادار اورده گیمی قازیمی
 سن اولماسان کیم چکه جک نازیمی
 دانیس له له دیللن له له گول له له

بو زامان بیر بایقوش اولارا یاخین لاشدی کرم بایقوشون گورنمه سینی شوم
 بیلدی او ایدی بیر ماغارایا یاخین لاشیب و له له نی چکدی ماغارانین ایچینه
 اوندا سازی کوک له یب بیله اوخدو:

چرخ فلک، گوروم چرخین دولانسین
 بو جان آلماق داییم سنه ایش اولدو
 سویوق کسدی خان له له مین آمانین
 منه همدم بوردا بیر بایقوش اولدو

بیر گول ایدیم زیاد خانین باغیندا
 آچیلاردیم هم سولوندا، ساغیندا
 لاجورد ایوانی آغ اوتاغیندا
 بو کوهولون دیبی منه خوش اولدو

بو گورونن ارزرومون داغی دیر
 قارا ملیک بیزیم ایله یاغی دیر
 من دئیردیم هله پاییز چاغی دیر
 بیردن گوردوم بوران گلدی قیش گونو

من بیلیمزدیم بو یئرلرین فصلینی
 آلاک کسین قاراملیک نسلینی
 اگر ایندی گورهن اولسا اصلینی
 دئسین ایندی داها کرم قوش اولدو

کرم لهله نی ماغارانین ایچنیده قویوب اوزو دیشاری چیخدی، دیشاری دان

بیر حیوان سسی گلیردی، کرم او سسین دالیسیجا گئندنه گوردو
بیرجیران مهله بیر یاخشی باخاندا، گوردو بو جیران اصلی خانیمین
جیرانی دیر.

سئویندی و بیلدی کی اصلی او یاخین لاردادیر و یا او طرفدن گئدیب. کرم
ایسته ییردی جیرانا چاتسین، آما جیران یاواش-یاواش کرمدن
اوزاqlاشیردی. جیرانین آیاغیندان قان سوزوردو جیران آخسیا-آخسیا
گئدیردی قورخوسوندان هی دونوردو دالیسیجا باخیردی. کرم ایناندی کی
بوجیران همان اصلی خانیمین جیرانی دیر چونکو اصلی خانیم باغلایان
قوتاز هله ده اونون بوینوندا ایدی. او زامان کرم دئدی: آمان فلک سنین
الیندن بیزیم باشیمیزا نر گلیر. دایانانماییب سازی ایله بو سوزلری اؤخودو:

آمان الله من نه چاره ائيله ییم؟

خان اصلی نین جئیرانی دیر بو جئیران

خنجر آلیب باغرین باشین پئيله ییم

خان اصلی نین جئیرانی دیر بو جئیران

اوخ دگیب دیر توپوغونا دیزینه

قانی آخیر آیاغی نین اوزونه

گوزو بنزیر خان اصلی نین گوزونه

اصلی خانین جئیرانی دیر بو جئیران

آشیب آشیب بو داغ لاری آشیب دیر
یورغون جئیران اوچ قیچی ایله قاجیب دیر
اووچو ویریب بو چول لره دوشوب دور
اصلی خانین جئیرانی دیر بو جئیران

ندهن بوداغ لارا یولو دوشوب دور
یوخسا اووچو گؤروب باغری پیشیدیر
کیم لر ایله بو داغ لاری آشیب دیر
اصلی خانین جئیرانی دیر بو جیران

صوفی کشیش گور بیر منه نئيله دی
دوشمان لیغین ائتدی تمام ائيله دی
الده یوخدور فرصت هدر ائيله دی
اصلی خانین جئیرانی دیر بو جئیران

کرم دئییر بو داغ لاری گزرم
حقدن گلن ظولوم لره دوزرم
اووچو گورسم والله باشین اوزرم
اصلی خانین جئیرانی دیر بو جئیران

کرم بو سؤزلری اوخویار کن دوندو گلدی ماغارایا تا له له یه دئسین کی غصه
ائله مه اصلی خانیمین نشانالاری گورونور اصلی خانا یاخین لاشمیشیق

چونکو اصلی خانین جئیرانی گۆزه گؤرونوب. کرم گلدی ماغارایا و بو سوزلری اوخودو:

گوردوگومو له له سنه سویله ییم
بوداغدا بیر جئیران چوخ یامان آغلار
بئش کلمه ده تعریفینی ائيله ییم
بوداغدا بیر جیران چوخ یامان آغلار

بو جئیرانین اوخ دگیب دیر دیزینه
قانی آخیر آیاغی نین اوزونه
گؤزو بنزر اصلی خانین گؤزونه
بوداغدا بیر جئیران چوخ یامان آغلار

بیلیم هاردان بوداغ لارا گلیب دیر
اووچولارین ظولمو باغرین دلیب دیر
قار بوراندا اوزون داغا سالیب دیر
بوداغدا بیر جئیران چوخ یامان آغلار

کرم دئییر بو چؤل لری گزه رم
آلاه بیلیر شیرین جاندان بئزارام
اووچو تاپسام کلله سینی ازهرم
بوداغدا بیر جیران چوخ یامان آغلار

کرم هر نه دئدی له له هیچ ترپنمیردی. کرم بیرده له له نی سیلکه لیینده
گوردو سویوخ له له نی قورودوب له له نین نفسی داها دایانماق حالیندا ایدی.
اوندا کرم بو سوزلری اوخویار:

نه کم طالع اولدوم نه شوم ستارا
فلک غم شله سین باغلار منیم چون
ویرانه کوهول ده فانی دنیا دا
یامان یامان گونلر گلر منیم چون

گولوم ایستر بو چشمه دن سو ایچه
قارا گون اولما غین عللتین سئچه
فلگین الینه هر نه غم کئچه
اوزگه سینه قییماز ساخلار منیم چون

ال گو تورمز فلک قارا یازماقدان
فرهاد اولدوم قایالاری قازماقدان
شیرین اولدو داغی داشی گزماقدان
مجنون نون دورانی قالار منیم چون

اوره گیمده غمدن کورپو باغلادی
هانسی دوستوم منی گوردو آغلادی
چرخه دونموش فلک منی دیغلادی
غریب اولسم کیم لر آغلار منیم چون

بهار اولار شیدا بولبول اوتوشه
ایکی حسرت بیر بیرینه یئتیشه
گوروم فلک منیم گونومه دوشه
اوزگه لرین غمین آلار منیم چون

خراب داغلار یئنه دولدو قارینان
گولون آشنالیغی اولماز خارینان
کرم دئییر اوللم آه زارینان
آغلایارلار قارلی داغلار منیم چون

کرم بیر باخار گورر لهله نین گوزلری باخیر. کرم ائله خیال ائله دی کی
لهله سی فیکره جوموب. کرمین اوره گی یامان دوتولموش ایدی، ارزروم
داغینا واران زامان دان ایشلری راست گل میردی. کرم لهله سینه اوخشاما
اوخشویوردو، گوردو بیر بایقوش گیردی کوهولون ایچینه کرم اوز اوزونه
دئدی: لهله اولدو گئتدی، منیم ده مونسیم بو ماغارادا بیر بایقوش اولدو!

کرم لهله نی او کوهولده قویوب، کوهول دن چیخار.
آما کولک آمان وئرمیردی، داها کوهولون ده یولونو قار دوتموشدو. سویوق
کرمین آمانین کسیردی کرم یاواش یاواش اولومو گوزو ایله گوروردو. اوندا
اوز اوزونه دئدی: یاخشی دیر بیر نچه خط یازیم قویوم یانیم. اکر اولسم
منی تاپان لار بیلسین من کیمم و هاردان گل میشم و هارایا گئدیرم. اوندا
کرم بوسوزلری یازیب و باشی آلتینا قویدو:

آی آغالار جان جسد دن چیخاندا
 قوهوم قارداش بیزی دئسین آغلا سین
 قبیریمی قاز سین یول قیراغیندا
 گلیب گئدن دوعا وئرسین آغلا سین

اوزاق اولدو نازلی یارین آراسی
 سینه مده سیز لاییر هجران یاراسی
 بیر درده دوشموشم یو خودور چاراسی
 علاجیندا حکیم لقمان آغلا سین

الدن وئردیم، خان اصلی نین اللرین
 باغ بسله دیم، درنمه دیم گول لرین
 خبردار ایله یین گنجه ائل لرین
 گنجه شوشا، هم داغستان آغلا سین

توی خیناسی، قویمامیشام الیمه
 آجل دونو، تئز تیکیلدی اگنیمه
 بو نامه نی آپار منیم ائلیمه
 آتا - آنا قوهوم آمان آغلا سین

جاوان اۆلدوم قوهوم ائل اوبا بیلسین
 دوستلاریم آغلاسین، دوشمانلار گولسون
 تای توش لاریم قبرییم اوستونه گلسین
 آرزوم بودور، قوجا، جاوان آغلاسین

کرم دئییر: گون گورمه دیم دونیادا
 آغام شاه مردان یئتیشسین دادا
 کاغاذیمی وئرسین آتام زیادا
 اونون کیمی یوردو ویران آغلاسین

سویوق یاواش - یاواش کرمی هوشا آپاردی. کرم دورد آی اون گون او
 کوهولده سویوقدان دونماق حالیندا قالدی، یاز فصلی باشلامیشدی قارلار
 هر یئردن ارییب دره نی و ته په نی سو گوتورموشدو. چول لرده عطرلی گول لر،
 طبیعتین یئنن دن آییلما سنین وجانلانما سنین خبر وئیردی. یاز فصلینین
 عطیرلی نسیمی هر یوخویا گئده نی آییلدی. ائله بونا گورده کرم هوشا
 گلدی آیاغا دوردو گوردو قارلار ارییب بایرام گولو، قار چیچگی، چولو
 چمنی بورویوب. کرمین چانتاسیندا، قیش دان قالان زومار هله
 قورتولمامیشدی کرم بیر آز یئمک یئیپ، هوشو باشینا گلدی، آیاغا
 قالخیب، گوردو لهله نین دونموش هیکیلی، هله یئرده دیر. آنجاق بیر قبییر
 قازیب لهله نی او کوهولون قاباغیندا عطیرلی گول چیچگین ایچینده
 باسدیردی. سونرا ینه سازی آلدی چیگنینه یولونا داوام وئیردی. یولدا
 گوردو بیر قوجا کیشی باشینا بیر توی خونچاسی آلیب گئدیر؛ اورادا یئنه

اصلی خانیمی خاطر لاییر و بو شعری اوخویور:

سحری اوغرادیم تورکمن ائلینه
یاخشی قوجا، هاردان گتدین خونچانی
من قوربانام قارا ساچین پیچینه
یاخشی قوجا، هاردان گتدین خونچانی

اووچو گرهک اؤز اوونو بسلییه
اوغرون، اوغرون، داغی داشی سسلییه
الله بیلر گرفتارام اصلیه
یاخشی قوجا هاردان گتدین خونچانی

قوجا کیشی کرمه یاخین لاشیب و سلامدان سونرا دئدی: اوغلوم سن دوز
دئیرسین، من تورکمن ائلینده نم بو یاخین لیقدا بیر کند وار، اورادا بوگون
توی وار من اؤز کندیمیزدن، او کنده خونچا آپاریرام. ایندی منه
سویله گؤروم، سن کیم سن و هاردان گلیرسن و هارا گئدیرسن؟ اوندا کرم
سازی آلا سینه سینه و بئله اوخویار:

کرم دئییر: اووم گئدیپ یارالی
کسیلیب دیر اوره گیمین قراری
ایتیرمیشم اصلی کیمی مارالی
اوندان اوتورو بو یول لاری گئدیرم.

کرمین قار آلتیندا قالماقی

کرم اوقوجا کیشی دن آیریلیب، یولا دوام وئردی، آز گئندی چوخ گئندی، دره ته په دوز گئندی، قدیم دن دئییرلر، یاز آیین هاواسینا اعتبار ائله مک اولماز، یئنه هاوا خاراب اولدو، دومان باشلادی قار یاغدی، کولک اسدی کرم داها یولو ایتیرمیشدی. قار کولک مجال وئرمیردی. بو زامان کرم بیر اوچورومدان ییخیلیب، قار آلتیندا قویلاندی قالدی. قدیم دن دئییرلر: اولمه یهنه، اؤلوم یوخ دور.

کرمین شانسیندان یئنه هاوا آچیلیر کولک یاتیر، گون چیخیر، قصادان اوطرفدن بیر محتشم تاجیر کئچیرمیش. او زامان تاجیرین گؤزوو بیر یئره دوشور کی اورادا، یئر بوغلو یورموش، تاجیر قافیلهنی ساخلایار و دستور وئررکی بو قالانمیش قارین اوستون آچسین لار. تاجیرین آداملاری بو ایشین عیلتین سوروشورلار. ملیک تاجار دئییر: بو یئرین آلتیندا یا گنج وار، یا بیر دیری نفس چکن وار. اگر گنج و ارزش لی مال اولارسا، سیزین اولسون. یوخسا آدام اولسا منیم اولسون. تاجیرین قوللوق چولاری، قارلاری یانا وئردیلر، قارین آلتیندان بیر آی پارچاسی کیمی، اوغلانا راست گلدیلر. آما نه یازیق کی اوغلان دونموش حالیندا ایدی. و هئچ ترپنمیردی. تاجیرین یار - یولداشی دئدی: تاجیر باشی بو ایشدن نه بیزه مال دولت اولدو، نده سنه بیر جانی آدم. بیز مجبوروق بو اؤلوموش جاوانی ائله بوردا قویولوبوب گئدک.

اما ملک تاجار دئدی: یوخ دوستلار بو جاوان، دیریدیر چونکو بو آدامین بدنی دیری اولماسئیدی، اونون بدنی بوغلاماز ایدی. هامی بیلرکی اؤلوم

بدندن بوغ چیخماز. من بو جاوانا طبابت ائله‌رم انشاء الله ساغالار. منیم اوغولوم یوخدور، من بو جاوانی اوزومه تاجیر باشی ائله ییب، بوتون مال - دولتی می اونا وئریب اؤز قیزی می ائله اونا توی دوتاجام. بو زامان کرم یاواش یاواش هوشا گلیردی. دوز دور ترپه نه بیلیمردی، اما تاجیرین منظورونو باشا دوشوب گولومسه‌دی. کرمین بو حرکتین گورهن بیر باشقا تاجیر، یولداشی ملیک توجارا دئدی. آی ملک توجار اگر یاهالماسام بو اوغلانین آداخلی سی وار.

او زامان بیر ناشی اووچو، او داغدا بیر مارالی هورکودوب، اونون دالیسی ایله گزیردی، کرم داها هوشا گلمیشدی و گؤزلرینده آچمیشدی. ملیک توجار کرم‌دن سوروشدو، ایگید اوغلان انشاء الله هوشا گلدین، دئه گوره ک نییه گولوردون؟ کرم دئدی: ملیک توجار ساغ اولسون من سنین تاجیرلیگیوه، بو اووچونون شکارچی لیغینا و هابئله اوزومون قیز سئویب و اونون اوغروندا ائله دیگیم عمل‌لره گولدوم. بو عمل‌لرین نتیجه سینین اوچوده بیر گلر، او زامان کرم سازی باغیرینا باسیب بیله سویله‌یر:

آی آغالار سیزه تعریف ائيله یم

اصلی چکیب اوره گیمه بوداگی

عشق اودوندان آلولاندیم، آلیش‌دیم

قیزیل گولون یاپراگی دیر دوداگی

ظالیم فلک گور منیمله نه ائدیر
 بیغیب بیغیب، بیر دردی می مین ائدیر
 ناشی اووچو، صحرا لاردا این ائدیر
 هور کودوب مارالی، گزیر بوداگی

کرم دئییر دورابیللم آیاغا
 بولبول ایستر اوچا قونا بوداغا
 اصلی خانیم گئتسه - گلسه بو باغا
 شعله وورار، گوندوز ائیلر بوداگی

کرمین سؤزو قوتولار کن، ملیک توجارین دوستو، تاجیر دئدی: تاجیر باشی
 گوردون بو ایگید اوغلان سنین قیزیوی آلماز، اونون اوره گی آیری یئرده
 بنددیر. او زامان کرم ملیک توجاردان ایذن آلیب ایسته دی اوز یولونا دوام
 وئرسین، تاجیر باشی و او بیر تاجیر لر و آیری آدام لار هامیسی کرم ایله
 گوروشوب و کرمه یولون آچیق اولسون دئدی لر:
 کرم او آدام لاردان آیریلب، چیخیب گئتدی، آز گئتدی، چوخ گئتدی، بیر
 قدر یول گئتدی، یئتیشدی بیر گدیگین باشینا اورادا یول ایکی اولدو. اوندا
 کرم سازی باغیرینا باسیب بئله سؤیله دی.

گدیک باشیندا یول ایکی اولدو
هیچ بیلیمیرهم هانسی یولو گئدیم من
گوزوم یاشی آخدی سئل کیمی اولدو
هیچ بیلیمیرهم هانسی یولو گئدیم من

یا یلاقدان اندیق گلدیق آرانا
یئخدین گول عمرومو وئردین تالانا
بیچارا له له نی وئردین بورانا
هئچ بیلیمیرهم هانسی یولو گئدیم من

کرم دییر منده ایچمیشم بادا
هر طرفدن منی چئویریر قادا
آغام شاه مردان یئتیشسین دادا
هئچ بیلیمیرهم هانسی یولو گئدیم من

او طرفده ده اصلی خانیم یار هجریندن یانیردی. او زامان گوردو بیر قاصد
گلیر داها هیجران دردینه دؤزه بیلمه یب و قاصددن کرمین وضع حالینی
خبر آلدی:

جانیم قاصید، گوزوم قاصید
یار یانیندان گلن قاصید
اوتور دولانیم باشیوا
منه دئمه یالان قاصید

بو گؤروکن قارلی داغ دیر
 شاماما بسلین تاغ دیر
 دئه گؤروم اؤلوب یا کی ساغ دیر
 سن بیل آلاھین قاصید

قیزیل گولو درمه ییب دیر
 زرخدانا سرمه ییب دیر
 او کی مندن دؤنمه ییب دیر
 بس من نئجه دؤنوم قاصید

بورادا قاصد اصلی خانیمدان موشتولوق ایستیر و دییر کی کرم ساغ دیر و
 اودا سنین دالینجا دولانیر. اصلی خانیم قاصیدین جوابیندا دییر:

قیزیل گولومو بیتیره
 بولبولو گوله یئتیره
 اصلی یه موشتولوق گتیره
 موشتولوقون جانیم قاصد

او طرفدن، کرم آغام علی دن کمک آلیب و داغ دان ینیر گلیر، داغین
 آشاغاسیندا اولان باغین ایچره سینه چاتیر و بیرقیزیل گولون کولگه سینده
 یاتار. اصلی خانیمین دا یار هواسی وئیرر باشینا، قیزلارا دییر: قیزلار، منیم
 اؤره گیم داریخیر. گلین گئده ک بو باغدان بیر آز گول دره ک، اصلی گلیر

باغدا گزیردی کی بیردن بیر، اصلی خانیم بئل شالی، کرم یاتان، قیزیل گولون تیکانینا ایلشیر. کرم یاواش جا بئل شالین اوجوندان یاپیشیر. اصلی دؤنوب باخاندا، گۆردو بئلین کمری، گوله ایلشیب. اوندان کرم بیلله سویله دی:

یئری، یئری اوزو دؤنموش اصلی خان

سن گئدیر سن خیابانی بیلله باخ

سینه ن قمر، اوزون ماه منور

آچیلیدیر گوموش کمر بئلله باخ

کرم، اصلی خانیم بیلله آنلادار کی گویا کرم بو باغدا باغبان شاگرد اولوب دور، بو شعر ی اوخویار:

دورد آی اون گون ارزرومدا قالمیشام

سارالیبان، هیوا کیمین سولموشام

بوردا بیر باغبانا شاگرد اولموشام

باغلامیشام بندی گئدهن سئلله باخ

الیفی اوخودوم، چئخدیم یاسینه

ترمه مه لر یاتاغی دیر آغ سینه

هیجرانی چکمکدن، گلدیم بو دینه

برزگرم، دایانمیشام بئلله باخ

اوجا داغ باشیندا قار ایدی، گئدی
 خرابده بایقوش وار ایدی، گئتدی
 هرکس یار سئودی، یار آلدی گئتدی
 بیچارا کرم، اصلی ایله، بیله باخ
 کرم یئنه ده اوزون چئویریر آللها طرف بئله سویله ییر :
 قادیر الله بو دور سندن دیله گیم
 اصلی خانیم داغین لالا بورو سون
 کتاب آچدیم، حق کلامین اوخودوم
 اول الیف گلدی، آخری یاسین

یار خزانه سی، دولو اولسون داش ایلن
 سر رقیبین گؤزو دولسون یاش ایلن
 آلام قادا سینی دؤنم باشیلن
 هرکس سئو سه، جان و دلدن بیرى سین

بیر خالین صدف دیر، بیر خالین آلماس
 هر یئردن اوخلاسان، یارا ساغالماز
 بو دنیا فانی دیر هئچ کسه قالماز
 اصلی خانیم دوردو، یاندان یئریسین

بو زامان اصلی چوخ تعجب له نیب و کرمین جوابیندا بیله اوخودو.

آی آغالار بیر بیوفا الیندن
عالم طبیب اولسا، درد آچار دگیل
غربت الده، وطن دوشوب یادیم
تؤکسم ده گوژ یاشی، منه عار دگیل

آچسا ایدیم، سینه‌نن دکی باغ لاری
امسه ایدیم، لبینده کی بال لاری
ساوالان ایله، سه‌ند داغ لاری
چکسه‌لر دردیمه، برابر دگیل

دولو بادا لاردان، منده بادایام
درد غم الیندن حال افتادایام
آتا دان، آنادان من بیک زادایام
بوگون دوشگون لوق منه عار دگیل

درد غم الیندن منده قالدیم آرادا
گئدن یوخدورنامه یازیم یارادا
کرم دییر بو کروانسرادا
داها چرخ فلک منه یار دگیل

کرم او حالدا باغدان چیخار و گلر بیر بولاغین باشیندا و کیفیسز حالدا

دوشر. اصلی خانیم بو حالی گۆره ر و بيله سؤيله:

کرم سلطان، رسمی جهان، حسنی خان
اصلی دییر تمام قیزلار گل سین لر
بورادا بیر مسلمان بیمار اولوب
طیب تاپمیر اونون دردین بیل سین لر

کرم بو سؤزو ائشیدر و اصلی نین جوابیندا دییر:

وسمی، وسمی، دنیادا چوخ دو رسمی
جمالینا چوخ مشتاقام من اصلی
آغ سیننه نن نار کیمی، اوستوندن اصلی
قیزلار قالخیب مزاریما گل سین لر

الله سنی منه ائدیپ دیر برات
دورا بیللم سنی ائدم، زیارات
کرم اولسه اصلی چکر صلوات
هامی قیزلار نمازیمی قیل سین لر

قارا ملیک بو وضعدن خبردار اولار ینه کوچماق خیالینا دوشر و اصلی خانیم ائلی، قارا ملیکین دستوری ایله یولا دوشور. اما اصلی خانیم اؤره گی، کرم قالان یئرده قالمیش ایدی. اصلی، کرم دن اوزاqlاشارکن گورور بیر گوور قیزی، کرم اولان یئره طرف یول آپاریر. اوندا اصلی خانیم او قیزا

دییر:

باشینا دوندوغوم آی گوور قیزی
دالدان بیر مسلمان گلیر دئه گلسین
گئدرگی یم یولدان ائله مه بیزی
دالدان بیر مسلمان گلیر، دئه گلسین

گوور قیزی، اصلی خانیمین جوابندا دییر: کرمی گورسم، کرمه نه دئیم؟.
اصلی خانیم جوابیندا دییر:

من قوربانام یارین آلا گؤزونه
آغزیندان قوخوشان شیرین سؤزونه
اوبا گئتدی، استانبولون دوزونه
دالدان بیر مسلمان گلیر دئه گلسین

گوور قیزی، اصلی خانیم دان کرمین نشانه لرین سوروشار، اصلی خانیم بيله
دییر:

چؤل لری چوخ باغچالی دیر، باغلی لیدیر
درد الیندن اودا سینه داغلی لیدیر
آدی کرم، زیاد خانین اوغلو دور
دالدان بیر مسلمان گلیر دئه گلسین

گوور قیزی، اصلی خانیمین جوابیندا دییر: سن کیم سن و من سنی کرمه

نجه تانیدیم. اصلی گوور قیزینا بيله جواب وئر:

صبح تئزدن چیخان دان اولدوزویام
کولگه ده بسلن میش املیک قوزویام
اصلی خانیم، قارا ملیک قیزی یام
دالدان بیر مسلمان گلیر، دئه گلسین

اصلی خانیم اوندان سونرا کرمی او قدر تعریف ائله ییر کی گوور قیزی اؤزو
بیر کونول دن، مین کونوله، کرمه عاشیق اولور. آنجاق گوور قیزی، اصلی دن
آیریلیر، آز گئدیر، چوخ گئدیر، گلیر چاتیر کرم اولان یئره. گوورور اوغلان، نه
اوغلان بیر آی پارچاسی کیمین پاریلداییر. اصلی دئدیغیندن ده چوخ
گوزهل ایمیش. او زامان گوور قیزی، اوزون دوتور کرمه و بيله اوخویور:

آی سئوگیلیم دادا کرم
کرم جان آلگینان منی
دولانام، گللم دینی نه
دینی نه سالگینان منی

اصلی سنله ائیلر جنگی
او گئییر شال دو رنگی
ساری دیر، اصلی نین رنگی
کرم جان آلگینان منی
گوور قیزی سؤزوم چوخ دور

سۆزلریم ده یالان یوخ دور
 گۆزهل آزدیر، چئرکین چۆخ دور
 کرم جان آلگینان منی

کرم، گوور قیزینین سۆزوندن آجیق لانیرو بیلله سویلهیر:

گئجه گوندوز فیکر ائله رم
 اصلی یاردان گۆزهل اولماز
 درگاهینا شوکر ائله رم
 ائله یاردان گۆزهل اولماز

من یاری گۆردوم جسیرده^۱
 گشت ایلر باغدا قصیرده
 حلبده، شامدا، میصیرده
 اصلی یاردان گۆزهل اولماز

من یاری گۆردوم او جاندا
 قول آغریماز بئل قوجاندا
 اصفاهاندا، یا تهراندا
 اصلی یاردان گۆزهل اولماز

من یاری گۆردوم او جاندا
 قول آغریماز بئل قوجاندا
 قزوین ، ساوا ، همداندا
 اصلی یاردان گۆزهل اولماز

دردلی کرمم جوشاندا
 جوشاندا، سردن آشاندا
 ساوادا، قم دا، کاشاندا
 اصلی یاردان گۆزهل اولماز

او طرفدن، اصلی نین ائلی بیر باغا یاخین لا شیر. بیر چوباندا قوزو
 یاییردی، گۆردو بیر قیزکی، آی یا دییر، سن چیخما من چیخیم، گیردی
 باغین ایچینه. قیز، باغا گیرنده اؤز، بویماغین، آتدی دال گردنه، او زامان،
 چوبانین گۆزو ساتاشدی قیزین توپوغونا و اونون سیماسین
 گۆردو چوبان بو حالی گۆرمک همان، هوشدان گئتدی. قویون، قوزونو،
 گۆزدهن آتدی. او زامان قویون سوروسونه قورد تپیلدی و سورونو
 پارچالادی. گویدهن قوزقونلار و چالانلار یندیله یئره و قویونلارین
 لشلرینه داراشدیله، و چوخ آز زاماندا، سورو داغیلدی گئتدی. او زامان
 کرم ده اصلی خانیمین سوراغینی آلیب گلدی چاتدی همان باغا ، او باغدا،
 چوبانی گۆروب و او چوباندا اصلی خانیمین سوراغین آلدی. و بيله
 سوروشدو:

جانیم چوبان، گۆزوم چوبان، خان چوبان
 اصلی خانیم بوردان گئچدی گۆردون مو؟
 سنه قوربان، شیرین شیرین، جان چوبان
 اصلی خانیم بوردان گئچدی، گۆردون مو؟

سن چوبانسان بو داغ لاردا گزه ر سن
 داغ لالاسین اللرینه دۆزه ر سن
 یارین گئتسه، پس سن نجه دۆزه ر سن؟
 اصلی خانیم بوردان گئچدی، گۆردون مو؟

سن چوبانسان، قویون، قوزو اوتلادان
 سوپندایله، قوردلاری چوخ داشلادان
 من کرمم اصلی خانیم یوخ لادان
 اصلی خانیم بوردان گئچدی، گۆردون مو؟

سوروسو داغیلیمیش چوبان، کرمین جوابیندا بيله دییر:

سنه دییم آی دده کرم
 بوردان بیر ارمنی کئچدی
 منی سالدی عشق اودونا
 اؤزو یانا، یانا کئچدی

گیمیش ایدی قیزمیز آلی
سیر اندیردی، باغچا باغی
آلتمیش تومن بویون باغی
آتدی دال گردنه گئچدی

توپوغونا دوگوب خالی
دوداغیندا شکر بالی
ساغری باشماق گوموش نالی
بوردان بیر آغ دابان گئچدی

آدیم بایرام من اؤزومدن
یانار کبابیم کؤزومدن
تا گؤرجک گئتدیم اؤزومدن
هئچ بیلمه دیم هاچان گئتدی

قارا ملیک ده، کرمین الیندن قورتارمادان اوترو، هر طرفه گئدیر و دولت لره
شکایت ائله یر. او جمله دن ایرانا دؤنور و ایران شاهینا شکایت ائله یر. کرم
ده قارا ملیکین دالیسی ایله دؤنور گلیر ایرانا، یولو آز گلیر، چوخ گلیر، گلیر
چئخیر مردآباد دوزونده، تکه داغینین باشینا، اوندا اؤز دوتوب تکه داغینا و
بیله سویله یر:

ھامیدان اوجا دیر، تکه نین داغی
اریدی اؤره گیم قالمادی یاغی
اووچولار اوولاغی، بوغو بولاغی
اصلی خانیم بوردان گئچدی، گۆردون مو؟

کرم باش آلیب یول اوزونو گلیر چیخیر بوئین زهرا دوزونده، آلا کسی و
رورره ک کندینه، و اورادن دا خرابه تفنگ کندی، گۆرونوردو، اوندا سازی
باسیب باغرینا بیله سویله ییر:

بو گۆروکن «آلا کسی ورورره ک»،
اریدی سینه مده، قالمادی اؤره ک
سندن خبر آلیم «خرابه تفنگ»
اصلی خانیم بوردان گئچدی، گۆردون مو؟

کرم باش آلیر اورادان گلیر ساویا طرف، ساوا ایله بوئین زهرا آراسیندا بیر
کنده راست گلیر. کندی آدی آرا سنگ ایدی، کرم آلیر، او کنده بیله
اوخیور:

الینده عصاسی چیگنینده پوستو
کرمی گۆرمه سین، بو گۆنده دوستو
ایکی یول آرا سی، «آرا سنگ» اوستو
اصلی خانیم بوردان گئچدی. گۆردون مو؟

کرم اورادان گلیر یئتیشیر «چال خیارا» کندینه و اورادا قهرلنیب و بیلہ اوخویور:

قاتارا وئریلیب نر ایله بلخی
ایزینی ایزله دیم کئچیردیم ارخی
سندن خبر آلیم «خیارا» خلقی
اصلی خانیم بوردان کئچدی گوردون مو؟

کرم آوارا سرگردان، گزیردی، یواش-یواش گلیر چیخیر شور چاینین
قیراغینین گؤن باتان طرفینده یئرلشن کؤلگه لی قایا کندینه و سازی
سینه سی اوستونه آلیب بیلہ اوخویور:

قاتارا وئریلیب نر ایله مایا
ایزینی ایزله دیم چاتیردیم چایا
سندن خبر آلیم «کؤلگه لی قایا»
اصلی خانیم بوردان کئچدی، گوردون مو؟

ینه کرم اؤز یولونا دوام ائدیر، گلیر چاتیر ملاردین آشاغا سیندا یئرلشن
بیدگنه کندینین یاخین لیغیندا واقع اولان قجر کندینین اوستونده، بیر
دوزنگاه لیغا کی اورایا «تخت رستم» دوزو دییرلر، اوندا کرم بو سؤزلری
دیلینه گتیردی.

کرم چئخدی «تخت رستم» دۆزونه
 اۆزو تغيان دردی سالدی اۆزونه
 اوخ دییدی، قارا ملیک گۆزونه
 اصلی خانیم بوردان کئچدی گۆردون مو؟

کرم کند به کند بوتون اوبالاری گزیردی، او اروان و پروان و قوزلو، توزلو، ،
 خان قارا گۆزلو یله بيله راز و نیاز ائله یردی.

ارواندیر، پرواندیر، خوب دوشوب قوزلو
 آراسی پیکاندیر کناری، توزلو
 سندن خبر آلیم خان قارا گۆزلو
 اصلی بوردان گئچدی، گۆرهن اولدومو

کرم گلیب چیخار نیه رک ، شور، منصور کندلریندن کئچه - کئچه ، بئيله
 اوخویار :

کرم دئیر نیه یکده قالمارام
 کهنه دردی اورگیمه آلمارام
 شورو گئچیب او منصوردا قالمارام
 اصلی بوردان گئچدی گۆرهن اولدومو

بورادا کرم بیر قوجا کیشی یه راست گلیر و بیر به بیر باشینا گلنلری، کرم
 قوجا کیشی یه دییر. قوجا کیشی دییراوغلوم بو کی بیر بؤیوک درد و زور

ایش دگیل. گل ائله بورادان بیر قیز آل و بو ایشلره سون قوی. کرم قوجا کیشی یه دئیر: سن اول زندگانلیقدان اؤز خانیمین ایله، یاشاییب سان، داها آیریلیق درد ییچمه ییسن. و آیریلیق درد ییلمیرسن، کیشی دئییر البته هر کسین اؤز یاری اؤزونه خوش گلر. من کی سنین سئوگیلینی گؤرمه میشم. کی بیلیم او نئجه دییر. سن گل اؤز سئودیگین قیزی تعریف ائله، گؤرهک او نئجه گؤزهل دیر: کرم دییر بس قولاغ آس تا دئیم.

ازل شکاریمدا فارسا، شیرازا
گزدیم اصلی کیمی گؤزهل گؤرمه دیم
گئچردیم قیش لاری یئتیشدیم یازا
نائین ده ده، ائله گؤزهل گؤرمه دیم

بیستون داغی نی سالما دفتره
بیستون دان گلدیم او کنگاوره
گئدن یوخدور بلد اولسون خاوره
کرمانشاهدا ائله گؤزهل گؤرمه دیم

درد و غمی، من گؤتوردوم اجارا
استرآبادی گزدیم تا قارا داغا
یئتیردیم اؤزومو قارا بولاغا
مریواندا ائله گؤزهل گؤرمه دیم

دیوان دره عجب تنگه یئرده دیر
 شیدا بولبول جه وئریب گول ده دیر
 اصلی خانیم گؤزو باخیر یولدادیر
 خان تختینده ائله گؤزهل گؤرمه دیم

خسته جانیم یار یولونا سؤرونه
 ابدال کیمی چول پالا سا بورونه
 اصلیم گئچدی خوی سلماسین یئرینه
 کرم اولوب اصلی یاری گؤرمه دیم

سنندج داغ لاری دال ها دالدا دیر
 شبستر پیمانی دول ها دول دا دیر
 مراغه دئدیغین آخی هاردا دیر
 تبریز ده ده ائله گؤزهل گؤرمه دیم

اصلی خانیم سورمه چکر گؤزونه
 هئچ باخمادیم دوست و دشمن سؤزونه
 گؤرهن گئتدی استانبولون دوزونه
 خوی، سالماس دا ائله گؤزهل گؤرمه دیم

رشتین گۆزەل لری تیغە قاش اولور
اورەک یانار گۆزلر دولو یاش اولور
بیگانه دن مگر یار یولداش اولار
خال خال دادا ائله گۆزەل گۆرمەدیم

کرم دوشوب ایندی دشته، دیارا
درد غمی من گۆتور دوم اجارا
یاریم دئییم بوردان گئدیپ بیجارا
بازرگاندا ائله گۆزەل گۆرمەدیم .

کیشی کرمین بو سوزلریندن، فیکره جومدو، و دئدی: آی گۆزەل اوغلان
من کی اۆز اورەک یولدشیم ایله، چوخ زامانلار، سۆزلشەرم. اما
اۆزدیری لیغیمدن چوخ راضی یام، حاضیرم، اۆز خانیمیمین یولوندا، باشدان
گئچم، اما اگر سنین قدر اۆز سئوگیمی سئوسه ایدیم، ایندی فرهاد کیمی
داغی داشی دلمیشدیم، کرم اورادان چئخب گلدی بیر بولاق باشیندا ایکی
گۆزه له راست لاشیر اوندا بو شعرى سویله یر:

آی آغا لار جفت گۆزه له اوغرادیم
واریب گئدیر، استانبولون ائلینه
ایکی گۆزەل بیر بیریندن اویمه لی
بال سوزولور دوداغیندان دیلینه

ایکی گۆزهل گلیر گۆردوم، بیر بویدا
بیر خاصیت، بیر غفله ده بیر خویدا
سونا تک گزیردی چمنده، چایدا
اودا بنزر سگیز جنت گؤلونه

گئیمک اوچون یاشیلی وار، آلی وار
اممک اوچون دوداغیندا بالی وار
آغ اوزونده بیر جوت قوشا خالی وار
اودا دگر بو دنیانین مالینا

درین، درین، دریا لارا دولموشام
سارالمیشام، هیوا کیمین سولموشام
کرم دیبر خوب گرفتار اولموشام
گۆرکی منده قارا ملیک ائلینه

کرم ینه گلیر قارا ملیک چادرینا راست لاشار. اورادا کرم گۆرهر بیر قاری
آرواد، نئچه قویون اوتارییر. قارا ملیک، ارمنی لار آراسیندا جار
چکدیرمیشدی کی هرکیم کرمی گۆرسه اونو دوتوب و قارا ملیکه قولو
باغلی تحویل وئرسه، اوندا قارا ملیک، او آداما اولدول وئره جک دیر. وهابئله
اصلی خانیم گۆزآلتی چی قویموشدورکی، اصلی خانیم دا کرم ایله قول
وقرار لاشماسین.

کرم گلیر و قاری نه نه یه سلام وئیریر. قاری دیبر بالا علیک السلام. کرم قاری

نه‌نه‌دن خبر آلیز آی قاری نه‌نه بو چادیرلار، ارمنی چادیرلاری دیر؟ قاری نه‌نه دییر دوزدور اوغلوم بوچادرلار هامیسی ارمنی چادرلاری دیر لار. ارمنی‌لر بو گون کو گون، بورایا بیر کلیسایا گلرلر. کرم دییر آی قاری نه‌نه بو ائللین ایچینه بیر مریم آدلی دیش حکیمی وار دیر. آیا اودا بو ائله‌دیر؛ قاری نه‌نه دییر: بلی او حکیم ده بورادا دییر. او چوخ آدلی سانلی بیردیش حکیمی دیر. اوندا کرم قاری نه‌نه‌دن ایسته‌یر کی آی قاری نه‌نه اگر گن‌دیب او حکیمی منیم باشیم اوستونه گتیر سن، سنه هر نه ایسته سن وئره‌م. ایندی دور گئت و مریم خانیم سویله کی منیم اوغلومون دیشی آغرییر. امکانی اولورسا، تشریف گتیر، اونون دیشینه علاج ائله. قاری دییر بالا نه بیله دئیم. کرم دییر: قاری نه‌نه سوروشماکی منیم حالیم چوخ یامان دیر. قاری نه‌نه گن‌دیر و مریم خانیمی کرمین باشی اوستونه گتیریر. کرم اوندان اوتور کی مریم خانم اونو تانیماسین، باشینا بیر شال دولامیشدی، مریم خانیم گلیر و کرمین آغزینا باخیب و دئیر: اوغلوم سن کیم سن و هارادان گلیر سن و هانسی دیشین آغرییر؟ کرم آلدی مریم خانیمین جوابیندا دئدی:

بزیرگانام هندوستاندان گلیرهم

دیش آغریسی یامان درد دیر بیلیرهم

گنجه گوندوز گوز یاشیمی الیرهم

مریم نه‌نه منیم حالیم یامان دیر

بیر نجات ایسته دیم آغام علی دن
هئج بیلمه دیم نجه گلدیم یولوندان
بیز قافله ایک، یوک ده گلیر دالیدان
منیم یوکوم هل میخک دیر، درماندیر

مریم خانیم، کرمین بیر دیشین چکر، اما کرم دییر: مریم خانیم سن منیم
سالیم دیشیمی چکدین. کرم بیر به بیر، اون آلتی دیشینی مریم خانیم
چکدیره. کرمین آغزی قان ایله دولار. مریم دییر: بالا بس سنین قورد
یئمیش دیشین هانسی دیشین دیر؟ اوغلو سنین آغزیندا دیش قالمادی، او
طرفدن قاری نهنه، باشینا وئیریدی و دییردی: مریم نهنه، سنین گؤزون
یاخشی گؤرمور، بو ایگیدین قانینا باعث اولدون. اوندان کرم آلا بیل
سویله ییر:

اینیلدهرم، ائشیدن یوخ اینیمی
قیزیل قانا بله دیلر دیلیمی
سن قاری سان الین دوتمور الیمی
اصلیم گل سین، اونون الی فرمان دیر
پاییز اولار بیزیم چؤل لر قیش لاماز
عشقه دوشن، مه مه باشین دیشله مز
سن گؤرمور سن، سنین گؤزون ایشله مز
اصلیم گل سین، اونون الی فرمان دیر

بهار اولار قیزیل گوللریم بیتمز
 ناشی بولبول گول اوستونه گئتمز
 وعده باشدیر منیم عمروم توکنمز
 قاری نه نه منیم عمروم تمام دیر

اوندا کرم، مریم خانیمدان ایسته‌دی کی گئدسین و قیزی اصلینی یاردیمینا گتیرسین. نیه کی او جواندیر و آغریان دیشی، دوز تاپار مریم دئدی: بو ایش اول بیلمز. چونکو اصلی قیزیما گؤز آلتی چی قویوب لار، تا کرم اونا ال تاپماسین. قاری نه نه دئیر: بوردا کرم نیله‌یر: آی خانیم، الله‌ها خوش گئتمز بو جوانی ایندی جه قان آپارار. نه اولار، ثواب ایش دیر. تئز اول گئت قیزیوی گتیر، من بیر جور ایلیه‌رم کی اونون بورا گلمه‌سین هئج بیر کس باشا دوشمه‌سین. مریم، کرمین و قاری نه‌نه‌نین، خواهیشین یئره ساللا بیلمه‌یب و گلیب قیزینا دئدی: قیزیم گل منه بیر مسلمان جوانین دیشین چکمکده کمک ائله چونکو من بو جوانین اون آلتی دیشین چکمیشم، اما هله آغریان دیشی نی تاپا بیلمه‌میشم.

قیز دئدی: عزیز آنا من کلیسایا گئدیردیم. امما آنا فرمانین دان، اوز چئویرمک اولماز. و آناسی ایله بیر لیکده کرم اولان یئره گلدیلر. کرم بیر زامان باخدی گؤردو اصلی خانیم بیر آی پارچاسی کیمی اوتاغا داخیل اولدو، کرمین صبر و قراری الدن گئتدی:

اوندان سونرا، کرم اوزون چئویردی اصلی خانیم بيله سویله‌دی:

ناشی باغبان، گئرمه باغا
 باغ، قیرمیزی گئینیپ دیر
 نازلی یاریم، باشدان، باشا
 آل قیرمیزی گئینیپ دیر

گور نه گلیر، اوگون، اوگون
 اوره گیمه وئریب دوگون
 اصلی مگر توی دور بو گون؟
 شال قیرمیزی گئینیپ دیر

اوزون ویرما داغا - داشا
 یازیلانلار گلیر باشا
 آغ اوزونده قوشا - قوشا
 خال قیرمیزی گئینیپ دیر

سونانی اندیردیم دوزه
 کبابی چکدیردیم کوزه
 اصلی خانیم گلیر بیزه
 یول قیرمیزی گئینیپ دیر

گۆرنه ترك انديب ايشيني
 آخديردي، گۆزوم ياشيني
 چكديردي كرمين ديشيني
 ديل قيرمیزی گئينيب دير

بو زامان اصلی گلیرکرمین باشین دیزی اوستونه آلیر و مریم نه نه باشلایر،
 کرمین آغریان دیشینی، اصلینین یاردیمی ایله چکسین. چون کرمین
 باشی اصلی خانیمین دیزی اوسته ایدی، هر بیر دیشینی چکیردیلر، کرم
 دیپردی، آغریان دیشیم او بیرسی دیر. ائله کی کرمین آخیریمینجی
 دیشین چکیردیلر، اصلین گۆزو، کرمین گۆزونه ساتاشدی، گۆرمک همان،
 کرمی تانیدی، کرمی قالدیزیب، باشین قویور کرمین چیگنینه و هونکۆر
 هونکۆر آغلایر. قاری آرواد بو اولایسی گۆرمک همان، اصلی دن، اونون
 راحتسیزلیغین و آغلاماغینین ندهنینی سوروشور. اصلی دییر: قاری نه نه
 من آغلامیم بس کیم آغلا سین؟ آنا منی بو گۆنه قویونجا الینی شاهمار
 ایلان چالایدی. سن نیه کرمی بو گۆنه سالدین؟ اصلین اوره گی دوتولوب،
 آلدی سازی یانیق لی یانیق لی، بيله سؤیله دی:

کرم سن بیلدیر دیگینی، بیلدیردین
 بیگ لیگی اوتوردون، سازی گۆتوردون
 نه سن آلدین نه من اولدوم قورتولدوم
 ندن بو سئودانی ترك ائتدین کرم

گئجه گوندوز، داغى داشى گزرم
 كسهرم يول لارى، ايستهرم كرم
 مگر اولوب منيم كيمي بولبولون
 زاغ گله دولانا گوللريم كرم؟

دئمه من غريپم بيكسم
 يالان دئسم منه غنيم كليسام
 هامى دوشمانلارا، تك اوزوم بسم
 تالايار مولكونو، ائللريم كرم

من اصلى يم، خان كرمه نشانلى
 كرم اولسه، من اولام اونا قانلى
 حكم ائله رم، آتار گلر تورانلى
 تالايار مولكونو، ائللريم كرم

اصلى مايوس اولوب و بير طرفه سيغيندى و هئچ دانيشمادى. اوندا كرم
 دئدى: اصلى خانيم نيه اللريوى قوجاقلادين؟
 اصلى دئدى: كرم جوانين زينتى، آغزيندا، ديش لرى دير. سنده كى اوزووه
 رحم ائله مه دين. كرم دئدى، اصلى، اوندا منى ايسته ييرسن و يا
 ديش لرى؟
 اصلى دئدى: آما سن حيف سن و مندن اوتورو جانىوا قيرسان. اوندا كرم
 دئدى: اصلى ائله ديرسه، يئره توكولموش ديش لرى، وئر توكوم آغزىما.

کرم بو زامان اوژ دوتوب، آلهها طرف دئدی: بار ایلاها سن کی منی یوخ دان یارادیب سان، گل منی بو گوور قیزینین یانیندا خجل ائله مه. کرمین بوجور، اوره کدهن یالورماغی، آلهین درگاهئنا خوش گلیب و اونون هول قورتیندن، کرمین دیشلری آغزیندا، صدف کیمی گؤرسندیلر. کرم باشین قویدو اصلی نین دیزی اوسته و فیکیرده ایدی کی اصلی دئدی: کرم مندن ناراحات اولدون؟ و آلدی سازی بیله سویله دی:

اوژون جوان سننن قوجا ائله دین
ندهن اوترو دیشین چکدین، خان کرم
جوان عمرون یولومدا پوچ ائله دین
ندهن دیشین چکدیردین کرم

لعنت گل سین، ارمنی نین کینینه
اللی سینه آلتیمیشینا یوزونه
قوش وئرنده، گوزون دگدی، گوزومه
ندهن اوترو دیشین چکدیردین کرم

لعنت گل سین ارمنی نین کینینه
شوم لار داشی دگسین کشیش سرینه
قوش وئرنده الین دگدی الیمه
ندهن اوترو دیشین چکدیردین کرم

قیزیل گولم من آچیلیب سولمارام

درین، درین درگاهلارا دولمارام

گول باغینا، آیری بول بول قویمارام

ندهن اوترو دیشین چکدیرین کرم

اصلی خانیم باخدی گوردو کی کرمین دیشلری ازل کی کیمی آغزیندا

یئربه یئر دوزولوب دور. اصلی مجبور ایدی اورانی ترک ائله سین تا قارا

ملیک خبردار اولماسین. اصلی گئدرکن، کرمه گوزو ساتاشدی و هر

ایکیسی گولومسه دیلر. کرم آلدی بیله دئدی:

گئدن ده زمستان، گلنده بهار

سوسن لی سونبولو یار مه مه لرین

گوژوم گوردو کوئلوم اولدو شادکام

گتیریر باشیما، قان مه مه لرین

قیمت ده آغیر دیر، بازارا گلمز

اونون حکمو چوخ دور شاها باش اگمز

اورتاسی میدان دیر بیر بیر دگمز

یان یانا یئخاشیر، نار مه مه لرین

تانری سنه گور نه گوزه ل قاش وئریب

صدف دن آغ دردانه دن دیش وئریب

سوسر لنیب، کوینک آستان باش وئریب

آی کیمی گورسنیر گوئن مه مه لرین

آغ سینه‌نن تک ساوالانین قاری دیر

مه‌مه‌لرین ارجستانین ناری دیر

بیچاره کرمین یادگاری دیر

تاپشیردیم جان سنین، جان مه‌مه‌لرین

بورادا اصلی کرم‌دن آرالانار و گئدر اؤز ائلینه. قارا ملیک، اصلی خانیمی گؤرمک همان، آجیق‌لی، آجیق‌لی، سوروشار؟ قیز هارادا ایدین کی بيله یوبانمپسان؟ اصلی دییر بابا من بو گون کلیسادا ایدیم. آتاسی دییر بس ندهن من سنی گؤرمه‌دیم. اصلی دییر: من کلیسانین قاپیسینا چاتاندا بیر قاری آرواد منه دئدی: آی قیزیم دییرلر سن دیش حکیمی سن. منیم اوغلومون دیشی سانجی ائله ییر، سیز دیش قازان سیز گل و الله دان اؤترو منیم اوغلومون دیشینی قاز، من بورادا سندن سونرا حکیم تاپا بیلیمیرهم. سنه آند وئره‌م مریمه گل منیم اوغلومو، دیش آغریسیندان قورتار. آتاسی سوروشدو قیزیم دیشی آغریان، اوشاق ایدی و یا جوان ایدی؟ قیز دئدی: آتاجان، دیش آغریندا، اوشاق و یا بویوک اولماغا باخماز. آتاسی دئدی: قاری نه‌نه سنی آنان مریمه آند وئردی و یا عیسی‌نین آناسی مریمه آند وئردی؟

قیز دئدی: نه فرقی وار. مریم، مریم دیر. من آنادان اولاندان‌بری، دیلیمه یالان سؤز گلمه‌یب دیر، بو زامان اصلی‌نین آناسی، قارا ملیکه دئدی: قارا ملیک، نیه قیزی سورغولایرسان؟ من اؤزوم اورادا ایدیم. اؤزوموز، اؤز قیزیمیزین، شالینا، شال باغلا بیریق. اوندا قارا ملیک آروادینین جوابیندا،

ارمنی دیلینده دییر:

یسی، یسی آغ چیچک
دیغا کرم داماکس هله سی
مادام قاری اصلی خٹنا، خنسی
پوک ان قران هادیسی
اصلی آغ چیک داماکسی

قارا ملیک ارمنی دیلی ایله بو سوزلری سویله دی کی اورادا اولان تورک لر
بو سوزلری باشا دوشمه سین لر. و اوندان سونرا قارا ملیک فرمان وئردی ائل
یولانسین. تا کرمین الی، اصلی خانیم اچاتماسین. بیر نئچه گوندهن سونرا
ائل دالیسی ایله بیر قاصد گئدیردی. او زامان، کرم بو سوزلری قاصده دییر:

هامی یاندان منیم الیم اوزولدو
گئدهن قاصد، منده سنه یالواریم
دولانیم باشینا من آلیم قادان
کسیم یانین، یانا یانا یالواریم

عشق اودوندان منده دوشدوم بیشه یه
جدا سالام، چار اقلیمه، گوشه یه
استانبول دا، او خودکارا پاشایا
تورک ائلینده، عادل خانا یالواریم

قاصد، آز گندهر، چوخ گندر، گنجه، گوندوز يول گندهر، گلر چاتار، قارا
 ملیک ائلینه، و اؤزون یئتیره اصلی خانیم و کرمین عرض حالین، اصلی
 خانیم بیلدیره. بو زمان، قارا ملیک ماجرادان خبر دار اولار و در حال امر
 ایلر کی، ائل یولو دگیشسینلر. تا کرم گلیب اولاری تاپا بیلنمه سین.

قارا ملیکین بیر قارداش اوغلو سو واریدی آدی خم لشگری ایدی خم
 لشگری دئدی: قارا ملیک گل، ائله گلدیغیمیز یول لار ایله قایداق. یعنی
 بازارگان، ماکو، ارومو، تبریز، تیکمه داش، هشدری، میانا، زنگان، قزوین،
 بوئین زهرا، آغ ته په، علیشاه عوض، ساوا، کاشان و مورچه خورت یولو ایله،
 اوزوموزو اصفهان شهرینین جلفاسینا چاتدیراق و اورادا، کرمین الیندن
 ایران شاهینا، شکایت ایلایق. اما قارا ملیک دییر: یوخ او یوللار، کرم
 بیزدن ده، یاخشی تانیش دیر. بیز گرهک ماکو، باکی، گنجه، آستارا لنکران،
 لاچین، کاشمر، هرات، بلخ، گوندوز، مزارشریف، باغلان، میمه، تجن،
 گون آباد، دشتبان یولو ایله اصفهانا یول آپاراق. بیز گرهک کرمی آز دیراق و
 بیر باشقا یول ایله، اؤز یولوموزا دوام وئرهک ائل قارا ملیکین فرمانی ایله
 یولا دوشر و گلر قاراباغ لاچین و هرات و بلخ میمه نه و مزار شریفه،
 خوجاناموسا آراسیندا، تورک ائلرینین یانیندا اوتوراق ایلیر. او طرفدن ده
 کرم گلیر بیر نچه بیچین چیه راست لاشیر. بیچین چی لر اوتور موش دولار
 چؤرهک ییردیلر. بیچین چی لر کرمین چیگنینده، سازی گؤروب و سازین
 احترامی اوچون، دئیرلر: آی آشیق قارداش! بویور گل بیزیم له چؤرهک میل
 ایله. کرم، او بیچین، بیچن لره یاخین لاشیب و خوش بئشدن سونرا دئدی:
 سیز چؤرگینیزی بویورون منیم میلیم چؤرهک یئماغا یوخدور.

او کیشی لیرین بیر دئدی: دیسن بو آشیق ده مجنون کیمی لیلی آردی ایله
گزیر. کرم دئدی: منیم اصلیم لیلی دن یئی دیر. اوندان کرم، سازین باغرینا
باسیب، بیله اوخودو:

منه وطن اولوب دشت ائله دی ار
بوخوم دور طاقتیم، کسلیب قرار
بیر مارال الیمدهن آلیب اختیار
گووزوم باخا باخا، داغی سوووشدو

ینه بو کیشی لیرین بیر دئدی: آشیق قارداش سوژون قالسین یادیندا.
گورورسن کی سفرده چوره ک قورتاردی، باشلا چوره گینی یئه. کرم آلدی
بیله دئدی:

فرهاد بیلیم داش قهیه نی قازاردی
یالان سوژ دور، شیرین عشقی قازاردی
یازی یازان بیله یازی یازاردی
فرهاد قازدی داشی، داغی سوووشدو

بیری دئدی: آشیق سن کی فرهاددان دا نچه آدیم ایره لی آتیل دین.
کرم آلدی بیله سویله دی:

خم لشگری اوستوموزه جار اولدو
 داغیلدی جلالیم، تار و مار اولدو
 گوندوزوم ده، گئجه تکین تار اولدو
 شیدا بولبول گئچدی، باغی سوو شدو

کرم دییر بو داغ لاری گزه رم
 قلم تاپسام، یارا نامه یازارام
 فلک ظلمین، جانا سالام، دؤزه رم
 سینه میزه چکدی داغی سوو شدو

بو اگلشن لرین ایچینده بیر آغ سقال کیشی وار ایدی کی اونا الماس خان
 دییر دیلر. الماس خان دییر: آی آشیق گؤرورسن کی گؤن باتیر. سنین ده
 بیر یئملی بیر زادین یوخ دور، گل بو گئجه بیزه قوناق اول، کرم ده قبول
 ائله دی او کیشی لر ایله بیرلیکده او گئجه گل دیلر الماس خانین اوینه. او
 کندین آدی تجن ایدی. آشیغین او کنده گلمه سیندن، کند اهلی چوخ
 ذوق ائله یب و الماس خانین اوینه یئغیل دیلار. و دئدیلار آشیق بیر دم
 دوت کی اورگیمیزین غباری داغیل سین. اوندا کرم آلدی بیله سویله دی:

آی آغالار، یار یانیندان گلن یوخ
 بوردا قالان انتظار لی من اولدوم
 نازلی یاردان، دوغرو خبر وئره ن یوخ
 بختی یاتمیش، گولو سولان من اولدوم:

ابراهیم تک مانجانا قدا قالاندا
 میرهاشم تک، اسیر اولوب دالندا
 اسماعیل تک، حقه قوربان اولاندا
 سلیمان تک تختی تالان من اولدوم

یوسف کیمی بازار لاردا ساتیلان
 زولیکھا تک جگرلرده اوت اولان
 فرهاد کیمی بیستون دا مات اولان
 شیرین کیمی دیلده قالان من اولدوم

کرم دییر ترسا سئوهم، دونمویم
 شمع لر کیمی گئجه یانام، سون مویم
 گئجه قالام بو تجن ده اولمویم
 مجنون کیمی، داغدا قالان من اولدوم

تجن اهلی دئدیله: بو آشیق چوخ گؤزهل آشیق دیر، ایندی کی بیزیم
 کندهده آشیق یوخدور گلین بو آشیق دان ایسته یک کی بو کندهده قالسین.
 و هر قیزی دا ایسته بیرسه اونا وئراق و توی لارین دوتاق، بو آشیق دا بورادا
 قالسین. الماس خان دئدی: آی آشیق گؤرونور کی سن، بیر اوستون ائل دن
 سن و بیک و یا خان بالاسی سان یازیق خانواده دن دگیل سن. بورادا
 قیز چوخ دور، سن هر هانسی گؤزه لی سئویر سن، بیز سنه یوخ دئمه ریک.
 صاباح قیزلار چئنخاجاق لار بوستان گولو درمه گه، سن قیزلارا تاماشا ائله

هر قیزی کی سن سئوسن اودا سنی سئوسه اودا اوقیزدان، سینه
اټل چی لیک ایلیه رلیک. کرم دئدی: الماس خان منیم اوره گیم بیردیر اودا
اؤز
سئوگیمین یانیندا دیر.

الماس خان دئدی: کرم سنین سئوگیلین کیم دیر؟ کرم دئدی: همان کی
بیر نچه ساعت بوندان قاباق داغدان بیر کاروان ایچینده بیر گؤزل قیز،
داغی سوووشدو، او قیز دیر. ایسترسن اونون نشان لارین سینه دئیم:

آی الماس خان من بیر گوزهل سئومیشم

قامتی وار سیزین بویا بنزه مز

جه جه وئرار طوی لاریندا اوخو یار

طوی لاری وار، سیزین تویا بنزه مز

اکیلنده، دوه دیشی، اکیلیر

بیچیلنده، لعل و مرجان بیچیلیر

هنچ بیلینمز، نه خیاطدا تیکیلیر

دون لاری وار، سیزین دونا بنزه مز

سحر تئزدن، ناز و نعمت بیرلر

می کاسه سین، الدهه توتوب گولرلر

دانشاندا، هویدا، هویدا دیرلر

دیللری وار، سیزین دیله بنزه مز

کرم دییر: توی حنا سین ازهلر
 بارماق لارا قیزیل اوزوک دوزرلر
 ساچ لارینا، دور دانه سی بزه لر
 تئل لری وار، سیزین تئلہ بنزه مز

الماس خان دئدی: بیلہ کی بو دییر، بو گرجستان گؤزه لی نی سئومیش دییر.
 بوسؤزو الماس خان دیینده، کرم گولدو و دئدی: دوز دور ائلہ گرجستان
 گؤزه لی دییر کی منی سالیب بوچوللره. تجن ده بیلہ رسمدیر، دم بخت
 قیزلاری بیر یاشلی خانیم کی اونا قول دایه دییرلر، و قیزلار اؤز اورک
 سؤزلرین او قول دایه خانیم دییردیله اوغلانلاردا بیر قیزی ایسته ینده، اؤز
 اورهک سؤزلرین، آغ سقال کیشی لر ایله بیر آرایا قویاردیلار. کرمه دئدیله:
 آی جوان سن کی گرجی آدی گلنده اؤزونو تانیمیرسان. و اؤزونده، بورادا
 یالقوزسان و آرخان کمسه نه یوخ دور، بیز حاضیریک سنه کمک ایلیق.
 کرم آلدی جوابیندا بیلہ دئدی:

آی آغا لار، من بیر گؤزه ل سئومیشم
 دئسم اؤلدوررلر، دئمہ سم اؤللم
 گنجہ شهری باغ ایچینده گؤرموشم
 دئسم اؤلدوررلر، دئمسم اؤللم

بو گۆرسنن، داغ، هراتین، داغی دیر
دورد بیر یانیم یاد دشمن دیر یاغی دیر
یارین قوینو، سگگیز جنت باغی دیر
گیرسم اۆلدوررلر، گیرمه سم اۆللم

گئتدیم، چیخدیم اوجا، اوجا داغ لارا
نظر سالدیم اوزاق، اوزاق یول لارا
گۆزوم دوشدو سینه سینده نارلارا
درسم اۆلدوررلر، دئرمه سم اۆللم

گۆزهل اودور داغی، داشی سس لیه
سینه سینده طوطی، قومرو بسلیه
کرم دییر، جلودارام اصلیه
چکسم اۆلدوررلر، چکمه سم اۆللم

او گوروکن ارزرومون داغی دیر
دورد بیر یانیم ارمنی دیر یاغی دیر
یارین قوینو سکسن جنت باغی دیر
گیرسم اۆلدوررلر، گیرمه سه اولم

بو زامان، الماس خان دئدی: من بیلدییم کی بو اوغلان، تجن دن قیز آلان
دگیل، قویون اۆز یولون توتوب گئدسین. کرم ایسته دی الماس خانین ائوین
ترک ائله سین، الماس خان دئدی: آی خانیم گتیر بو آشیغین داوار

جیغینا بیر آز یول یئمگی باغلا. الماس خائین خانیمی، آشیغین یول
تداروکنی گوردو، وسونرا الماس خاندان سوروشدو؟ آی الماس خان مگر بو
آشیق کیم دیر کی سن بونا بیر بیله خدمت ائله ییر سن؟ الماس خان
دئدی: منده، بورا قدر، بو آشیق دان، سوروشمامیشام، قوی بو آشیغین
اؤزوندن خبر آلاق.

بو سؤزلری ائشیدن کرم آلدی بیله سویله دی:

ازهل باشندان عرض حالیم ائله یم
من گنجه شهرینین گول زاری یام
بابام دیر شاه عباس، آتام زیاد خان
بیر دینی ترسانین انتظاری یام

غم اهلی نی من دیندیررم، گنچه رم
عشق باده سین یار الیندهن ایچه رم
گولو باغین، گول غنچه سین بیچه رم
آچمایان غنچه نین گولزاری یام

بولبول آغلار گولون حسرتین چکر
ناشی باغبان بیلمز گول لری بیچر
غم یو کو باغلانیب، سینم دن گنچر
بو دردلی سینهنین غم گساری یام

آنام دیر ماه منیر آتام زیاد خان
 آچیبیدی سفره‌لر توکونمز دیرنان
 چۆره‌گی قورتولماز یینده انسان
 گوللو سفره‌لرین من طعامی یام

الماس خانین، خانیمی دئدی: کیشی چۆره‌گی وئردیک آما آتدیق اوزاغا نیه
 کی بو آشیق یالینیز اؤزون تعریفله‌یر. کرم اوندا دئدی: آی خانیم زحمتین
 زایا وئرمه. آتا بابالاریمیزدان مثل وار دییرلر:

یورولان هر یئرده یاتار
 چۆره‌ک ایتمز گلر تاپار

کرم اورادان دوشر یولا و گلر چاتار بیر چاروا دارا، چاروادار گؤرره بیر
 آشیق یولون آزیب گلیر. باشماق داغیلیب، پالتار سوکولوب اوست و باشین
 توز توپراق باسیب‌دیر. چاروادارلار دییرلر: آی آشیق سنه کی بویوک الله
 بوجور گؤزهل لیک عطا ائله یب بس نیه پالتارلاریوا چاتمایرسان؟ کرم دییر:
 آی آغالار منی قیناماین سیزده من دوشن گونه دوشسه‌ایدنیز، مندن ده‌بدتر
 اولار دینیز. او آدام‌لار دئدیلر: آی آشیق سنی کیم بو گونه قویوب‌دور. کرم
 دئدی: منی بیر گؤزهل بو گونه سالیب دیر. اوندا چاروادارلار گولددولر،
 کرم دئدی: نیه گولور سونوز؟ قدیم‌دن دییرلر: عشق هئچ جوانین باشیندا
 جلسه باغلاماسین سوروشدولار جوان سنی بو گونه سالیب و قینیان قیز
 کیم دیر. کرم آلدی بیله سویله‌دی:

آی آغالار من بیر گوزهل سئومیشم
 دینه گلمز، ارمنی دیر ارمنی
 جبری چوخ دور، جفاسینا دؤز موشم
 قول اولوبان اله سالیب یار منی

اممک ایچون لبالرینین بالی وار
 یاناغیندا بیرجوت قوشا خالی وار
 سینه سینده ارجستانین ناری وار
 قیزیل گولون خرمنی دیر خرمنی

کرم دئیر قیزیل گولون غنچه سی
 باغلی قالدی اصلی خانیم بوخجاسی
 خوش اولایدی عزیز بایرام گئجه سی
 قورخورام اولدوره آهو زار منی

کرم اورادان گلیر چاتیر کاشمر یاخین لیغیندا گون آباد کندینه. اورادا هر کیم دن اصلی نین خبرین آلدی، هئچ کمیسه، اصلی خانین و اونون ائلیندن بیر خبر وئرمه دیر. گون آباد کندیندن، بیرآیری کنده گورونوردو، کرم او کندین ده آدین سوروشدودئدیله: او کنده دشتبان دیرلر. کرم اورادان دوندو، گئتدی دشتبان کندینه. اما هرکس دن اصلی خانیمین کوچوندهن خبر آلدی، هئچ کمیسه، دوغرو جواب وئرمه دی. بو زامان کرمین دیلی دوتار دوتماز دئییر:

حمام چی نین قیزی قارا رنگ اولماز
 دشتبان دا ایمان اولماز، دین اولماز
 آر خالیغین، تیرمه دونو بوزارماز
 کرم یاری گنچدی بوردان، گوئن اولمادی؟

کرم اورادان گلیر چاتیر بیر بولاق باشینا، او زامان گون باتها باتداایدی بیر
 چوباندا اورادا، قویون قوزوسون اوتاریردی. کرم اوندا، سازی باسیب باغرینا
 بیله سویلهدی:

جانیم چوبان، گوژوم چوبان
 اصلیم بوردان گنچدی، گوره بیلمه دین
 موشتولوغون، داش سوپندی
 اصلی بوردان گنچدی، گوره بیلمه دین؟

سیری گوره چوبان، صفا قوزوچو
 الی داشلی، گوژو یاشلی بیزوچو
 هر دره ده بیر توی دو تار ناخیرچی
 اصلی بوردان گنچدی، گوره بیلمه دین؟

چوبان دئییر: آی آشیق قارداش بیر ائل آشدی گئتدی قبله طرفینه اونلار
 مندن سوت قاتیق آلدیلار اؤز آرالاریندا دانیشیردیلار کاشانا طرف
 گئدیردیلر: کرم ده اورادان یولون چئویرر کاشانا طرف. یول آپارار کرم یولدا

بیر قره چی ائلی ایله راستلاشار. کرم قره چی دن سوروشار بو گؤروکن
کندین آدی ندیر؟ قره چی لر دئییرلر، بو کنده، هله جی کندی دییرلر.
اوندا کرم آلدی هله جی کندینه بیله سؤیله دی:

هله جی کندینه، یاخین لا شاندا

گتیردی باشیما بلا گؤزلرین

قره چی لر غربال لارین ساتاندا

یولا سالدی منی آلا گؤزلرین

کرم اورادان گلدی بیر ایکی یول آیریمینا یئتیشدی، کرم حئیران قالدی
بیلمیردی هانسی یولو گئتسین اوندان بو شعر ی اوخویور:

ایکی یول آراسیندا حئیران قالمیشام

سارالمیشام، هئیاو کیمین سولموشام

عشقین داشی دگیب، خورد، خورد اولموشام

لطف ائيله گتیره حالا گؤزلرین

اصلی گئدیپ منی یاددان سالیب دیر

عشقین داشی، داماغیمی آلیبدیر

بولبول اوچوب، چوللر وئران قالیب دیر

کرمی گتیره یولا گؤزلرین

کرم اورادان دوشر یولا، آز گندر، چوخ گندهر، نچه منزیل یول گندهر

آخری گلیب چاتار قهرود و مورچه خوردا و او اطرافدا اولان کند لرین،
چو خوندا جوخه قورار و ائللری ییغیر باشینا، آه و ناله سین، گوگلره
یوکسلدیر.

قهرودان گئچر گئدر مورچه خوردا
منزل ائله مگه چوخ یاخین دیر کاشانا
های گئدهرم، هوی گئده رم آرانا
صبح نامازین اوردا قیلا بیلمه رم

گئجه، گوندوز، داغی، داشی، سسلهرم
طوطو قوشو سینه سینده بسلهرم
های گئدهرم، های آغلارام، ایستهرم
غم ایچینده داها گوله بیلمه ره

غم کروانی بو یول لارا دوزولدو
قاطار وئردی غافله یولو اوزولدو
گوژوم یاشی سیلاب اولوب سوزولدو
قان تریمی داها سیله بیلمهرم

الدن گئتدی، اصلی کیمی گوژه لیم
کیمه دوشسون بوندان سونرا نظریم
ترسا سئودیم آلا بیلیم، دوزه لیم
دوشسه اله داها آلا بیلمهرم

کرم دیبر بو دنیا چوخ اوزون دور
یولا باخان غم اوزو ایله، گوژوم دور
داغی، داشی، چالخالیان سؤزوم دور
ایتیرمیشم، یول لاریمی بیلمه ره م

کرم اورادان گلیر چاتیر خالی آباد کندینه، گوژور، اورادا توی دوتوبلار و
گلینی میندیریبلر بیر بوز قولاق ائششه گه و آشیق یئرینه، بیر قره چی،
توی چالیر. کرم خبر آلیر بو گلین نجه گلین دیر کی اونو اولاغ ایله بخت
اٹوینه آپاریرلار؟

دئدی لر: بو کنده رسم دیر کی قیزی نشانلیاندان سونرا، آلتی آی اونو
اوغلان اٹوینه قوناق گوئنده رلر، اگر او آلتی آیدا، اوردا گلین، اؤزونو
ساخلادی، و اؤز باشینا توی دوتمادی، او قیزا، عزت و احترام ایله آت بزه
یبب و او گلینی آتا میندیریبلر و سنین کیمین بیر دوزگون آشیق دا
گتیره لر اگر قیز او آلتی آیدا توی ائله میش اولسا اوندا او قیزی بوجور
میندیره لر اولاغ و کندی دولاندرارلار. کرم دئییر: مگر او اؤز سئوگیلی سی
و نشانلی سی ایله توی ایله مه یب دئدیلر: قدیم دن رسم دیر، اؤزون
ساخلامایان و اؤزونه حرمت ساخلامایانا، ائل ده حرمت بسله مز.

کرم اوندا آلدی بئله سویله دی:

عجب زامان چاتدیق خالی آباد کندینه
یئتیک اولدوم، خصیتینه، فعلینه
بولبول ایستر گنده گولون سئیرینه
گلینه باخ، گلینه، باخ، گلینه

قره چی لر بو گلینه توی چالار
مزد ایسته مز پول یئرینه بور^۱ آلار
بور آلان دا اونو چارمیخا چالار
گلینه باخ، گلینه باخ، گلینه

عجب یئرده صبح آچیلدی، گون گوردوم
الدن گئتدی هامی اخلاص، دین گوردوم
کاف اولوبان، یئی ایلف، سین گوردوم
گلینه باخ، گلینه باخ، گلینه

کرم دئییر: اصلی خانیم، سئومیشم
اوره گیمده یاخشی یامان گورموشم
خوش دانیشیب، خوش دیلله نیب، گولموشم
گلینه باخ، گلینه باخ، گلینه

کرم خالی آباد کندیندن یولا دوشر و کاشانا طرف یوللانار. قره چی لرده
کرمین قاباغی ایله، یول گئدیرمیش لر. گون باتان چاغ لاری، کرم بیر بولاق
باشیندا اوتوراق ائله ییر. بو زامان، بیر نچه آغ ساققال کیشی ده، آلاق
ائله مکدن گلیرمیشلر. اونلاردا گلیرلر، او بولاغین باشیندا اوتورورلار. او
کیشی لرین بیر، کرمی تانییارکن دئییر، آی آشیق! من نچه واخت
بوندان اؤنجه، سنی دمیرایش (تفریش) شهرینده گوردوم. سن اورادا سازی

^۱ - بور: دري و باساق

باسیب باغریوا، دردلی، دردلی اوخویوردون. آی بالام، سنه نه اولوب؟ اولمویا سنی ده یاردان ائله ییبلر؟ کرم دییر: آی قارداش سوروشما منیم حالیمی کی احوالیم چوخ پریشان دیر. بیر ترسا بالاسی منیم عقلیمی باشدان آپاریب دیر. او کیشی دئدی: اگر بیلهدیر سه بوکی چتین بیر ایش دگیل. سن ایلیه بیلرسن بیر آیری قیز آلاسان، بو دنیا دا نه چوخ گۆزهل قیز. کرم دییر: آی آقا، قدیمدن دییرلر، کۆنول سئون گۆیچک اولار. او گۆزه لی کی من سئومیشم اونون مثلی یئر اوزونده تاپیلماز. بهشت دهده نه بیلیم. بیرده مگر من قره چی یم، کی هر یئرده بیر گون ساکن اولوم؟ بو سؤزو ائشیدن، قره چی لردن بیری دئدی: آی آشیق مگر سنین سئودیگین قیز کیم دیر و نئجه بیر گۆزهل دیر؟ کرم دئییر قره چی قارداش دایان قوی دئییم:

او گنجه ده بیر جوت سونا دور ائلر
 باشی یاشیل، ایاق لاری قیرمیزی
 طاووس کیمی سیغال ویرار اوزونه
 کهلک کیمی، دیرناق لاری قیرمیزی

او گۆرسه نن ساوالان دیر، اوجان دیر
 مالیم یوخ دور، جانیم یارا قوربان دیر
 یاقوت دگیل، یمن دگیل، مرجان دیر
 یار قولونون قولباق لاری قیرمیزی

اوزاق یئرده، اوباسی وار، کندی وار
 اممک اوچون، لب لیرنین قندی وار
 گوموش دن زر نشان، کمر بندی وار
 ایاق لارین، ناوارلاری قیرمیزی

کرم دئییر دور گل یئنه یانیم
 عشقین اودون سالما گینان، جانیم
 منی اؤلدور، الین باتیر قانیم
 گؤرن دئسین، یار اللرین قیرمیزی

اورادان، کرم کاشان شهرینه وارد اولار و اوچ گون او گؤزل شهرده قالار.
 شهرین هر طرفینده ماهر صنعت چی لری، چاریق، اوراق، پیچاق و گؤزل
 پارچالار عمله گتیریردیلر. کرم باخیب گؤرور، هر میدانین باشیندا بیر
 امامزادا وار. کرم گلیرگیرره بیر امام زادایا. گؤرور بیر گوشهده بیر گوز
 آلتی چی اوتوروب اما او اوجاغین گلیب گئدهنی یوخ دور و دولانیشیغی دا
 یاخشی دگیل.

کرم دئییر: آی قارداش ندن بو امام زادهنین زواری یوخ دور؟ خدام دئییر:
 نییه بو اوجاغین دا اؤزونه گؤره زیارت چی سی واردیر. ایندی بیچین وقتی
 دیر و بورا گلن زیارت چی لرین چوخو، تایوا کندیندن گلرلر، اونلاردا بورا
 گلنده، بورا چوخ بئل باغلامازلار، اونلار دئییرلر: بوکاشاندا اوچمین آدام وار،
 اوچ یوز امامزادا، گونده بیرین زیارت ائله سن، ایل باشا گلراوندا بیزلر نه
 زامان ایشلیه ریک. کرم دئییر: گؤز آلتی چی قارداش، بورادان تایوانا نقدر

يول وار. گوز آلتى چى دئيير: آشيقي قارداش، بير سو ايچىمى يول وار كرم
 دئيير: نئجه يعنى بير سو ايچىمى. گوز آلتى چى دئيير: يعنى سن بورادا
 دويونجا، سو ايچىب يولا دوشسن، بير دفعه ده سوسوزسان، گۆره سن كى،
 تايوانا چاتيب سان.

كرم اورادا، دويانا قدر سو ايچر و تايوان كندينه طرف، يولا دوشر. كرم گون
 اورتا وقتى چوخ سوسوز لار ولى باخار گۆره تايوان دان بير خبر يوخدو بير
 نئچه نفر او يولدان كئچير ديلر، كرم اونلاردان بير آز سو آليب ايچر و اولار
 دان سوروشار: آي آغالار! تايوان كندينه نه قدر يول وار؟ اونلار دييرلر:
 آشيقي قارداش بيله گئت سن، آخشاما قدر، تايوانا چاتارسان. كرم اوندا، اؤز
 اؤزونه دئيير: يالانچى خدامين اوجاغى ايله گۆر نه گونه قالديم. كرم يولونا
 دوام ائدركن، بير باخار گۆره داغين آخار باخارى ايله بير كروان كئچير.
 اوندا اصلى نين كروانىنى يادا سالار و بئله اوخويار:

اوجا-اوجا داغ باشيندا

گلدى كروان، گئچدى نئيلىم

يارلى لار، سوردو دورانى

يار سيز عمروم، گئچدى نئيلىم

من يارين مهربانى يام

معدن ده، گوهر كانى يام

درويش بيابانى يام

گئين ميشم، شالا نئيلىم

یار باغیندا، قیزیل گولم

دوست آغزیندا، شیرین دیلم

اصلی شکسته بولبولم

قونا بیلیم، خارا نئیلیم

کرم دئییر: ائتدیم قهر

اصلی وئر ایچیم زهر

سونا کهلک کیمی سحر

صدا ساللام یولا نئیلیم.

کرم بیر اوندا گۆره تاوا کندینین ائولری گۆرونور. کرم گلر آخشام اوستو
تاوانین میدانین دا اوتورار و دایانار بیر دووارا.

گون بات ها بات دا ایدی هامی چکیلیب گئدر اؤز ائوینه، کرم میدانین
آراسیندا تک باشینا قالار اوندا کرمی قهر باسار و سازی باسیب باغرینا بئله
اوخویار:

یار یولوندا آه چکیب آغلاماقدان

دوندردین گۆز یاشیم عمانا فلک

نه اؤلدوردون، نه مطلبه یئتیردین

چکیرسن یاخامدان، هریانا فلک

داغیتدین جلالیم، بیخدین ائویمی
 پوزدوردون پرکاریم، بوکدون بئلیمی
 ایتیردیم اولوسوم، تاپمام ائلیمی
 دچار ائله میسن، عدوانا فلک

کرم تایواندا چوخ قالمایب وای ایشیغیندا یولا دوشور، آز گئدیر، چوخ
 گئدیر، گلیر چاتار، ساوا اطرافیندا، بندامیر دوزونه، اوراداندا کنده داخیل
 اولار، بندامیر کندینده بیرآت نالی قایییران وار ایدی، کرم او کیشی دن بئله
 سوروشدو:

یئتیشدیم بندامیره
 طولانی وئردیم عوموره
 سیغال وئرمه بوز دمیره
 اصلی بوردان گئچدی، گورهن اولمادی ؟

او کیشی دئدی: آشیق قارداش ! بیر ارمنی کاروانی، الویره طرف، یول
 آپاریردی. شاید سن دئدیگین کروان، او کروان اولای بیلسین. کرم اورادان
 الویره طرف یوللانار اما الویرده، اونلارین دیلین بیلمه ییب و بو سوؤزو
 اوخویار:

سۆزلرین دئییب، دانمارام

شمعم چراغام، یانمارام

الویر دیلینی قانمارام

اصلی بوردان گئچدی، گورهن اولمادی ؟

کرم باخار گۆره کروان تازا گئدیپ اما اوجاق لاردا هله ایستی وار. کرمده اورادا قالماز ، گلر یئتیشر علی شار کندینه، اوندا بوشعری اوخویار:

علی شار دئدیغین گۆزه لر کانی

محبت اوجاقی گول لر مکانی

قیزیل گول آچیلیب یاندا تیکانی

اصلی بوردان گئچدی، گۆرهن اولمادی ؟

کرم یول اوستو کندلرده، رازقان، مصرقان، ان اووا، شانی، زنبیر، یئر اووا کندلرینده، بیر به بیر میدان قوردو و تورکو سؤیلهدی. و هرکس دن اصلینی سوروشوب و آدام لاردان اصلی نین ائلینی خبر آلیردی.

رازقان، مصرقان دیر، ان اووا شانی

آچیلیب بازاری باغلی دوکانی

زنبیر، یئر اووا، مسیحی کانی

اصلی بوردان گئچدی، گورهن اولمادی

کرم اورادان گلر چاتار چناقچی کندینه او یئرده، کند اهللی، یئغیشارلار
 آشیغین باشینا و اونا دئییرلر: عاشیق بیزه بیر آز ساز چال تا درد و غمی
 داغیدسین. اوندا کرم بئله اوخویار:

آشدیم، گلدیم چناقچی نین دوزونه
 آنا دوغار، اوگود وئره قیزینا
 پیس یئرده دیر، گئچ چلنبر دوزونه
 اصلی بوردان گئچدی، گوره ن اولمادی؟

کرم اورادان گلر چیخار پیر بوداق کندینه و اورادا گؤره ره لهله کوچوب یوردو
 قالیب. قارا ملیکین ائلی گئدیپ اما اوجاق لارینین کؤزو قالیر. اوندا، کرم
 بئله اوخویار:

پیر بوداغی آچیلیب دیر گؤز کیمی
 کول باغلایزب، اما یاخیر کؤز کیمی
 اوت یئرینده، یاندیریری، سؤز کیمی
 اصلی بوردان گئچدی، گوره ن اولمادی؟

کرم اوزاقدان بیر گول بوتاسینی گؤره ره و ائله بیلر: اصلی دیر، کرمی یول
 اوستونده گؤزله ییر، اوندا سازی باسار باغرینا و گول بوتاسینا بئله اوخویار:

کرم دئییر هر طرفدن گلن، اصلی سسی دیر
 چوخ دئمیرم، چوخ گولمورم بسی دیر
 جرقه وئریب، یقین دئدیم اصلی دیر
 اصلی بوردان گئچدی، گوره ن اولمادی؟

کرم اورادان گلر بیر دسته قیزا راست لاشار، قیزلار دئییرلر: آی آشیق
 قارداش، سازینی آل دوشونه و بیر آغیز بیزه اوخو، کرم اوندا سازی باسار
 باغرینا و بئله اوخویار:

قیزلار، چاتما چالار، ویرار تولوغو
 چاتمالاری، قوشا، قوشا، قورولو
 کره وئرمز، قاتیق لاری دورولو
 اصلی بوردان گئچدی، گوره ن اولمادی؟

قیزلار، چالار، بو سؤزلری اوخورلار
 داراق وئریب، گوللو قالی توخورلار
 هامی یایلار بو سؤزلری اوخورلار
 اصلی بوردان گئچدی، گوره ن اولمادی؟

قیزلار دئییر: آتما- آتما تولوغوم
 آنا دئییر، چاتما- چاتما، تولوغوم
 کره ن چیخسا، قول باغیم، موشتولوغوم
 اصلی بوردان گئچدی، گۆره ن اولمادی ؟

قیزلار دییر: تولوغ، سنی آتارام
 آتیب، آتیب، کره لری توتارام
 گاه آتارام، گاه یوروللام، یاتارام
 اصلی بوردان گئچدی، گۆره ن اولمادی

کرم یئنه یولونا دوام وئره ر و بوسؤزلری اوخویار:

قویون قوشاندا مه لر
 قومدا، کاشاندا، مه لر
 قویونون قایداسی دییر
 داغی، آشاندا مه لر

کرم اورادان گلر چیخار، چینار، حاجی عرب و آغ امام کندینه و اوردا ائشیدر
 کی قارا ملیک یئنه ده بیلیب کی کرم اونلارین ایزینی تاپیپ، کرمی
 آزدیرماقدان اوتور، اوز چئویریب گئدیر آذربایجان مملکتینه و اورادان دا،
 ارزروم و سیواسا گئتماق ایسته ییر. آنجاق کرم ده، قارا ملیک ائلینین

دالیسیجا، کند به، کند، شهر به شهر، سورونوردو. کرم چناردا و حاجی عربده و آغ امامدا بئله سؤیله ییر:

چنارین درویشی، حاجی عرب قوردو
 گدیگه چاتاندا، دیزیم قورودو
 سندن خبر آلیم، آغ امام یوردو
 اصلی بوردان گئچدی، گوره ن اولمادی؟

کرم، امام یوردوندا گلر چیخار قوم و ساوا کندلریندن سایلان کهک
 کندینین دوزونه:

خوب یئتیشدیم، بو کهکین دوزونه
 غبارلار، توزلار دولار گؤزومه
 یئتیک اولان یوخدور بوردان منیم سؤزومه
 اصلی بوردان گئچدی، گوره ن اولمادی؟
 کرم اورادان یئنه آذربایجان مملکتینه طرف، یولا دوشر و چوخلو کند و
 شهرده، دم دوتار، مجلس قورار و او یئرلرده بئله اوخیار:

تاریمین، خالخالین، رشتین گؤزه لی
 هئچ کس دن، دونه سین، الله نظری
 من سئومیشم، اصلی کیمی گؤزه لی
 اصلی بوردان گئچدی، گوره ن اولمادی؟

کرم یای فصلینده، گلر چاتار ابهرین اطرافینا، گۆره ابهر چایی قورو یوب
آلار سازی، بئله اوخیار:

ابهر چایی، نندن جوشغون اولماز هئچ
ور چایا اوزونو، دایانما، دورما گئچ
آشیق لر در دینه، یوخدور درمان هئچ
اصلی بوردان گئچدی، گۆره ن اولمادی

کرم ابهر چایی ن دان آشار گلر خدا بنده، سلطانیه و قیدار طرفینه و اورادا
بئله اوخیار :

خدا بنده، سلطانیه، چمنی
هر یئرده، گۆردون، اوخشا، دئه، منی
بوینوندا، گز دیریر، او مین تومنی
اصلی بوردان گئچدی، گۆره ن اولمادی؟

کرم قیدارا چاتاندا اصلی خانیمین سوراغی نی داش قالادان وئره لر، کرم بیر
باشا جان باسار داش قالایا و اورادا بیله سسله نر:

داش قالا دیر بو یول لارین کناری
کسیلب دیر، عشقه دوشن قراری
ایتیر میشم، اصلی کیمی مارالی
اصلی بوردان گئچدی، گۆره ن اولمادی؟

آما قارا ملیک دورماودان شهر به شهر کند به کند، کرمین قاباغی ایله اوز
ائلین قاچیردیردی. او ایدی کی کرم قارا ملیکین ایزی ایله، قاره به قاره
گلدی چاندی زنجان و بیجارا و او شهرلرده بیله اوخویوردو.

کرم دئییر، من اولموشام دیوانا
او گوللو باغ لاریم، دوندو خزانا
گرهک گئچم، بیجار ایله زنجانا
اصلی بوردان گئچدی، گۆره ن اولمادی؟

کرم دره تپه بیلمه دن داغی داشی آشیر گلیر گوگلر و قور تپه و
شکور چو کندینین قیراغیندان آخان آجی چاپا بیله اوخیار:

آجی چایی، بهار فصلی، جوشوری
هی جوشورو، کله سیندن آشیری
یوللانا رکن، قیزیل اوزه نه دوشوری
اصلی بوردان گئچدی، گۆره ن اولمادی؟

کرمین چاره سی اوزولموشدو، گرهک هر جور اولموش اولسایدی اوزون
ویرایدی قیزل اوزه ن چاپینا، آما قیزیل اوزه ن دریا کیمی جوشوردو. کرم
یاعلی دئییب، مولاسی علی دن کومک آلیب اوزون وئردی قیزیل اوزه نین
درین سویونا، اوزامان قیزیل اوزه ندن بئله سوروشور:

قیزیل اوزن، درین دیر باشین سنین
 گنجه، گوندوز جوشماقدیر، ایشین سنین
 اما یایدا، سایلیر، داشین سنین
 اصلی بوردان گنچدی، گوره ن اولمادی؟

گلدیم، چیخدیم، قافلانتی نین، داغینا
 اوردان دوشدوم، تیلیم خانین باغینا
 خیردا قیزلار، گندير قويون ساغینا
 اصلی بوردان گنچدی، گوره ن اولمادی؟

کرم قافلانتی داغلاریندان انیب گلر تبریز و ماراغانین اورتاسیندا یئرلشن
 یانیق، ملاجیق، نظرکهریزی، تیلیم خان کندینین، آغالیق باغین دان، گلر
 تولکو دمه گی و مال قیریلان و ساری یارقان و ملاجیق یولوندان یئله
 قارشی کندینه چاتیب، اصلی خانیمین سوراغین دوتا، دوتا دایانمادان گلیر
 چاتیر سهند داغینا، کرم، سهند داغینین تپه لرین گزیب و علی چشمه
 سیندن سو ایچر .

کرم سراسکندن و بابا کندیندن و زیلبیندن و قارابادان گلر ساوالان
 اتکلرینده بو شعرلری اوخویار :

ساوالاندا قار اولایدیم
 یار باغیندا نار اولایدیم
 بیر شاهمار مار اولایدیم
 جولاشام یار گردنینه

مطاع لار بازارا گئتدی
 یازیلانلار نلر ائتدی
 صراف لار دنیادان گئتدی
 چاتمادی گوهر کانینا

کرم اورادان گلر چاتار بیر خارا با کنده، او کندین آدی آغجادیره ک ایدی
 اورادا بئله سؤیله ییر:

آغجا دیره ک نشانلی دیر، بللی دیر
 آدام لاری، یوزمین دگیل، اللی دیر
 کوؤچوب، گئدیپ، دیواریندان بللی دیر
 اصلی بوردان گئچدی، گوره ن اولمادی؟

آما قارا ملیک دورمادان، اوز ائلینه کوچ فرمانی وئیردی. و کرم ده اونون
 آردینجا، قره چمن، تیکمه داش و خان تبریزه گلیب چاتمیش ایدی. کرم،
 خان تبریزده اورک سوزلرینی بئله دیله گتیردی:

گنجه نی آخدیردیم، گنچدیم، گوندوزه
 قره چمن، بوستان اوبا، تربیزه
 دئدیم اصلی یالقیز قالما، گل بیزه
 اصلی بوردان گئچدی، گوره ن اولمادی؟

کرم اصلی دئییب، گئجه گوندوز بیلمه‌دن گلیر مرند شهرینه چاتیر. مرند شهرینده جوربه‌جور میوه باغلارین گؤرر کی بهشتین باغلاریندان بیر نشانه ایدی. و هوری‌لره برابر قیزلار گورور. کرم او قیزلاری گوره‌رکن بئله اوخویور:

مرندین قیزلاری، سبد توخویار
داراق ویریب، بیر بیر تمام اوخویار
ارمنی قوجاسی یامان قوخویار
اصلی بوردان گئچدی، گؤره‌ن اولمادی؟

مرندین باغلاری، دولو اریک دیر
باغیریم باشی، عشق اوتوندان، دلیک دیر
من کرمه دوشمان قارا ملیک دیر
اصلی بوردان گئچدی، گؤره‌ن اولمادی؟

آما مرندین ده خوش هواسی و گوزهل قیزلاری و میوه‌لی باغلاری دا کرمی اوزونده ساخلیا بیلمز نیه کرم یالنیز، اوز سئوگیسی‌نی تاپمایینجا هنج یئرده قراری گلمز. کرم اصلی خانیمهارادا چاتسا، ائله اورا جنت دیر. او ایدی کی، کرم، اصلی‌نین سوراغی ایله بیرزمان اوزونو خوی و سلماس شهرینده گوروب و بئله اوخویور.

یئتیشدیم سالماسا، خویا، درینه
 شاد اولمادیم، غملی کونول سئوینه
 باخین ایندی، گؤزهل قیزا، گلینه
 اصلی بوردان گئچدی، گؤورهن اولمادی؟

آمما کرم سالماسا چاتارکن اصلی خانیم سوراغین، چورس،
 قره ضیاءالدین، ائواوغلو و سیاباس و داش ماکی و بزیرگان دان وئردیلر. او
 ایدی کی کرم جان باسدی بزیرگانا ساری او یولدا بئله اوخودو:

دورد بیر یاندان، بازرگانا، جادا وار
 هر بیر یاندان، کرم اوچون، قادا وار
 گئدیم، خویا، اوردا امام زادا وار
 اصلی بوردان گئچدی، گؤورهن اولمادی؟

داها، کرم ایرانی- تورانی دولانمیشدی هله ده اصلی خانیمال تاپماق
 مومکون اولمامیشدی اوندا کرم بئله دیله گلدی:

ایرانی، تورانی، سالدیم، آیاقدان
 گول رنگیم، رنگ گؤتوردو، بویاقدان
 شاد اولاردیم، اصلی کیمی قوناقدان
 اصلی بوردان گئچدی، گؤورهن اولمادی؟

کرم یولونا دوام وئره و گلیب چاتار آنادولو توپراقلارینا، کرم باش آلمیشدی، گئدیردی، کی اونو آشیق قیلیغیندا، بیر خودکار واونون آداملاری گؤره. اوندان خودکار اؤز آداملارینا، فرمان وئره تا گئدیب، آشیقدان دعوت ائله سینلر، تا آشیق اونلار اوچون، بیر آز تورکو اوخوسون. جوانلار کرمه چاتیب، دئییرلر: آی آشیق! یورولموشوق یول بیزی آیاقدان سالیب، لطف ائله بیزیم اوچون، بیر دم دوت. آخی قدیم دن دئییرلر آشیقلارین سازی، درد و غمی داغیدار. کرم دئییر: آی جوانلار اگر ساز غم داغیتسایدی، اوندان من غم دریاسیندا بوغولمازدیم. من باشارمارام سیزی شاد ائله ییم، آی جوانلار من تله سیرهم، بیر یئره گئتمه لیم. اؤزوده اگر یوبانسام فرصت الدن چیخار. جوانلار دئییرلر: آی آشیق! سن خوش دیل ایله گلمزسن، اوندان خودکار سنی گوج ایله آپارار. کرم دئییر: آشیق گوج ایشله مز. من گلمیرم. قوی گؤروم خودکار نئجه منه گوج ائیلر. جوانلار قایدیب گئدرلر خودکارین یانینا و اولانلاری، خودکارا آنلادارلار و دئییرلر بو آشیق آیری آشیقلارا تای دگیل، بو چوخ چئت آشیق دیر و اؤز بیلدیگینه عمل ائله ییر، بو آشیق خوش دیل ایله گلن دگیل. خودکار دئییر: گلمه یه نی گتیره لر. اؤلمه یینی، اؤلدوره لر. دورون گئدین او آشیقی، داشا باسین و اوقدر اونا کوتک وئرن کی آنادان امیدگی سوت بورنوندان گل سین. تا دوشونسون کی آشیق هئچ کسین دعوتین، یئره سالماز. آتا بابالاردان مثل وار، دئییرلر: آشیق، کونول گئن اولار نه کی قوش اوره ک، عرصه تنگ اولار. جوانلارین بیری دئییر: خودکار ساغ اولسون، بوشلایین گئد سین، بو آشیقین، اوستو باشیندان، گؤرونور، یاخشی حالدا دگیل. شاید یالان دان

ساز گوتوروب، بو اصلا سۆز باشارمیر. اما او بیرری جوانلار قبول ائله مه دن ، گلیب کرمی دوره له ییب داشا باسارلار. بو حالدا، کرم چالیشیردی، داشلاری بیر به بیر رد ائله سین، تا داشلار اونا و سازینا زیان توخوندور ماسینلار. اما نه یازیق کی، کرم باشارا بیلمه‌دی و بیر نچه‌دش کرمه دگندن سونرا، کرم تاب گتیره بیلمه‌ییب دئدی: آی آغالار ایندی کی سیز زور دییرسیز، داش ویرماین، قویون اوخویوم. آلدی کرم بئله سویله‌دی:

آی آغالار سیزه تعریف ائيله ییم

دوشگون اولدوم، یئنه منی قوش ویرار

آند وئرهم مذهبیزه، دینیزه

سبب ندیر یئن منه داش ویرار ؟

جوانلارین بیرری دییر: هابيله‌ها. نه یاخشی دئییرمیشلر کی کتک بهشت‌دن گلیب بیز اینان‌مازدیق. یئنه کرم دئییر:

قارادیر قاشلارین، خال دیر آراسی

بیر درده دوشموشم، یوخ دور چاراسی

من اولایدیم، آلا گؤزون قاداسی

قاشین اوخ دور، کیپرک‌لرین، نیش ویرار

بیر گون اولار نر تخته نی، آتارسان
مطاعینی، بازار لاردا، ساتارسان
قول بویونا، یادلار ایله یاتارسان
هی اوپرلر، آغ اوزوندن دیش ویرار

بیر گون اولار، شوخ مہمہلر ال لہ نر
اجل قوشو، گؤز اونونده، دولانار
بیکس کرم بو دنیا دان یول لانار
یئتن گلر قبریم اوستہ باش ویرار

او آداملارین ایچینده بیر سؤز بیلن عاغیللی جوان وار ایدی. او جوان دئییر:
آی دوستلار گؤرونور بو آشیق، حق آشیقی دیر. نییه کی او آشیق سینهدن
قایناییر، سؤز سویله ییر. گلین بو آشیغا بیر انعام وئرک و اونو اؤز حالینا
قویاق گئدسین. جوانلار، کرمین کونلونو آلیب و اونا بیر قدر انعام وئریب و
دئییرلر آشیق گئت، یولون آچیق اولسون. کرم آز گئدر، چوخ گئدر، گلر
چاتار بیر قبرستانا و گؤرر بیر قیز قبرستاندا دولانیر، او کوهنه بیر قبری
قوجاقلاییب آغلاییر، اوخشاما دئییر. کرم قیزدان خبر آلیر، آی خانیم،
سنین کیمین اؤلوب، بو کوهنه قبرین باشیندا بیر بئله آغلاییرسان؟ کرم
سؤزلہ دئدیگین، سازلا بئله دئدی:

قاشلارین محرابی، گۆزلرین آغی
 جئیران گۆزلوم، نه گزیر سن مزاری
 آشیغی، بند ائیلر، تئللین توزاغی
 جئیران گۆزلوم، نه گزیر سن مزاری

آما قیزدا کرم دن قالان دگیلدی. اوندا قیز کرمین جوابیندا دئییر:

آشیق آما خبر منیم حالیمی
 یار عشقیندن، دولانیرام، مزاری
 کیم سؤندورر، بئله عشقین نارینی
 یار عشقیندن دولانیرام، مزاری

کرم دئییر:

قارا لار گئیمش سن، یاسدا دیر باشین
 ایسلادیر قبیری، آخان، گۆز یاشین
 دده بابان اولوب، یا کی قارداشین
 جئیران گۆزلوم، نه گزیر سن، مزاری

قیز دئییر:

قارالار گئمیشیم، یاسدادیر باشیم
 چؤل لری ایسلادار، آخان گؤز یاشیم
 نه ددهم اولوبدور، نه ده قارداشیم
 یار عشقیله دولانیرام مزاری
 کرم دئییر:

تارادیم، تارادیم، افشان تئل اولدو
 آخدیردین، گؤز یاشیم، جوشغون سئل اولدو
 سئودیگین اؤله نی، نئچه ایل اولدو؟
 جئیران گؤزلوم، نه گزیر سن مزاری؟

قیز دئییر:

یاندی، اوره گیم، جگر کول اولدو
 آخدیردیم، گؤز یاشیم، قانلی سئل اولدو
 سئوگیلیم اؤله نی، یئدی ایل اولدو
 یار عشقیله ، دولانیرام مزاری

کرم دئییر:

بو مزاری، چاییر چمن بورویوب
 یئلر اسیب، یارپاق لاری قورویوب
 ایندی، اونون سوموک لری چورویوب
 جئیران گؤزلوم، نه گزیر سن مزاری

قیز دئییر:

قیزیل گولم، آچیلارام، سولارام
بولوت کیمی، گاه آچیلیب، دولارام
شاه سلطانام، یار اوتونا یانارام
یار عشقیله، دولانیرام مزاری

کرم دئییر:

ای گۆزلری مرجان، قاشی حرامی
اورگیمه ویردین درد و ورمی
خان اصلی دن اوترو، سنده کرمی
جئیران گۆزلوم، نه گزیر سن مزاری؟

قیز دئییر: دوزدور بو جاوان اؤلوب گئدیپ اما منیم عشقیم اؤلن دگیل و
آرادان گئدمه ییب دیر. اوندا کرم سازی باغیرینا باسیب بئله اوخودو:

گۆزهل چوخ دا آه و فغان ائيله مه
شاد کؤنلونو بیخیب ویران ائيله مه
دریا یوخدور، موج و توفان ائيله مه
کاشکی یاری گؤروب سونرا اؤلئیدیم

گۆگده سوزر گۆگ گۆورچین
قاناد آچسا، ویرار لاچین
یار باغیندا میخک، دارچین
ایچیپ اوندان سونرا اولیدیم

گۆگدهن گئدن، گۆگ دور نالار
قاناد آچار، قویروق بولار
یار باغیندا، شیرین سولار
ایچیپ، اوندان سونرا اولیدیم

یار باغینا، گئده بیلیم
یار ترکینی، ائده بیلیم
یار قوینونا، گیره بیلیم
گیره ایدیم، سونرا اولیدیم

کرم دئییر داد فلکدن
الندی، کئچدیم، الکدهن
دوشموشم، غرق کلکدن
دوشیدیم، سونرا اولیدیم

قیز دئدی: آی آشیق! ائله بیل سنین ده سئوگیلین اؤلوب دور. منیم ده
سئوگیلیم اؤلوب دور. گل ایکی کۆنولو بیر اندک و بیر بیرى میزه قسمت

اولاق. من گلیم سنه، سنده گل منی آل. کرم دئدی: آی خانیم منیم
 عومرومون باهاری، بو یول لاردا خزان اولوب دور، من اگر هر یئته نه کؤنول
 وئرسه ایدیم، اوندا گلیب بورایا چاتمازدیم. آی خانیم؛ من سئون قیز،
 دیری دیر، اؤزوده ارمنی قیزی دیر. ایندی من ائلیه بیلمه رم او گؤزه لدن
 اوز چئویرم و گلیب سنه بند اولام. سنده منیم یئریمه اولسا ایدین، همان
 بو ایشی گؤرردین. شاه سلطان دئدی: اوندا سن سئون قیز نه نشاندا دیر.
 کرم اوندا دئییر آی خانیم، قولاق آس دئییم:

اوتور گؤزل، ازل باشدان سؤیله ییم

دگیب دیر اور گه یار یاراسی وار

گؤن لر کئچیب گئدر گؤرمم جمالین

گؤرسن سه، دییرلر آی پاراسی وار

تیرمه دن دون گئیر شیرین دانیشار

دیل له شر منیم له شیرین گؤلوشر

اوره ک جوشار هی دیلک لر اؤپوشر

چوللرده تک دوشوب جئیران بالاسی

سسی گلر، صحرا لاردا، چؤل لرده

خوب دوشوب دور، طایفالاری، ائل لرده

چوخ مشهور دور، آدی واردیر دیل لرده

یالقیز دوشوب، یایلار جئیران بالاسی

کرم دئییر داغی، داشی آشارام
هی جوشارام، قاینار ویریپ داشارام
اصلی دئییب، عومور بویو یاشارام
عرشه گئدر، چاغیراندا نالاسی

کرم بورادا، قیزدان خداحافظله شیب و یولا دوشر. قارا ملیک ده، کرمین
الیندن گئدر، عثمانلی پاشا سینا شکایت ائله یر. او زامان، عثمانلی
پاشاسی دئییر، گرهک بو یولدا، ایران دولتی ده، بیزیم دولت ایله، ال بیرلیگی
یاپسین. و بوتون یئرلرده، جار چکدیرک تا هرکس کرمی گؤرسه، دوتوب،
بیزه تحویل وئرسین. عدل خان پاشا فرمان وئردی، هر کیم، بونمده-بو
نشاندا، بیر آشیغی دوتوب، بیزه تحویل وئرسه، او آداما، بویوک اودول^۱
وئره جه ییک. کرم ده هر بیر شئی دن خبر سیز، عدل پاشانین یئرلرینده
گزیردی و اؤز اوزو ایله، بو شعرلری اوخویوردو:

کرم دئییر درد الیندن اولدوم ناچار
بیر آه چکسم، هفت آسماندان گئچر
دوگونوباغلیان، حق اؤزو آچار
ایندی گئدیم اصلی خانایالواریم

آیلار ایله آرزو مانی چکرم
 ایللرایله یار جمالین گؤرمهرم
 جان شیرین دیر عزرائیله وئرمهرم
 اجل یئتیب ایندی کیمه یالواریم
 بایرام اولوب رختین گئیپ گزن یار
 غمزه سالیب جان بدن دن اوزن یار
 دئدیم کیمدیر یارب دامدا گزن یار
 اصلی گوله گوله دئدی یار منم - منم .

کرم دئییر یالان گلمز دیلیمه
 چاره بیلیم حق دن گلن اولومه
 اصلی خانیم نازی دوشسون الیمه
 هر بیر سؤزون مین تومنه وئرمهرم

آی آغالار اولوم یاخشی دیر
 طبیب نادان اولونجا
 حسرت چکیب یارسیز قالا سان
 همدمین بیلیمه یین نادان اولونجا

قضا اوخو منه دگدی
 خم ائتدی بئلیمی اگدی
 غریب لیكدن اوْلوم یئی دیر
 وطن ده ناشاد اولونجا

جئیرانیم گزر چوْل لرده
 اوْردگیم اوز رگوْل لرده
 تشنه لر گوْزو یول لاردا
 چشمه لر روان اولونجا

من کرمم شوم ستارا
 تاپیلماز دردیمه چارا
 جلاد لار چکسین لر دارا
 اصلی دن فرمان اولونجا

ایش او یئره چاتار کی، کرمین سؤزلری، دیلدن دیله دوشر و جماعتین یول
 گوسترمه لری ایله، کرم گلر، اصلی اولان یئره چاتار آمما، قارا ملیک قویماز،
 اصلی، کرمی ایله گوْروشسون. اوندا کرم بئله سویله ییر:

آی آغالار سیزه تعریف ائله ییم
 اصلی گوْرمه گیمه گلمز، گلمه سین
 عرض حالیم منده سیزه سویله ییم
 اصلی گوْرمه گیمه گلمز، گلمه سین

او طرفدن قارا ملیک اوشهرین خودکارینا کرمدن شکایت ائله ییر ، دئییر
کی کرم، قاراملیکی دیری لیکدن سالیب. او زامان پاشا امر ائله دی کرمی
قولو باغلی اونون دربارینا گتیردیلر تا کرمی جزالاندیرسین لار. او وقت کی
کرمی پاشانین حضورنا گتیردیلر، پاشا دئدی: آی ایگید نییه بو کیشینین
پئشیننی بوراق میرسان؟ بیلیمیرسن کی من دوز آداما ایلیشن آدامی قویمارام
یئر اوزونده قالسین؟ اوندا کرم آلدی بو شعری اوخودو:

گئجه کی، گئجه دیر، گوندوزوم قارا

بو درده دوشه نه تاپیلماز چارا

خودکار حکم ائدیب دیر چکه لر دارا

اصلی تماشاما گلمز، گلمه سین

گؤروم خراب اولسون فلکین بورجو

من اولموشام نازلی یارا یومونجو^۱

ائلیمدن آیردی بوظالیم گورجو

اصلی گؤرمه گیمه گلمز گلمسین

کرم دئییر نئيله میشم نئيله رم

خنجر آلیب باغیریم باشین پئيله رم

هاوار خود کار بیر وصییت ائيله رم

اصلی مزاریم گلمز، گلمه سین

^۱ (مطیع فرمان بر)

اوندا کرم گۆردو بیر دسته دورنا قوشو گۆگده بو وضعی، سئیر ائله
بیرلر کرمین یادینا اؤز ائلری دوشدو، کرم، اوندا دئدی:

ازل باشند محمده صلوات
یاره سویله باشند گنچن حال لاری
اگر منیم حالیم خبر آلسالار
دئه داردا دیر، باغلی ایدی قول لاری

دورنام بیله گندن بیله گل سین لر
یاخشی یامان پیشوازیوا چیخسین لار
منیم حالیم اگر خبر آلسالار
دئه دار دادیر، یامان ایدی حال لاری

کرم دئییر دوگونلویم داغ لی یام
شته^۱ گتیر، یارالاریم باغ لی یام
من کرمم، زیاد خانین اوغلو یام
یادیما دوشوبدور آتام ائلری

بو زامان، عادل خان، زیاد خانین آدین ائشیدن ده، دئدی: جوان بیردئه
گۆروم سن کیم سن؟ اوندا، کرم دئییر:

قوزو اوتلار بوداشلارین دوزونده

اصلی خانیم، سورمه گورمز، گوزونده

آدین قالدی زیاد خانین سوزونده

خزان اولدو زیاد خانین گول لری

عدیل خان دئدی: آی جوان! سن مگر زیاد خانین اوغوسان؟ کرم دئدی:
دوز دور. من، زیاد خانین نیسگیللی اوغلو یام. عدل خان دئدی: کاش منیم
ایلم شیل اولایدی و سنین قول لارینی باغلاماییدیم. انجیل سنه غنیم
اولسون یامان ارمنی. مگر سن بیلیمیرسن کی بو جاوان منیم قارداشیم
ساییلان زیاد خانین اوغلو دور. بو منیم جگریمین بیر پاراسی دیر.

بو زامان خودکار دئییر: بو ایگید گرچکدن حق عاشیقی دیر. ایندی گئدین
قیزی گتیرین بورایا گوره ک او نه دئییر. خودکارین آدام لاری گئدیپ و
اصلی خانیمی، خودکارین یانینا گتردیله خودکار اصلی خانیمدان
سوروشدو کی آیا اودا کرمی ستویر یا یوخ. و بیر ده کرم، اصلینی گرچکدن
ایسته بیر یا یوخ؟ اوندا اصلی خانیم بو شعری اوخودو:

جانیم پاشا، گوزوم پاشا

آشکار دئییم من کرمه گئدیرم

وئرمیشم ایلقاری ائتمهرم حاشا

آشکار دئییم من کرمه گئدیرم

کرم چیخار داغلی قارلار بئلینه
 گۆن ساچیب دیر، خنجرینین میلینه
 بیر اوت ویررام قارا ملیک ائلینه
 آشکار دئییم من کرمه گئدیرم

لعت گلسین ارمنی نین کینینه
 اللی سینه، آلتمیشینا، مینی نه
 قوش وئرنده، الیم دگیب الینه
 اصلی دئییر من کرمه گئدیرم

اصلی دئییر اوجا داغین باشینا
 گون دوشوب دور خنجرینین قاشینا
 اود تۆکهرم قارا ملیک باشینا
 آشکار دئییم من کرمه گئدیرم

پاشا اصلی نین و کرمین سؤزون آنلایاندان سونرا و بو ایکی حقیقی آشیغین
 باشینا گلنلری بیلندن سونرا، قارا ملیکه دستور وئردی کی بو ایکی حقیقی
 عاشیغین توی مراسیمین حاضرلا سین و اگر بو ایشی گۆرمه سه پاشانین
 طرفیندن جزالاناجاق دیر. اوندا قارا ملیک پاشایا دئدی: قبله عالم ساغ
 اولسون منیم دار دونیادا بیر قیزیم وار و آرزو ائلیرم اونا لیاقتلی توی توتام
 اگر ایذن وئرسه نیز توی تدارو کو گؤروم. قایتدی گلدی اما یولدا بو دفعه

کلک فیکرینده ایدی. آخیردا عقلینه بئله گلدی اصلی خانیمین توی پالتارلارینین دوگمه لرینی سحر و جادو ائله سین. ائله کی او دوگمه لر آچیلاندا، دوگمه نی آچان کیشی اوت دوتوب یانسین. توی تدارو کو حاضیر اولاندان سونرا، اصلی ایله کرمی بیر اوتاغا گتیردیلر اما بیلمیردیلرکی، اصلی نین توی پالتاری جادی لی دیر. کرم او واخت باشلادی اصلی نین توی پالتارلارینین دوگمه سین آچسین بیلدی کی دوگمه لر، سحر و جادو اولوب

دور، اوندا بو شعری اوخودو:

ازل باشندان. محمده صلوات

آچیل دوگمه شاه مردان عشقینه

شمر لعین، ابن زیادا لعنت

آچیل دوگمه شاه مردان عشقینه

عشق الیندن منده اولموشام عاصی

سیلیندی قالمادی کؤنلومون پاسی

امام حسن، امام حسین آغاسی

آچیل دوگمه، شاه مردان عشقینه

یئری سین، یئری سین، اصلیم یئری سین

اصلی گئدن یئری، لاله بوروسون

دوگمه تیکن زرگر، الین قوروسون

آچیل دوگمه شاه مردان عشقینه

عشقین آدی اسم اعظم آدی دیر
اونا یانماق، کوله دؤنمک، عادی دیر
عشقه نه دن، عاشیقین اؤز ذاتی دیر
آچیل دوگمه شاه مردان عشقینه

کرم دئییر: منده ایچمیشم بادا
هر طرف دن منی چئویریب قادا
آغام شاه مردان یئتیشسین دادا
آچیل دوگمه شاه مردان عشقینه

کرم گۆردو دوگمه لر باشندان آچیلیر اماینه آیاقدان باغلانیر. کرم بیلدی
کی دوگمه لر آچیلان دوگمه دگیل لر. کرم یاواش یاواش عشق اودونا
یانیردی و کول اولوردو. اود شعله ویراراق، اصلی خانیمدا، اودا آلیشیردی، و
سس گلیردی: اصلی بئله اوخویوردو:

اصلی دئییر من یانارام
یانارام، کرم یانارام
تشنه یم لبدن قانارام
آلیشیب کرم یانارام
دولو بادا لار اریدی
جوان عومروموز چورودو
اصلی کرمین یاریدی
یانارام کرم یانارام

کرم اوخویار:

دولو بادا لار ازیلسین
یاخشی، یامان لار سئچیلسین
بولبول ایستر گلشن دئشسین
یانارام کرم، یانارام

کرم دئییر ایلقاریمدان دونمه دیم
الولاندیم، آلیشان سونمه دیم
شبئم تکین گول اوزونه دونمه دیم
عشق اوتوندان یاریم چاتان درمانا

کرمین اود آلماسیندان، اصلی خانیمدا آلیشدی، ایکی سی ده بهشت قوشو
کیمی قانادلانیب- قانادلانیب، حق دونیاسینا کؤچدولر.

نشر پینار

۹۷۸-۹۶۴-۲۶۶۸-۵۴-۰